

ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ
ในค่ายสุดสัปดาห์ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2553

ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ
ในค่ายสุตสัปดาห์ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2553
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ
ในค่ายสุดสัปดาห์ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2553

อาคร ประมงค์. (2553). ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษในค่ายสุดสัปดาห์ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ. ปรียญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง, รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพณณ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมนันทนาการ ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ที่เข้าร่วมกิจกรรมในค่ายสุดสัปดาห์ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ระยะเวลา 4 วัน 3 คืน จำนวน 100 คน เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง แบบกลุ่มเดียว มีการวัดผลซ้ำ (One-Group Repeated Measure Design) โดยใช้การสังเกตพฤติกรรมระหว่างเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 3 ครั้ง และสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการ ของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ มีการแสดงออกทาง ด้านสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน ภาวะผู้นำ เคารพกฎ กติกา ทำงานร่วมกับผู้อื่น ความมั่นใจ กล้าแสดงออก และความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ มากขึ้นทุกพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม

THE EFFECTS OF RECREATION ACTIVITIES
FOR GIFTED AND TALENTED CHILDREN IN WEEKEND CAMP
AT AUTUMPHORNPISAI KINDERGARTEN, SRISAKET PROVINCE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University
May 2010

Arkorn Pramong. (2010). *The Effects of Recreation Activities for Gifted and Talented Children in Weekend Camp at Autumphornphisai Kindergarten, Srisaket Province*. Master Thesis, M.S. (Recreation Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst.Prof. Lt.JG. Dr.Paiboon Onmung, Assoc.Prof.Tawate Piriapoen.

This research was aimed to study the effects of recreation activities for gifted and talented children. The samples were 100 gifted and talented children participating in weekend camp activities at Uthumphornpisai Kindergarten, Srisaket Province, for 4 days (3 nights). This research was a quasi-experimental research with one-group repeated measure design. The researcher observed the sample groups' behaviors for 3 times during their participation in recreational activities, and a questionnaire of satisfaction on recreation activities was used on the end of program.

According to the research result, it was found that:

1. The gifted and talented children behaviors; interpersonal relationships, joyful, leadership, disciplined, teamwork, expressive, and creativity, increased with statistical significance at .05.
2. The gifted and talented children were highly satisfied with all recreational activities.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบูลย์ อ่อนมั่ง ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ เทเวศร์ พิริยะพูนท์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ แนะนำ ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาอย่างสำคัญยิ่ง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ธงชัย เจริญทรัพย์มณี และ รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณีน นาวกาญจน์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ และให้คำแนะนำแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนศักดิ์ บุญสาส์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมควร โพธิ์ทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และได้ปรับปรุงตามข้อแนะนำให้วิจัยนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณคุณ สมัคร ภูมิเขต (เจ้าหน้าที่ภาควิชาสันตนาการ) ที่ได้ชี้แนะ ให้คำแนะนำ เพิ่มเติมในการทำงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ อ.เกื้อ แก้วเกตุ จากศูนย์พัฒนาเยาวชน (YPDC) ที่ได้เพิ่มพูนความรู้ทักษะพื้นฐาน เทคนิคการเป็นผู้นำกิจกรรม ให้กับผู้วิจัย ขอขอบคุณครูบังอร กษมาพิศาล หัวหน้าศูนย์เสาะหาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่นโรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย ผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะครู อาจารย์ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ใช้สถานที่ และคัดเลือกเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมโครงการค่ายสุดสัปดาห์

ขอขอบพระคุณ คุณเกียรติศักดิ์ ม่วงมิตร ที่ได้จุดประกาย แนวคิด ให้คำปรึกษา ในการจัดการวิจัยครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์ และประสานงานผู้เกี่ยวข้อง ในการให้ข้อมูลจัดการวิจัย ขอขอบพระคุณ คุณวีระพงษ์ กังวานนวกุล ที่ได้สนับสนุนงบประมาณเป็นทุนช่วยเหลือการจัดค่าย และพี่ๆ น้องๆ จากศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษแห่งชาติ ที่สนับสนุน และให้กำลังใจ

ขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ สาขาการจัดการนันทนาการ และผู้ที่ไม่สามารถกล่าวชื่อนามได้ทั้งหมด ที่ให้ความช่วยเหลือ คอยห่วงใย และเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ น้อง ที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ ด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณ พี่น้อง พี่ๆ น้องๆ จากบ้านกิจกรรม (Home@Activity), ทีมกิจกรรม Stone Activity ที่ให้การสนับสนุนเป็นผู้ช่วยวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดีเสมอมา

ผลแห่งความมุนานะ และความดีทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอ น้อมรำลึกถึงพระคุณบุพการี ครู อาจารย์และผู้ที่มีพระคุณทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิ์ ประสาทความรู้ จนบรรลุผลแห่งปริญญานิพนธ์

อาคร ประมงค์

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ

ในค่ายสุดสัปดาห์ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

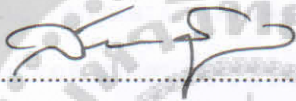
ของ

อาคร ประมงค์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ 27 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง)

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ชงชัย เจริญทรัพย์มณี)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เทเวศร์ พิริยะพฤษ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เทเวศร์ พิริยะพฤษ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณีน นาวากาญจน์)

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมุติฐานการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
นันทนาการ.....	7
ค่ายพักแรมและการจัดค่ายพักแรม.....	15
เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ.....	24
แผนและการวางแผน.....	39
การวัดและประเมินผลกิจกรรม.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	44
งานวิจัยในประเทศ.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
กำหนดกลุ่มตัวอย่าง.....	48
กำหนดแบบแผนการวิจัย.....	48
เครื่องมือวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	49
การเก็บและรวบรวมข้อมูล.....	54
การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	62
สรุปผลการวิจัย.....	63
อภิปรายผล.....	63
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	66
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	66
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก	72
ภาคผนวก ก.....	73
ภาคผนวก ข.....	94
ภาคผนวก ค.....	101
ภาคผนวก ง.....	116
ภาคผนวก จ.....	120
ภาคผนวก ฉ.....	123
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	125

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ปัญหาเด็กปัญญาเลิศในมิติต่างๆ.....	35
2 กิจกรรมนันทนาการตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ.....	54
3 พฤติกรรมและรายละเอียดพฤติกรรมเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ในแต่ละด้าน.....	57
4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมโดยรวมรายด้านของเด็กและ เยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ.....	58
5 จำนวนและร้อยละของ เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ จำแนกเพศ ระดับชั้นและจำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความ สามารถพิเศษ.....	59
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจโดยรวมของเด็กและ เยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความ สามารถพิเศษจำแนกรายข้อ.....	60
7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ต่อกิจกรรมนันทนาการ.....	62

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2	แสดงปัจจัยเอื้ออำนวยอำนวยการจัดค่าย 7 ด้าน.....	21
3	ชาวปัญญาทั้ง 9 ด้านตามแนวคิดของ Howard Gardner.....	25
4	มโนภาพ การประเมินผลของ โนแลน (Nolan).....	43
5	ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมแต่ละด้าน จากการสังเกตแต่ละครั้ง.....	60

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความแตกต่างในศักยภาพของมนุษย์นั้น เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดขึ้นได้ทั่วไป ในแต่ละประเทศ กลุ่มบุคคลที่มีศักยภาพสูงและโดดเด่นเหนือกว่าบุคคลอื่น หลายประเทศจึงกำหนดเป็นนโยบาย ในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกระดับ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาจนบรรลุศักยภาพสูงสุด ของแต่ละบุคคล เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษเป็นเด็กที่ต้องการได้รับบริการทางการศึกษาพิเศษ ที่แตกต่างจากเด็กปกติทั่วไป บางคนมีปัญหา ด้านการปรับตัว จิตใจ อันเป็นผลมาจากความสามารถที่แตกต่างจากเด็กอื่น ๆ โดยทั่วไป ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีความร่วมมือจัดการศึกษาให้แก่ผู้มีความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบที่เหมาะสม ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล (เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย. 2549 : บทนำ)

การจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมาให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนทั่วไป ทำให้การส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ไม่ได้รับความสนใจ นับเป็นการสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่ายิ่งต่อการพัฒนาประเทศไปอย่างน่าเสียดาย ยิ่งไปกว่านั้นยังอาจทำให้บุคคลกลุ่มนี้เกิดปัญหาทางจิตใจ รู้สึกเก็บกด คับข้องใจหรือมีพฤติกรรม เบี่ยงเบน อาจใช้ความรู้ความสามารถไปในทางที่ผิด กลายเป็นปัญหาแก่สังคม ทั้งที่เด็กกลุ่มนี้มี ศักยภาพพอที่จะสร้างความเป็นเลิศในศาสตร์สาขาต่าง ๆ และเป็นผู้นำทางสังคมได้ ปัจจุบันประเทศไทยได้ ตระหนักถึงความสำคัญของกลุ่มบุคคลนี้ โดยในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา มีการกำหนดนโยบาย และทิศทางการดำเนินงานไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2541 ซึ่งคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2541 ได้อนุมัติในหลักการของ แผนพัฒนาดังกล่าวตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเสนอ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาดังกล่าว โดยให้มีมาตรการที่จะทำให้เกิด การกระจายโอกาส ครอบคลุมกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นเป้าหมายซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ รวมถึงให้มี มาตรการที่จะทำให้การปฏิบัติตามนโยบายและแผนเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดผลอย่างเป็น รูปธรรมชัดเจน (ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็ก และเยาวชนที่มีความ สามารถพิเศษ พ.ศ. 2549-2559. 2548: บทนำ)

ศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษแห่งชาติ (สม.พช.) มีฐานะเทียบเท่า องค์การมหาชน เป็นองค์กรหนึ่งใน สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) สำนักนายกรัฐมนตรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อเสาะหา พัฒนา ส่งเสริมการใช้ความสามารถเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศและ สังคม โดยให้จัดตั้ง ศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษแห่งชาติขึ้น เป็นองค์กรหนึ่งในสำนักงาน บริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

พ.ศ. 2550 มีการรวมสถาบันวิทยาการการเรียนรู้และศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษแห่งชาติเข้าเป็นหน่วยงานเดียวและจัดตั้งเป็นสถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ (สสอ.) (Institute for Gifted and Innovative Learning: IGIL) ขึ้นเป็นหน่วยงานเฉพาะด้าน เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานแห่งชาติในการสร้างและส่งเสริมการจัดการสภาพแวดล้อมในสังคมไทยและสถาบันต่างๆ ในสังคม ให้ส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนตามลำดับขั้นพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัยอย่างเต็มตามศักยภาพ รวมถึงเป็นศูนย์กลางในการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัยและองค์ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ นำมาประยุกต์ใช้ในสังคมไทยอย่างเหมาะสม เพื่อยกระดับคุณภาพของเด็กและเยาวชนไทยอย่างกว้างขวาง ตลอดจนสร้างศักยภาพของคนไทยที่จะแข่งขันในระดับสากล

เนื่องจากความสามารถที่โดดเด่นของแต่ละคนนั้นมักจะซ่อนเร้น ซึ่งจะปรากฏให้เห็นได้ในวัยที่ต่างๆ กัน การจุดประกายหรือการสร้างแรงบันดาลใจในสถานการณ์ที่เหมาะสมจะสามารถดึงเอาความสามารถที่ซ่อนเร้นนั้นออกมาได้ และเป็นพื้นฐานของการพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง

ศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น (Gifted and Talented Exploring Center) โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ จัดตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสาะหาเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นคนดี มีความรู้ที่สมบูรณ์เต็มตามศักยภาพ สนับสนุนให้มีโอกาสสร้างประโยชน์ให้ประเทศและสังคม

การจัดค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีเป้าหมายในการจัดสภาพแวดล้อม สร้างสถานการณ์เพื่อกระตุ้นศักยภาพหรือความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวให้ฉายแววออกมา และพัฒนาเต็มเต็มผู้เข้าค่ายอย่างเป็นองค์รวม เชื่อมโยงกันทั้งพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ คุณธรรม ทักษะชีวิต ทักษะสังคม ความสามารถที่โดดเด่น รวมทั้งเต็มเต็มความสุขในการดำรงชีวิต การจัดค่ายฯ ในแต่ละครั้ง ใช้ระยะเวลา 2 สัปดาห์ ในช่วงปิดเรียนภาคฤดูร้อน และ 1 สัปดาห์ในช่วงปิดภาคเรียนที่ 2 บรรยายภาคในค่ายฯ มุ่งเน้นการจัดสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมที่เอื้อต่อการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาตามศักยภาพของเด็ก ให้เกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพ และนวัตกรรมการเรียนรู้ เป็นผู้ดำเนินการโดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคัดเลือกเยาวชนที่ผ่านการเสาะหา ครอบครัวเด็ก และเยาวชน 700 คน จาก 30 จังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่มาจากจังหวัดที่มีการจัดตั้งศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น (Gifted and Talented Exploring Center)

กิจกรรมการเรียนรู้ในค่ายสุดสัปดาห์ เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ได้รับการพัฒนาความคิด มุ่งหวังให้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เสริมทักษะสังคม ทักษะชีวิต เตรียมชีวิต ประสบการณ์ ซึ่งระยะเวลาในการจัดขึ้นอยู่ระหว่าง 3 – 4 วัน โดยความร่วมมือ

ของศูนย์สืบหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น (Gifted and Talented Exploring Center) กับหน่วยงานในท้องถิ่น (สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้. 2552: ออนไลน์)

นันทนาการ เกมการเล่นของเด็ก เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากในการที่จะช่วยพัฒนาความเจริญเติบโตของเด็กให้พัฒนาไปด้วยดี ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ขณะที่เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมเด็กได้ใช้ความสามารถของสมรรถภาพทางกายควบคู่ไปกับสติปัญญา ทำให้เด็กเกิดประสบการณ์ในการเรียน การทำงาน เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน รู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ ซึ่งเป็นการพัฒนารูปแบบการดำเนินชีวิตที่ดีงามสำหรับเด็ก (ทินกร นานบุญจิตต์; สมบัติ คุรุพันธ์; และวิจิตร์ ชีเชิฏ. 2547: คำนำ)

ผู้วิจัยจึงพัฒนากิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะสังคม เนื่องด้วยกิจกรรมนันทนาการ เป็นกิจกรรมเสริมในค่ายที่ต่อเนื่องจากกิจกรรมหลักต่างๆ ซึ่งมีเป้าหมาย พัฒนารมณ์สุข ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการร่วมกิจกรรมในแต่ละวัน รวมถึงเสริมทักษะต่างๆ และต้องการศึกษาผลของกิจกรรมนันทนาการในค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูล แบบแผนกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสม ในค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยทำให้ทราบผลของกิจกรรมนันทนาการ ที่มีต่อเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ อันจะนำไปสู่แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมในค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดผลการจัดกิจกรรมไว้เฉพาะเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 ผลของการจัดกิจกรรมนันทนาการตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรม 7 ด้าน ดังนี้

- 1.1.1 สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
- 1.1.2 อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน
- 1.1.3 ภาวะผู้นำ
- 1.1.4 เคารพกฎและกติกา
- 1.1.5 ทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 1.1.6 ความมั่นใจ กล้าแสดงออก
- 1.1.7 ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ

1.2 ความพึงพอใจในกิจกรรมนันทนาการ

2. **ขอบเขตพื้นที่** ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัย ในค่ายสุดสัปดาห์ ซึ่งจัดขึ้น ณ ค่ายโรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

3. **ขอบเขตกลุ่มตัวอย่าง** กลุ่มตัวอย่างที่วิจัยเป็นเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ จำนวน 100 คน ที่ผ่านการคัดเลือกจากศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น (Gifted and Talented Exploring Center) ปีการศึกษา 2552

ตัวแปรที่ศึกษา

- 1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ
- 2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการ ประกอบด้วย
 - 2.1 ผลของกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ
 - 2.2 ความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

- 1. กิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ หมายถึง กระบวนการหรือประสบการณ์ที่จัดขึ้น โดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการ ให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อก่อให้เกิดอารมณ์สุข และพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะสังคม
- 2. เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – 6) ทั้งชายและหญิง ที่แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน อย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กทั่วไป โดยการคัดเลือกจากศูนย์เสาะหาและพัฒนาเด็กผู้มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ (Gifted and Talented Explorer Center Srisaket Province)
- 3. ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

3.1 ผลของกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง ผลการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมตาม วัตถุประสงค์ ของแผนกิจกรรมนันทนาการ ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่

3.1.1 สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การกระทำที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของ ผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีความเป็นกันเองกับเพื่อน กล้าพูดคุยระหว่างกับเพื่อน มีการช่วยเหลือ เอื้ออาทรกับเพื่อน

3.1.2 อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน หมายถึง การกระทำที่ก่อให้เกิดความสบายใจ แสดงความเป็นมิตร ยิ้มแย้ม แจ่มใส พูดคุยสนุกสนาน

3.1.3 ภาวะผู้นำ หมายถึง การกระทำที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ในการกระตุ้น ชี้นำ ผลักดัน ให้บุคคลอื่น หรือกลุ่ม บุคคลอื่น มีความเต็มใจ และกระตือรือร้น ในการ ทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ และทำหน้าที่ ที่ตนรับผิดชอบได้ดี

3.1.4 เคารพกฎและกติกา หมายถึง การกระทำที่ แสดงถึงการเข้าใจ ระเบียบ เชื่อฟังคำสั่ง ยอมรับการตัดสิน อยู่ในกฎ กติกา ยอมรับในสิ่งที่ตนมีอยู่ หรือได้รับจากกิจกรรม

3.1.5 ทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การกระทำที่ออกในการช่วยเหลือผู้อื่น แสดง ความคิดเห็น ให้ความร่วมมือในกิจกรรม ช่วยเหลือผู้อื่น ให้เกียรติและเคารพผู้อื่น

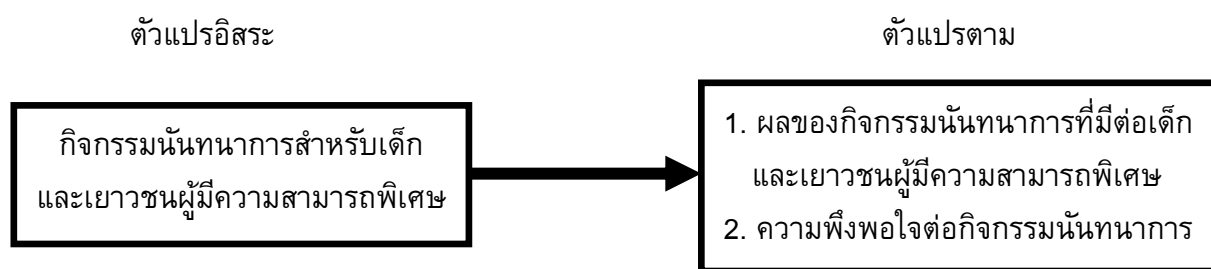
3.1.6 ความมั่นใจ กล้าแสดงออก หมายถึง การกระทำที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความ กล้าแสดงตน กล้าพูด เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น

3.1.7 ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ หมายถึง การกระทำที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เกิดความคิดแปลกใหม่แตกต่างจากเดิม คิดได้มาก หลากหลาย มีความคิด ละเอียดละเอียด

3.2 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจ และสุขใจของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษต่อกิจกรรมนันทนาการที่จัดภายในค่ายสุดสัปดาห์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยดำเนินการเพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กและเยาวชน ผู้มีความสามารถพิเศษ ในค่ายสุดสัปดาห์ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการ วิจัยกึ่งทดลอง รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียว มีการวัดผลระหว่างและหลังเข้าร่วมกิจกรรมตามแผน กิจกรรมนันทนาการ (One-Group Repeated Measure Design) โดยสามารถสรุปกรอบแนวคิดการ วิจัยดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ในค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษมีพฤติกรรม ด้านสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน ภาวะผู้นำ เคารพกฎ กติกา ทำงานร่วมกับผู้อื่น ความมั่นใจ กล้าแสดงออก และความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีมากขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา และรวบรวมเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอตามหัวข้อ เป็นลำดับดังนี้

1. นันทนาการ (Recreation)
2. ค่ายพักแรมและการจัดค่ายพักแรม (Camp and Camp Management)
3. เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ (Gifted and Talented Children)
4. แผนและการวางแผน (Plan and Plan Mangement)
5. การวัดและประเมินผลกิจกรรม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยในประเทศ

1. นันทนาการ (Recreation)

1.1 ความหมายของนันทนาการ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546: 571) ให้ความหมายคำว่า "นันทนาการ" หมายถึง กิจกรรมที่ทำตามความสมัครใจในยามว่าง เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และผ่อนคลายความตึงเครียด การสราญใจ ดังที่นักวิชาการหลาย ๆ ท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

บรรเทิง เกิดปรำงค์ (2540: 29) "นันทนาการ" เป็นคำที่มาจาก "สันทนาการ" ที่บัญญัติศัพท์โดยพระยาอนุมานราชธน (เสถียรโกเศศ) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507 ซึ่งมาจากคำว่า "นันท" หมายความว่า ร่าเริงสนุกสนาน สมาสกับคำว่า "อาการ" เรียกว่า "นันทนาการ" หมายถึง อาการที่สนุกสนานร่าเริง และรวมถึงพฤติกรรมของคนเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ แล้วทำให้เกิดอาการสุขสนุกสนาน ร่าเริง ซึ่งมาจาก ศัพท์ภาษาอังกฤษว่า "Recreation" ซึ่งมีความหมายและคำจำกัดความที่กว้างขวางมากกว่า อาการหรือพฤติกรรม

กรรณิการ์ ไวยสุรา (2549: 7-9) ได้สรุปความหมายว่า นันทนาการ คือกิจกรรมที่กระทำในเวลาว่าง โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจและสมัครใจที่จะกระทำ ก่อให้เกิดความสนุกสนานและผ่อนคลายจากสภาวะความเครียด และก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรม

ริชาร์ด จี ครอส์ (Richard G. Kraus. 1984: 2) ให้ความหมายว่า เวลาว่างจากกิจกรรมที่จำเป็นอื่น ๆ ว่างจากงานประจำ เวลานอน หรือเวลาที่ประกอบกิจวัตรประจำวัน

ชาร์ล เค ไบรท์บิล และฮาโรลด์ ดี เมเยอร์ (Charless K. Brightbill and Harold D. Mayer. 1969: 15) กล่าวว่า นันทนาการคือ กิจกรรมที่บุคคลเข้าร่วมด้วยความสมัครใจในเวลาว่าง โดยมีความพอใจหรือมีความสุขเป็นมูลฐาน

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2525: 14) อธิบาย คำว่า “Recreation” เมื่อพิจารณาตามศัพท์ มีสองความหมาย คือ “To Create” หมายถึง สร้าง หรือ “ทำให้สดชื่น” คำว่า “Re” หมายความว่า “ใหม่” หรือ “อีก” (Again) ดังนั้น “Re-Create” หมายถึง “สร้างใหม่” หรือ “ทำให้ขึ้นใหม่” หรือ “สร้างขึ้นมาอีก” ส่วนอีกความหมายหนึ่งคือ Re-Cre-Age มาจากภาษากรีก ซึ่งแปลว่า กิจกรรมของเยาวชนและผู้ใหญ่

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 13) ได้ขยายความหมายของนันทนาการไว้ดังนี้

นันทนาการ หมายถึง การทำให้สดชื่น เสริมสร้างพลังงานขึ้นมาใหม่ หลังจากการใช้พลังงานแล้วก่อให้เกิดความเหนื่อยเมื่อยล้า ทางร่างกาย ทางสมอง และจิตใจ

นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลเข้าร่วมในช่วงเวลาว่าง โดยไม่มีการบังคับหรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข

นันทนาการ หมายถึง กระบวนการหรือประสบการณ์สุขที่บุคคลได้รับโดยอาศัย กิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างเป็นสื่อก่อให้เกิดการพัฒนาการ

จากความหมายของนันทนาการที่กล่าวมา สรุปได้ว่า นันทนาการ(Recreation) คือ กิจกรรมที่คนเราใช้เวลาว่างจากภารกิจงานประจำ โดยเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ และ กิจกรรมที่ต้องไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายบ้านเมือง เพื่อ ก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จนรู้สึกมีความสุข สดชื่นกลับคืนสู่สภาวะปกติ

1.2 ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ

การที่บุคคลได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในเพศและวัยใดก็จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดี เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ฉะนั้นประโยชน์และคุณค่าของ นันทนาการจึงมีมากมาย ดังนี้

จอร์จ ดี. บัทเลอร์ (George D. Butler. 1982: 7) กล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าของ นันทนาการที่มีต่อมนุษย์ไว้ดังนี้

1. นันทนาการเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์
2. นันทนาการ คือ การแสดงออกของมนุษย์ที่ถือว่าเป็นทางออกของการแสดง

พฤติกรรมทางพัฒนาการ

3. นันทนาการและการเล่นทำให้เด็กเกิดการเจริญเติบโต เกิดประสบการณ์ สามารถ นำเอาประสบการณ์เหล่านั้นไปใช้ในชีวิตอนาคตของเขาได้

4. นันทนาการช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้น ช่วยส่งเสริมให้เกิดทักษะภายหลังจากการได้ร่วมกิจกรรม

5. นันทนาการ คือ สิ่งที่ช่วยส่งเสริมความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ

6. นันทนาการ คือ สิ่งที่ช่วยเสริมสร้างความสุข ทำให้เกิดความพอใจ ความรัก ยอมรับนับถือ

คณิต เขียววิชัย (2529: 10) ได้สรุปประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้บุคคลและชุมชนได้รับความสุข สนุกสนานมีความสุขในชีวิต และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

2. ช่วยให้ผู้บุคคลและชุมชนพัฒนาสุขภาพจิต และสมรรถภาพทางกายที่ดี เกิดความสมดุลของชีวิต

3. ช่วยป้องกันอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน การพัฒนาของเด็กและเยาวชน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ และเป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพในอนาคต กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆช่วยให้เด็กและเยาวชนเลือกได้ตามความสนใจ และได้ใช้เวลาว่างในการพัฒนาลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ได้

4. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี การที่ชุมชนมีโอกาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการจะได้เรียนรู้ในเรื่องหน้าที่ ความรับผิดชอบ คุณค่าทางประชาธิปไตย ลดความเห็นแก่ตัว สร้างคุณค่าจริยธรรม ความมีน้ำใจ การให้บริการ รู้จักอาสาสมัครช่วยเหลือสังคม ถือว่าเป็นกิจกรรมของความเป็นพลเมืองดีของประชาชาติ

5. ส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมนันทนาการช่วยพัฒนาอารมณ์สุข รวมทั้งความสุข สนุกสนาน และความสงบสุข ลดความตึงเครียด ความวิตกกังวล ทำให้อารมณ์แจ่มใส และช่วยส่งเสริมให้รู้จักการพัฒนาการควบคุมอารมณ์และบุคลิกภาพที่ดีด้วย

6. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมนันทนาการ เช่น การละเล่นพื้นบ้าน วิถีชีวิตประเพณีพื้นบ้าน ตลอดจนแหล่งนันทนาการประเภทอุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ ช่วยส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ ส่งเสริมการเรียนรู้ ทักษะคิด และความซาบซึ้ง อันจะก่อให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติต่อไป

7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมกลางแจ้ง และนอกเมือง ได้แก่ กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม เดินป่า ทักษะกีฬาธรรมชาติ ไต่เขา กิจกรรมเหล่านี้ช่วยสอนให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รู้จักคุณค่าของธรรมชาติ ซาบซึ้ง และสามารถดูแลอนุรักษ์ธรรมชาติอันจักเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและประชาชนในโลก

8. ส่งเสริมในเรื่องการบำบัดรักษา กิจกรรมนันทนาการเพื่อการบำบัดเป็นกรรมวิธีและกิจกรรมที่จะช่วยรักษาคนป่วยทั้งทางด้านร่างกายและสุขภาพจิต เช่น งานอดิเรกประเภทประดิษฐ์ สร้างสรรค์และช่วยส่งเสริมความหวัง ความคิด และการใช้เวลาว่างแก่คนป่วยซึ่งกำลังต่อสู้กับความทุกข์ทางกายหรือจิต กิจกรรมนันทนาการประเภทกีฬาช่วยส่งเสริมการพัฒนาร่างกาย กิจกรรมนันทนาการทางสังคมช่วยสร้างขวัญและกำลังใจของคนป่วย

9. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้บุคคลได้แสดงออก ละลายพฤติกรรมของกลุ่ม เสริมสร้างคุณค่าทางสังคมฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข กิจกรรมเกมส์กีฬา และการอยู่ค่ายพักแรมช่วยฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะ ลดความเห็นแก่ตัว เสริมสร้างความสามัคคีและความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ

10. ส่งเสริมและบำรุงขวัญทหารและตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดนกิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้น เพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจของทหาร และตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ปฏิบัติตามชายแดนเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งในการตอบแทน ให้กำลังใจในเวลาว่างของกองทหารและตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดน

ฟอง เกิดแก้ว (2527: 15) ได้กล่าวถึงคุณค่าทางนันทนาการในรูปแบบของวัตถุประสงค์ที่มีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต 4 ประการ คือ

1. พัฒนาสุขภาพ เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งของกิจกรรมนันทนาการเพราะการที่บุคคลจะมีสุขภาพดีหรือไม่เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่บุคคลปฏิบัติในยามว่างเท่าๆ กับการปฏิบัติในช่วงเวลาของการทำงาน อากัปกิริยาที่บุคคลปฏิบัติในยามว่าง จึงเป็นสิ่งที่วัดคุณภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสุขภาพจิตของบุคคลได้และในทำนองเดียวกัน กิจกรรมนันทนาการสามารถจัดให้เหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดผลการสร้างสรรค์ ทางด้านอวัยวะ จิตใจ อารมณ์ และสุขภาพทางจิตใจของบุคคลได้ด้วย ทั้งนี้เพราะกิจกรรมเหล่านี้ยังช่วยทำให้เกิดการผ่อนคลายความตึงเครียด จากภารกิจการทำงาน เป็นโอกาสที่ทำให้บุคคลลืมนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งผลที่ได้รับนี้จะส่งเสริมสุขภาพจิตใจ นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมอีกเป็นจำนวนมากที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานรื่นเริง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะส่งเสริมสุขภาพทางด้านอารมณ์ จิตใจได้เป็นอย่างดี

2. พัฒนามนุษยสัมพันธ์ กิจกรรมนันทนาการมีส่วนช่วยสร้างมนุษยสัมพันธ์ อันจะนำไปสู่การดำรงชีวิตอย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้เพราะกิจกรรมนันทนาการช่วยพัฒนาคุณลักษณะของบุคคลได้หลายประการ เช่นความกล้าหาญ ความอดทน ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพัฒนาเจตคติที่เกี่ยวข้องกับสังคมด้วย เช่น ความร่วมมือร่วมใจ ความจงรักภักดีต่อหมู่คณะ การยอมรับในสิทธิของผู้อื่น เป็นต้น การจัดกิจกรรมนันทนาการภายในบ้านก็สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัวได้ด้วย

3. พัฒนาการเป็นพลเมืองดี การพัฒนาทางด้านความเป็นพลเมืองดี เป็นเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของกิจกรรมนันทนาการ ทั้งนี้เพราะกิจกรรมนันทนาการช่วยพัฒนาคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดีได้หลายทาง ไม่ว่าสังคมนั้นจะมีรูปแบบการปกครองที่แตกต่างกัน กิจกรรมนันทนาการยังช่วยชักจูงบุคคลให้เข้าร่วมกันเป็นหน่วยเดียว โดยปราศจากข้อขัดแย้งทางด้านเชื้อชาติ ผิวพรรณ ฐานะทางเศรษฐกิจ เพศ และวัย กิจกรรมนันทนาการ จึงเป็นกิจกรรมที่ส่งผลทางด้านสร้างสรรค์ทางสังคมมากกว่าทำลาย ทำให้บุคคลมีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน สามารถทำงานและอยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี ช่วยลดปัญหาอาชญากรรม ทำให้บุคคลมีสุขภาพดีขึ้น คือนิสัยสุขภาพปกติจากการทำงานได้เร็วขึ้น อันเป็นผลทำให้บุคคลสามารถสร้างผลผลิตได้มาก และเป็นพลเมืองดีของสังคม และประเทศชาติ

4. พัฒนาตัวบุคคล การส่งเสริมให้บุคคลได้บรรลุถึงศักยภาพสูงสุด สามารถพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าในทุกทาง ซึ่งกิจกรรมนันทนาการจะมีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้ได้หลายทางเป็นต้นว่า ช่วยให้ผู้บรรลุเจริญเติบโตได้อย่างสมดุลตามวิถีทางธรรมชาติมากกว่าการใช้สิ่งอื่น ๆ มาทดแทน กิจกรรมนันทนาการจะช่วยเสริมสร้างความคิด ไม่ใช่แต่เฉพาะในแง่ของคุณค่าทางวัตถุ (Material Value) เท่านั้น แต่เพื่อความสนุกสนาน ความพึงพอใจ และมีความสุขเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ เป็นสำคัญ อีกทั้งเป็นการพัฒนาทักษะ และความสามารถทางด้านต่าง ๆ อีกด้วย ซึ่งทักษะเหล่านี้จะช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาตนเอง ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น

1.3 หลักการจัดกิจกรรมนันทนาการ

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 35-36) กิจกรรมนันทนาการควรได้รับการส่งเสริมและดำเนินงานจากหน่วยงานต่าง ๆ และจะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยหรือหลายฝ่าย เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด หลักการจัดโปรแกรมนันทนาการขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานหรือองค์กรว่าต้องการให้บุคคลที่เข้าร่วมได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนันทนาการทางด้านใดบ้าง ในการจัดกิจกรรม นันทนาการควรมีองค์ประกอบในการจัดโปรแกรม นันทนาการดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดดำเนินงาน (Recreation Planning) ผู้ที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบควรจัดทำแผนการดำเนินงานจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยจัดทำเป็นแผนระยะยาว กับแผนการดำเนินการเฉพาะโครงการซึ่งควรมีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 ชื่อโครงการระบุลักษณะกิจกรรมนันทนาการ
- 1.2 หลักการและเหตุผล
- 1.3 วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน
- 1.4 วิธีการดำเนินการและผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 1.5 ระยะเวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ
- 1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 1.7 วิธีการประเมินผลโครงการ

2. ประเภทกิจกรรมนันทนาการ (Recreation Activity) การจัดโปรแกรมนันทนาการให้บรรลุวัตถุประสงค์จำเป็นจะต้องเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เข้าร่วม โดยมีหลักการพิจารณาต่อไปนี้

- 2.1 กิจกรรมนันทนาการนั้นจะต้องเป็นที่สนใจของผู้เข้าร่วม
- 2.2 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
- 2.3 เป็นกิจกรรมที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม ประเพณี ความเชื่อ และกฎหมาย

2.4 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกันตามระบอบประชาธิปไตย

2.5 เป็นกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่นได้ และเอื้อผลประโยชน์ต่อกิจกรรมอื่น

2.6 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสนุกสนานเพลิดเพลินและเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมมากที่สุด

2.7 มีความปลอดภัยและเหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3. หลักการจัดการและบริหาร (Management and Administration) ในการจัดการและบริหารการจัดกิจกรรมนันทนาการมีข้อควรคำนึงดังนี้

3.1 จัดบริการแก่บุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานภาพ

3.2 ความสนใจของชุมชน และกลุ่มเชื้อชาติ

3.3 ควรเป็นกระบวนการต่อเนื่อง

3.4 ต้องส่งเสริมความสัมพันธ์ ระหว่างการพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

3.5 ต้องส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย

3.6 ต้องให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3.7 ต้องสามารถยืดหยุ่นได้เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม ด้วยความสมัครใจตามความสนใจ

3.8 ควรมีการประเมินผลกิจกรรมและผลที่ได้รับอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาวิธีการดำเนินการให้เหมาะสมและปรับเปลี่ยนให้ดีกว่าเดิม

4. ผู้นำนันทนาการ (Leadership For Recreation) ผู้นำนันทนาการมีบทบาทสำคัญต่อการจัดโปรแกรมนันทนาการ ผู้นำมีบทบาทหน้าที่ เป็นผู้แนะนำ จัดการ บริการ ตลอดจนวางแผนการจัดการสอน ฝึกฝน หรือนิเทศการดำเนินกิจกรรมนันทนาการ ดูแลความปลอดภัยและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้นตลอดเวลา ลักษณะผู้นำนันทนาการมี 2 ประเภท ได้แก่ ผู้นำอาชีพ (Professional Leader) ผู้นำนันทนาการอาสาสมัคร (Volunteer) ผู้นำนันทนาการควรมีคุณลักษณะดังนี้

4.1 มีความรู้ทักษะและประสบการณ์ในกิจกรรมนันทนาการ

4.2 เป็นผู้มีความรู้ จิตวิทยา และทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

4.3 มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์

4.4 มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

4.5 มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตดี มีความร่าเริงแจ่มใส อุดมกลิ่น สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี

4.6 มีความกระตือรือร้นและรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรม

4.7 ต้องมีความรู้สึกเห็นคุณค่า ความสำคัญและให้เกียรติแก่ผู้ร่วมกิจกรรม

4.8 มีความยุติธรรมและมีความเป็นประชาธิปไตย

4.9 มีเทคนิคการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและรอบรู้ทันสถานการณ์

4.10 มีอารมณ์ขัน มีสุนทรียภาพ

ผู้นำกิจกรรมมีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพของกิจกรรมนั้นๆ ผู้นำกิจกรรมจะต้องมีความพร้อม มีการเตรียมการที่ดี และมีความเข้าใจในกิจกรรมเป็นอย่างดี และผู้นำจะต้องเตรียมการในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจจะเกิดขึ้นตลอดเวลาในการทำกิจกรรม เพราะปัญหาต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นได้เสมอเช่นปัญหาจากสภาพสิ่งแวดล้อม ภัยธรรมชาติ เป็นต้น

5. สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) ในการจัดการสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีข้อควรคำนึงต่อไปนี้

5.1 มีความเพียงพอของสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก สามารถจัดหาได้เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมได้อย่างทันเหตุการณ์

5.2 จะต้องจัดสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับ บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยพิจารณาถึง เพศ วัย ความรู้ สภาวะอารมณ์ ความคิด ความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

5.3 ความปลอดภัย ในการจัดสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกจะต้องมีการเตรียมการป้องกันเหตุการณ์ที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายควรมีการทบทวนและหาแนวทางป้องกันอย่างดี

6. งบประมาณ (Budget) การจัดการด้านงบประมาณเป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดโปรแกรมกิจกรรมนั้นๆ งบประมาณจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโปรแกรมกิจกรรม ดังนั้นในการดำเนินการจัดโปรแกรมกิจกรรมนั้นๆ จะต้องมีการวางแผนจัดหางบประมาณให้เหมาะสมและควรมีการกำกับดูแลประเมินผลการใช้งบประมาณให้เหมาะสมและถูกต้อง

7. การประเมินผล (Evaluation) ในการจัดโครงการจะต้องมีการประเมินผลโครงการเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่องเพื่อทราบปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อประโยชน์ดังนี้

7.1 เพื่อตรวจสอบความสำเร็จของโครงการตามวัตถุประสงค์

7.2 เพื่อปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน

7.3 เพื่อรับทราบความต้องการ ความสนใจ ของผู้เข้าร่วมโครงการ

7.4 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของผู้นำ และสภาพสิ่งแวดล้อมทั้งหมด

7.5 เพื่อทราบปัญหาข้อบกพร่องและแนวทางแก้ไขปัญหา

7.6 เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมนั้นๆ

8. การรายงานผล (Reporting) การดำเนินการจัดกิจกรรมนั้นๆ ควรมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ กระบวนการขั้นตอน ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานตลอดจนผลสำเร็จของการจัดกิจกรรมว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และเพื่อเป็นการเก็บข้อมูลไว้เพื่อพัฒนางาน หรือเพื่อการวิจัยทางนั้นๆต่อไป

1.4 ขอบข่ายของนันทนาการ

พีระพงศ์ บุญศิริ (2535: 20) นันทนาการเป็นวิชาที่กล่าวมาถึงการพัฒนาคนเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกายและจิตใจ สังคมที่ดีจะต้องอาศัยสมาชิกทุกคนที่ร่วมมือร่วมใจกัน ปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม นันทนาการมีขอบข่ายที่กว้างขวางมาก จึงต้องอาศัยหลักของความสมัครใจ ความต้องการ และความพอใจซึ่งแบ่งออกเป็น 11 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรม (Art and Craft) กิจกรรมศิลปหัตถกรรม หมายถึง การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยมือ หรืองานด้านศิลปะต่าง ๆ ที่ทำขึ้นด้วยมือ ดังนั้นกิจกรรมนันทนาการศิลปกรรมและหัตถกรรมที่ทำขึ้นด้วยมือ ในเวลาว่าง และมีได้ทำเป็นอาชีพหรือหวังผลกำไรใด ๆ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะ ความสามารถในการใช้มือสร้างงานฝีมือ เพื่อพัฒนาอารมณ์ สังคม สติปัญญา

2. กิจกรรมนันทนาการเกมและกีฬา (Games and Sport) เกมและกีฬาเป็นกิจกรรมที่ต้องการความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเคลื่อนไหว สติปัญญา ความทนทาน และพลังกำลังของร่างกายในการประกอบกิจกรรม ซึ่งบางกิจกรรมจะมีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ลูกบอล ไม้ตีและแร็กเกต (Bat & Racket) ลูกบอล ฯลฯ โดยมากมักจะจัดกิจกรรมประเภทนี้ ในสถานที่ที่เป็นบริเวณกว้าง เช่นสนามหญ้า โรงยิมเนเซียม สระว่ายน้ำ ในการเล่นหรือการแข่งขัน

3. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก (Hobby) งานอดิเรกจัดเป็นกิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณค่าชีวิตของมนุษย์ ตั้งแต่วัยเด็ก เยาวชน วัยหนุ่มสาว และวัยผู้สูงอายุ เป็นการส่งเสริมการสร้างประสบการณ์ชีวิตเป็นการบำบัดทางกายและจิตใจ สมัครใจ และกระทำด้วยความเต็มใจในช่วงเวลาอิสระ

4. กิจกรรมนันทนาการดนตรีและการร้องเพลง (Music and Singing) ดนตรีและการร้องเพลง จัดเป็นการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้เล่นและผู้ฟัง แต่เดิมเป็นการเลียนเสียงจากธรรมชาติ เช่น เสียงใบไม้ เสียงสัตว์ ต่อมาได้ดัดแปลงเสียงต่าง ๆ เหล่านี้มาประกอบภาษา เป็นการถ่ายทอดความรู้สึก พัฒนามาเป็นตัวโน้ต ดนตรี เกิดเป็นเพลงคลาสสิก เพลงลูกทุ่ง เพลงลูกกรุง การฟังดนตรีหรือฟังเพลงมีประโยชน์เพื่อผ่อนคลายความเครียด ทางด้านจิตใจ เป็นกิจกรรมนันทนาการที่ได้รับความนิยมสูงสุด เพราะง่ายกว่ากิจกรรมอื่น ๆ

5. กิจกรรมนันทนาการการเต้นรำ การฟ้อนรำ และกิจกรรมเข้าจังหวะ (Dance and Rhythmic Activity) กิจกรรมนันทนาการการเต้นรำ และการฟ้อนรำ เป็นกิจกรรมที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ หมายถึง การเคลื่อนไหวร่างกาย โดยให้เข้ากับจังหวะดนตรี มีจุดประสงค์เพื่อความสนุกสนาน ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ แสดงออกถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรม และส่งเสริมการฝึกทักษะการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน

6. กิจกรรมนันทนาการ การแสดงละครและภาพยนตร์ (Drama) เป็นกิจกรรมการแสดงออก เป็นการระบายอารมณ์หรือกิจกรรมของชีวิตประจำวัน การแสดงความรู้สึก การแสดงอัตลักษณ์แห่งตน นันทนาการ การละครเกิดได้หลายวิธี เช่นเกิดจากการแสดงพิธีการศาสนา การฝันหรือจินตนาการที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์สุข สนุกสนาน

7. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง (Outdoor Activities) เป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน การเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติ สภาพแวดล้อม มลภาวะเป็นพิษ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคลและสังคม เช่น การท่องเที่ยว การอยู่ค่ายพักแรม การทัศนศึกษา ฯลฯ

8. กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม (Reading Writing and Speaking Activities) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ จัดได้ทุกระดับ วัย และเพศ เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน การแสดงอัตลักษณ์แห่งตนอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดการพัฒนาจินตนาการ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมแบบประหยัดได้และเป็นกิจกรรมที่เก่าแก่ของมนุษยชาติ

9. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม (Social Activities) ลักษณะกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีในสังคมของบุคคล และกลุ่มที่ยังไม่รู้จักกันให้รู้จักกัน หรือบุคคลและกลุ่มที่รู้จักกันแล้วให้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้น

10. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ (Special Activities) กิจกรรมที่จัดขึ้นในโอกาสพิเศษตามเทศกาล เพื่อให้บุคคล และกลุ่มเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ เพื่อความสนุกสนาน เช่น เทศกาลวันสงกรานต์ ลอยกระทง การประกวดสิ่งประดิษฐ์ ฯลฯ

11. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร (Volunteer Activities) การอาสาสมัครเข้าไปช่วยเหลืองานสังคม หรือองค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ในยามว่าง โดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นกิจกรรมอาสาสมัคร ที่ส่งเสริมในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม การให้และการรับ การร่วมมือของชุมชนอันก่อให้เกิด ความพึงพอใจและการพัฒนาจิตใจของบุคคลและสังคม อาสาสมัครเป็นการให้บริการ

2. ค่ายพักแรมและการจัดค่ายพักแรม (Camp and Camp Management)

การอยู่ค่ายพักแรมเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีพในสมัยโบราณอันเนื่องมาจากการหาอาหารซึ่งต้องย้ายถิ่นที่พักไปในแหล่งธรรมชาติที่สมบูรณ์ตามฤดูกาล และพัฒนาไปเป็นปรัชญาการดำรงชีพสมัยใหม่จนทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปจากยุคดั้งเดิม

2.1 ความเป็นมาและปรัชญาการค่ายพักแรม

เบิร์น (Burn. 1954: 16 - 21) ได้กล่าวถึงความเป็นมาและพัฒนาการของปรัชญาการอยู่ค่ายพักแรมไว้ว่า แต่เดิมการจัดค่ายพักแรมมิได้มีการจัดการอย่างเป็นระบบ มีความมุ่งหวังเพื่อเป็นการพักแรมในระหว่างการเดินทาง ต่อมาได้พัฒนาให้มีการจัดอย่างเป็นระบบ ในปัจจุบัน

ปรัชญาของการอยู่ค่ายพักแรมพัฒนาจากความสุขสนุกสนาน มาเป็นการอยู่ค่ายพักแรมเพื่อการศึกษา และนันทนาการ

ความเชื่อเกี่ยวกับการจัดค่ายพักแรมในสมัยก่อนสงครามโลกเชื่อกันว่า การจัดค่ายพักแรมควรมีสมาชิกไม่เกิน 50 คน จัดเป็นแบบรวมอำนาจ มีกิจกรรมที่ทำกำหนดแน่นอน และเกือบจะไม่มีการวางแผนในการจัดรายการกิจกรรม ต่อมาหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ค่ายพักแรมได้ขยายเพิ่มขึ้นทั้งในด้านจำนวนสมาชิกและการจัดรายการกิจกรรม มีการยอมรับหลักการของการศึกษาเพื่อการสร้างเสริมบุคลิกภาพและการเป็นพลเมืองดี ความสมบูรณ์ของความเชื่อในการจัดค่ายพักแรมก็เริ่มมีมากขึ้น มีการยอมรับผู้นำการจัดการ การฝึกหัด และการจัดรายการกิจกรรม แต่อย่างไรก็ตามความเชื่อในการจัดค่ายพักแรมมีการแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่หนึ่ง เป็นพวกที่เชื่อว่าควรจะไปสู่ค่ายพักแรมที่แท้จริง คือ พวกที่จัดกิจกรรมโดยใช้สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดต่อต้านการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกหรือกิจกรรมที่มีในเมืองทั้งหมด

2. กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่เชื่อว่า ควรจะใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีในเมือง และกิจกรรมในเมืองทั้งหมด อันเป็นความเชื่อที่ตรงกันข้ามกับกลุ่มแรก

3. กลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มที่เชื่อว่า ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวก และเครื่องมือในการประกอบกิจกรรมอย่างพอเพียง คล้ายกับกลุ่มที่สอง

ในปัจจุบันเชื่อกันว่าค่ายพักแรมเป็นกระบวนการศึกษาที่ผสมผสานการศึกษาและนันทนาการเข้าด้วยกัน ค่ายพักแรมที่ดีจะต้องเสริมสร้างประสบการณ์ในการศึกษาและนันทนาการให้กับชาวค่ายซึ่งอยู่ภายใต้การแนะนำของที่ปรึกษา โดยใช้สิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ตามธรรมชาติเป็นสื่อ และควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ พื้นฐานความเชื่อนี้มีอยู่ 5 ประการ คือ

1. เชื่อว่าเด็กทุกคนมีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติ
2. เด็กสามารถพัฒนาความเข้าใจในการเข้าสังคมได้อย่างต่อเนื่อง โดยการอยู่ร่วมกับเด็กคนอื่นอย่างใกล้ชิดซึ่งนับเป็นสิ่งจำเป็นมากในการเจริญเติบโต
3. เด็กสามารถเรียนรู้การยอมรับ และสามารถตัดสินใจได้ภายใต้สถานการณ์ของการอยู่ค่ายพักแรม
4. ทักษะในการดูแลตนเองและผู้อื่นจะเกิดขึ้นได้ง่ายภายใต้การแนะนำของที่ปรึกษา
5. ทศนคติต่อหน้าที่และความรับผิดชอบในระบบประชาธิปไตยเป็นสิ่งจำเป็นที่เด็กจะต้องเรียนรู้ เพื่อเป็นพลเมืองดีต่อไป

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2547: 155) กล่าวว่า กิจกรรมต่างๆ ในค่ายพักแรม เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมผจญภัย และการได้ใช้ชีวิตร่วมกับธรรมชาตินั้นเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กมีความฉลาดทางอารมณ์ดีขึ้น เนื่องจากเด็กได้รู้จักการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ฝึกความอดทน ความกล้าหาญ ความมีระเบียบวินัย รู้จักหาวิธีการในการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญสถานการณ์ที่ยากลำบาก

ยังมีบุคคลบางกลุ่ม มีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับค่ายพักแรมว่า การอยู่ค่ายพักแรมเป็นเรื่องของการเรียนรู้การสอนในวิชาลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด และวิชาค่ายพักแรมเท่านั้น คนอื่นไม่มีความจำเป็นต้องเกี่ยวข้องด้วย แม้กระทั่งบิดามารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนก็มักจะ ไม่ส่งเสริมเพราะคิดว่าเป็นเรื่องของความสิ้นเปลืองทั้งเวลาและเงินทองโดยเปล่า หรือแม้แต่ตัวนักเรียนเอง การไปค่ายพักแรมก็เพื่อต้องการสอบเอาคะแนนเท่านั้น

ในความเป็นจริงแล้ว การอยู่ค่ายพักแรมมีความจำเป็นต่อบุคคลทุกเพศ ทุกวัย เป็นกิจกรรมที่ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นการพักผ่อนโดยการไปสัมผัสกับธรรมชาติและเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงาน สว่างแวดล้อมตามธรรมชาติจะทำให้ชาวค่ายได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ในชีวิตอันจะทำให้เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ดังนั้นค่ายพักแรมจึงไม่จำเป็นต้องเป็นนักเรียน นักศึกษาเท่านั้น บุคคลอื่น ๆ หลากหลายอาชีพก็สามารถใช้ชีวิตในค่ายพักแรมได้ทั้งนั้น ซึ่งอาจจะไปค่ายพักแรมสุดสัปดาห์ ค่ายพักแรมครอบครัว หรือแม้กระทั่งค่ายพักแรมกลางวัน หรือแล้วแต่โอกาสจะอำนวย

2.2 ความหมายของการอยู่ค่ายพักแรม

ด้วยประวัติศาสตร์อันยาวนานของกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายการอยู่ค่ายพักแรมไว้ดังนี้

จรินทร์ ตกแต่ง (2512: 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอยู่ค่ายพักแรม หมายถึง กิจกรรมของการกินอยู่นอกสถานที่ห่างไกลจากสิ่งรบกวนภายนอก ซึ่งอาจใช้กระโจมหรืออาคารถาวรเป็นที่พักอาศัย มีหัวหน้าหรือผู้นำ มีกำหนดระยะเวลา มีโอกาสร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน และจัดรายการกิจกรรมต่าง ๆ

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2513: 39) ได้ให้ความหมายว่า การอยู่ค่ายพักแรม หมายถึง การจัดการอย่างมีระเบียบในการดำเนินการอยู่ค่ายพักแรม การผจญภัยเกี่ยวกับการศึกษาอย่างหนึ่งซึ่งเปิดโอกาสให้สมาชิกผู้เข้าร่วม พักผ่อนหย่อนใจทางนันทนาการและได้ดำเนินชีวิตทางสังคมนอกสถานที่ ทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน ผ่อนคลายจากความเครียด

เกื้อ เกตุแก้ว (2531: 45) ได้ให้ความหมายและกล่าวไว้ว่า การอยู่ค่ายพักแรมที่มีการจัดอย่างมีระเบียบ หมายถึง แหล่งสร้างสรรค์ประสบการณ์ทางการศึกษา ในบรรยากาศของการใช้ชีวิตร่วมกันกลางแจ้งโดยอาศัยทรัพยากรจากสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติรอบตัวนั้นเป็นเครื่องช่วยพัฒนาสติปัญญา ร่างกาย สังคมและจิตใจ ทั้งนี้ภายใต้การแนะนำช่วยเหลือจากผู้ที่ได้รับการฝึกมาแล้ว

วรชาติ ชลาศัย (2533: 7) ให้ความหมายว่า การอยู่ค่ายพักแรม หมายถึง การที่บุคคลอยู่อย่างอิสระ อยู่กับธรรมชาติอย่างแท้จริง การออกไปในที่โล่งแจ้งนั้นอาจเพื่อกระทำการกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ต้องการพักผ่อนหย่อนใจ

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 48) ได้กล่าวว่า กิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม เป็นกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งนอกเมืองที่สำคัญ เพราะเป็นการผสมผสานกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกันการได้สัมผัสใกล้ชิดธรรมชาติ เช่น ศิลปหัตถกรรม การต่อสู้เพื่อการอยู่รอด การสร้างวัสดุอุปกรณ์โดยอาศัยธรรมชาติ กิจกรรมตกปลา ล่าสัตว์ ไร่เขา กีฬาธรรมชาติ การอนุรักษ์ธรรมชาติ ก่อให้เกิดคุณค่าทางสังคมและส่งเสริมการดำเนินชีวิตในระบอบเสรีประชาธิปไตย

ดิมีอค (Dimock. 1952 : 6) ได้กล่าวว่า การอยู่ค่ายพักแรมเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ลักษณะของค่ายพักแรม ประกอบด้วยบุคคลที่ใช้ชีวิตกลางแจ้ง การใช้ชีวิตร่วมกันเป็นหมู่คณะ การสัมผัสชุมชน ความเป็นผู้นำ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการ และความสนใจของบุคคล ตลอดจนการส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสพัฒนาตนเองทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการพัฒนาสังคม

จากความหมายของการอยู่ค่ายพักแรม ซึ่งนิยามโดยนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าค่ายพักแรมที่มีการจัดการ มีการจัดระเบียบอย่างเต็มรูปแบบนั้น มีลักษณะสำคัญ 5 ประการดังต่อไปนี้

1. มีการจัดประสบการณ์ทางการศึกษาในทางสร้างสรรค์
2. มีการใช้ชีวิตร่วมกันเป็นกลุ่มคณะ
3. มีการใช้ชีวิตร่วมกันนอกสถานที่หรือนอกเมือง
4. เป็นการศึกษาและการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคคล สังคม และการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย
5. การดำเนินการจัดค่ายพักแรมจะต้องมีการจัดระเบียบแบบแผน และจะต้องอยู่ภายใต้ผู้นำกิจกรรมที่ได้รับการฝึกอบรมมาโดยเฉพาะ

2.3 หลักการจัดกิจกรรมค่ายพักแรม

การจัดกิจกรรมค่ายพักแรมเป็นการนำกระบวนการจัดกิจกรรมทางด้านนันทนาการ และพลศึกษามาสผสมผสานและประยุกต์ใช้เพื่อจัดกิจกรรมเสริมความรู้ และทักษะตามวัตถุประสงค์ของการอยู่ค่ายพักแรม โดยจัดให้มีคณะกรรมการดำเนินการและมีบุคลากรรับผิดชอบการจัดกิจกรรมรวมทั้งให้คำแนะนำ ให้การดูแลเอาใจใส่ และกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาพฤติกรรมตลอดระยะเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมและการอยู่ค่ายพักแรม วิธีการจัดกิจกรรมจะยึดแนวคิดและปรัชญาของค่ายพักแรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของสมาชิกค่าย

สมาคมนายเอ็มซีเอ (2538: 5-6) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการกิจกรรมค่ายพักแรมไว้ว่า กิจกรรมค่ายพักแรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการอยู่ค่ายพักแรม เพราะจะเป็นสิ่งที่ทำให้สมาชิกที่อยู่ค่ายพักแรมมีความสนใจ ได้รับความสนุกสนาน และเกิดความรู้สึกระทึกใจจากการเข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมค่ายพักแรมควรมีการศึกษาและพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่างๆ ซึ่งมีหลักการจัดกิจกรรมค่ายพักแรมดังต่อไปนี้

1. คำนึงถึงเพศของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ในการอยู่ค่ายพักแรมมักจะมีปัญหาเรื่องของกิจกรรม เพราะค่ายพักแรมนั้นมักจะมีทั้งหญิงและชายรวมกัน ดังนั้นการจัดกิจกรรมควรหลีกเลี่ยงการปะทะหรือการใช้กำลังเข้าหากัน แต่อาจมีข้อยกเว้นบ้างบางกรณี อาจใช้กิจกรรมที่ต้องใช้การเล่นทั้งหญิง และชายแบบหนักซึ่งต้องใช้กฎกติกาเป็นข้อบังคับ เพื่อไม่ให้เกิดการโต้เถียง เสียเปรียบ

2. คำนึงถึงวัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม วัยหรืออายุเป็นองค์ประกอบสำคัญของการปฏิบัติกิจกรรม การจัดกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัยนั้นย่อมเป็นปัญหาต่อการอยู่ค่ายพักแรม ดังนั้นกิจกรรมที่เป็นการเล่นควรระมัดระวัง ควรเลือกให้เหมาะสมกับวัยของผู้เล่นเป็นสำคัญ หรือถ้าหากมีกลุ่มบุคคลหลายวัยอยู่ด้วยกันจำเป็นต้องเลือกกิจกรรมอย่างเหมาะสม อย่าให้เกิดการกระทำที่เกินเลยดังคำโบราณว่า “เด็กเขกหัวผู้ใหญ่” บางคนอาจถือหรือไม่ชอบการกระทำที่มองแล้วไม่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นคำพูด หรือการทำกิจกรรมร่วมกัน ดังนั้น ผู้นำจะต้องดัดแปลงกิจกรรมให้เหมาะสมตามเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม

3. ทุกคนควรจะได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม จำนวนบุคคลที่เข้าร่วมกับกิจกรรม ควรจะมีอัตราส่วนที่เหมาะสม เพื่อจะไม่ให้เสียเวลาในการเข้าร่วม และไม่ปล่อยให้บุคคลที่ไม่ได้เข้าร่วมนั่งดูอยู่เฉยๆ เพราะจะทำให้เกิดการเบื่อหน่าย ทำให้เสียเวลาโดยใช้เหตุ ยกตัวอย่างเช่น ถ้ามีบุคคลเข้าร่วมในค่ายพักแรมประมาณ 80 คน กิจกรรมที่จัดขึ้นควรจะได้ครั้งประมาณ 30 - 40 คนเป็นอย่างต่ำ ถ้าหากเล่นได้ครั้งละ 3-4 คน พวกที่เหลือจะเกิดการเบื่อหน่ายในการรอเพื่อที่ได้เล่นต่อไป บางทีอาจจะหมดเวลาก่อนที่คนข้างหลังจะได้เล่นก็ได้

4. กิจกรรมควรจะมีอุปกรณ์ที่น่าสนใจและดึงดูดใจ ในการจัดกิจกรรมควรจะมีอุปกรณ์ในการเล่น เพราะอุปกรณ์การเล่นสามารถดึงดูดและก่อให้เกิดการสนใจสำหรับชาวค่ายได้มาก เช่น กิจกรรมประเภทเกมส์หรือกีฬา

5. กิจกรรมควรจะอาศัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหลักการนำธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมมาเป็นส่วนสำคัญของการจัดกิจกรรม จะเป็นการช่วยให้เด็กหรือชาวค่ายได้มีความรู้ ความเข้าใจและเป็นประโยชน์ของธรรมชาติ เกมสบบางประเภทสามารถใช้ธรรมชาติเป็นส่วนประกอบเช่น การสะกดรอยในป่า การสะสมแมลงและพืช หรือถ้าเป็นไปได้กิจกรรมนั้นควรจะได้เล่นได้ทั้งในร่มและกลางแจ้งหรือเล่นได้ทั้งบนบกและในน้ำ

6. กิจกรรมควรก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดทั้งสามารถจะสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับชาวค่ายได้ เพราะจะเป็นการสร้างความปลอดภัย ความกระตือรือร้นในการที่อยากจะเข้าร่วมกิจกรรมอันเนื่องมาจากความแปลกใหม่ หรือวิธีการที่ไม่เคยทำมาก่อน

7. กิจกรรมควรส่งเสริมลักษณะนิสัยหรือทัศนคติที่ดี เช่น กิจกรรมประเภทป้องกัน และส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมที่ส่งเสริมจิตใจ ผูกความอดทน การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตลอดทั้งส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย (Democratic Way Of Life)

8. กิจกรรมควรส่งเสริมความสามัคคี การทำอะไรก็ตามที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทำลายความสามัคคี ย่อมไม่บังเกิดผลต่อผู้ประกอบการกิจกรรม ดังนั้นการจัดกิจกรรมควรส่งเสริมให้เกิดการทำงานเป็นหมู่คณะ (Group Process) มีความเข้าใจและยอมรับ ซึ่งบางครั้งจะหนักบ้างหรือต้องการกระทบกันบ้าง รวมทั้งการรู้จักการรู้แพ้-ชนะและรู้จักการให้อภัย

9. กิจกรรมควรกำหนดระยะเวลาแน่นอน เพื่อที่ชาวค่ายจะได้วางแผนการใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรม หรือควบคุมการเล่นให้เสร็จได้ทันเวลา และไม่เสียเวลาการทำกิจกรรมอื่นๆ

1.0 กิจกรรมควรมีความยืดหยุ่น การจัดกิจกรรมควรมีความยืดหยุ่นได้บ้างเพื่อเกิดความสนุกสนานและเพื่อความบันเทิง ไม่ตึงเครียด หรือบังคับมากนัก เช่น เรื่องของกติกา การให้รางวัลหรือการลดหย่อนเวลา เป็นต้น

11. กิจกรรมควรหลากหลาย ในการอยู่ค่ายพักแรมแต่ละครั้งกิจกรรมที่นำไปใช้ควรจะมีให้เลือกหรือจัดเตรียมกิจกรรมสำรองไว้ เพื่อเป็นการเตรียมการแก้ไขสถานการณ์ ซึ่งเปลี่ยนแปลงได้จะทำให้สามารถนำเอากิจกรรมที่ได้เตรียมเอาไว้มาประกอบกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องไม่ขาดตอน นอกจากนั้นยังสามารถเปิดโอกาสให้ชาวค่าย ได้เลือกกิจกรรมที่ตนชอบขณะออกค่ายพักแรมด้วย เช่น มีทั้งกิจกรรมทางน้ำ ทางบก มีกิจกรรมในร่มและกลางแจ้ง

เกื้อ แก้วเกตุ (2552: 1 – 5) กล่าวว่า ค่ายพักแรมที่เป็นค่ายพักแรมแบบจัดตั้ง (Organized Camping) จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนา แก้ปัญหา และฟื้นฟูชาวค่าย ประสบผลสำเร็จ โดยสรุปควรมีโครงสร้าง และปัจจัยเอื้ออำนวยอย่างน้อย 7 ด้านที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง ดังนี้

1. สุดยอดชาวค่าย (Super Camper) เข้าถึงพฤติกรรม การพัฒนาการตามวัย พื้นฐานทางด้านครอบครัว การศึกษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ข้อจำกัดทางเชื้อชาติ และวัฒนธรรม

2. สุดยอดเป้าหมาย (Super Goals) ผู้เกี่ยวข้องทุกส่วนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของค่ายที่จัดขึ้น การตั้งเป้าหมายต้องควรชัดเจน สามารถทำให้สำเร็จได้ สามารถวัดผลได้ มีแรงบัลดาลใจให้บุคลากรของค่ายทุ่มเทในการดำเนินงาน มีกรอบเวลาที่ชัดเจน เป็นต้น

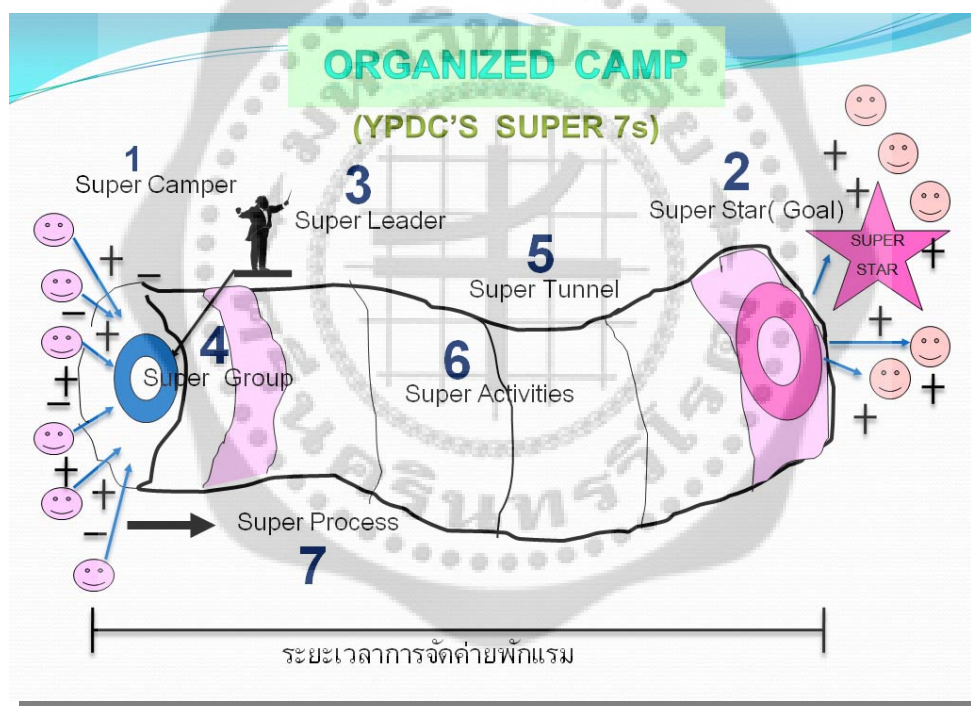
3. สุดยอดผู้นำ (Super Leader) ผู้นำหรือพี่เลี้ยงค่ายคือผู้ที่มีอิทธิพลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การพัฒนา และแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนโดยมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกให้เด็กและเยาวชนคิด ทำ หรือพูดด้วยตนเอง โดยพยายามที่จะไม่ชี้แนะในเรื่องต่างๆ นอกจากนี้ผู้นำต้องเป็นแบบอย่างที่ดีได้ และมีความสามารถในการนำกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็น ผู้นำค่ายหรือพี่เลี้ยงจึงต้องผ่านการอบรมก่อนการปฏิบัติการ

4. สุดยอดท่อ (Super Tunnel) สภาพแวดล้อมเปรียบเสมือนท่อ กระบวน ที่ต้องมีความปลอดภัย ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และการเอื้ออำนวยให้เป้าหมายของค่ายสัมฤทธิ์ผล

5. สุดยอระบบกลุ่ม (Super Group) ที่มีประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือในการพัฒนาแก้ปัญหา หรือฟื้นฟูชาวค่าย บุคลากรค่ายต้องเข้าใจกระบวนการกลุ่ม ปัจจัยที่ช่วยให้กลุ่มพัฒนาไปสู่กลุ่มที่มีคุณภาพสูง บทบาทและหน้าที่ของผู้นำและสมาชิกกลุ่ม ในการพัฒนา และรักษากลุ่ม

6. สุดยอกระบวนการบริหารค่าย (Super Process) และมีประสิทธิภาพเพื่อประกันความสำเร็จของค่าย การเลือกบุคลากรทำหน้าที่ต่างๆต้องเหมาะสม และเต็มใจทำหน้าที่ โครงสร้างการบริหารเป็นแบบทีม

7. สุดยอกิจกรรม (Super Activity) เป็นสื่อที่บุคลากรค่ายใช้เป็นเครื่องมือการพัฒนาแก้ปัญหา และฟื้นฟูชาวค่าย โดยเฉพาะเป็นสื่อที่จะทำให้เป้าหมายค่ายสัมฤทธิ์ผล การคัดเลือกกิจกรรมและการนำไปใช้อย่างมีทักษะ และเทคนิคดี มีการวางแผน ติดตามดำเนินงาน และประเมินผลงานอย่างมีระบบตลอดค่าย

ภาพประกอบ 2 ปัจจัยเอื้ออำนวยอำนวยการจัดค่าย 7 ด้าน

จากภาพ กำหนดให้ความยาวของท่อเป็นระยะเวลาการอยู่ค่ายพักแรม ความกว้างของท่อเป็นความจุของกิจกรรมค่ายพักแรมที่จัดให้สมาชิกชาวค่ายซึ่งจะถูกพัฒนาด้วยกิจกรรมจากการจัดการโดยผู้นำให้เกิดการเรียนรู้ทางบวก (+) พัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวความคิด ความรู้ การปฏิบัติตนที่ยังไม่ถูก ไม่เหมาะสม ทางลบ (-) ให้ไปสู่การเจริญงอกงามอย่างมีคุณค่า โดยปรัชญาต่อแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจได้ว่าค่ายพักแรมจะมีประสิทธิภาพเพียงพอในการดำเนินการให้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมาย

2.4 ขอบข่าย และประเภทของค่ายพักแรม

สุภราช ผ่องพันธุ์งาม(2539: 64 - 67) ค่ายพักแรมสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ค่ายพักแรมที่แบ่งตามผู้จัด และค่ายพักแรมที่แบ่งตามลักษณะ หรือจุดมุ่งหมายของการจัด

1. ค่ายพักแรมที่แบ่งตามผู้จัด หมายถึงการแบ่งประเภทของค่ายพักแรมโดยพิจารณาว่าค่ายนั้นดำเนินการโดยใคร มีใครเป็นผู้ให้การสนับสนุน โดยแบ่งย่อยออกเป็น 3 แบบดังต่อไปนี้

1.1 ค่ายพักแรมองค์กรการ หรือ ค่ายพักแรมสมาคม (Organization Camp) หมายถึง ค่ายพักแรมที่ได้รับการสนับสนุนการจัดหรือดำเนินการจัดโดยองค์กรหรือสมาคม เพื่อผลประโยชน์ของสมาคม หรือองค์กรนั้น มุ่งที่ผลประโยชน์ของสมาคมหรือองค์กรเป็นหลัก ค่ายพักแรมชนิดนี้อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ค่ายพักแรมที่มีจุดประสงค์เฉพาะ ตัวอย่างค่ายในลักษณะนี้เช่นค่ายยุวชนคริสเตียน เป็นต้น

1.2 ค่ายพักแรมเอกชน (Private Camp) หมายถึง ค่ายพักแรมที่มีการดำเนินการโดยเอกชนหรือคณะบุคคล เพื่อหวังผลกำไรเป็นวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนั้นจึงอาจเรียกค่ายพักแรมแบบนี้ว่า ค่ายพักแรมแบบการค้า ตัวอย่างค่ายในลักษณะนี้ เช่น ค่ายพักแรมของสำนักงานเพื่อนเดินทาง เป็นต้น

1.3 ค่ายพักแรมสาธารณะ (Public Camp) หมายถึง ค่ายพักแรมที่ดำเนินการจัดโดยองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้รับเงินสนับสนุนจากทางราชการ

2. ค่ายพักแรมที่แบ่งตามลักษณะหรือจุดมุ่งหมายในการจัด คือ การแบ่งประเภทของการจัดค่ายพักแรมตามรูปแบบและวิธีการจัดหรือพิจารณาที่วัตถุประสงค์ของการจัดเป็นสำคัญ สามารถแบ่งออกเป็น 10 แบบคือ

2.1 ค่ายพักแรมแบบเดินทาง (Trip Camp) หรือค่ายพักแรมแบบธรรมชาติ (Nature Camp) หมายถึง ค่ายที่มีลักษณะสำคัญคือ การใช้ชีวิตค้างแรมอยู่ในธรรมชาติ โดยมีการวางแผนว่าจะเดินทางไปสถานที่ใด พักที่ใด ส่วนใหญ่มุ่งที่การศึกษาภูมิประเทศและธรรมชาติศึกษาลักษณะการตั้งค่ายจะเป็นแบบชั่วคราว โดยอาศัยสิ่งติดตั้งเป็นที่นอน ประโยชน์ของค่ายลักษณะคือ การฝึกฝนในการใช้ชีวิตกลางแจ้ง

2.2 การตั้งค่ายแบบถาวร (Resident Camp) หมายถึง ค่ายพักแรมที่มีที่ตั้งถาวร มีคณะดำเนินการเป็นประจำ มีการจัดตกแต่ง และจัดสถานที่ให้เป็นระเบียบ มีเครื่องอำนวยความสะดวกครบครัน หรือตามสมควร ค่ายพักแรมถาวรในประเทศไทย ได้แก่ ค่ายลูกเสือประจำจังหวัด เช่น ค่ายวชิราวุธ ค่ายลูกเสือแห่งชาติ

2.2.1 ค่ายพักแรมระยะสั้น (Short-Term Residential Camp) หมายถึง ค่ายพักแรมที่มีเวลาการจัดตั้งเป็นครั้งคราว โดยมากมักจะเป็นค่ายที่จัดโดยองค์กร อาจใช้เวลา 1 – 2 วัน หรือ 1 – 2 สัปดาห์ เช่นค่ายฤดูร้อนของสมาคม Y.M.C.A ซึ่งจัดครั้งละ 7 – 10 วัน เป็นต้น

2.2.2 ค่ายพักแรมระยะยาว (Long Term Residential Camp) หมายถึง ค่ายพักแรมที่มีเวลาจัดที่นานกว่า คือใช้เวลาประมาณ 1 เดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนรู้จักปรับตัว มีประสบการณ์ หลาย ๆ ด้าน มีความอดทน รู้จักการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น

2.3 ค่ายพักแรมแบบสหศึกษา (Co-Education Camp) หมายถึง ค่ายพักแรมที่จัดให้เยาวชนชาย หญิง ได้มีกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกัน ค่ายพักแรมแบบสหศึกษา เกิดจากความคิดของนักการศึกษาที่ว่า การที่เยาวชนชาย หญิง ได้มีกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกันจะเป็นการสร้างความเข้าใจ ระหว่างเพศ เป็นการแก้ปัญหาเรื่องเพศตรงข้ามได้อย่างเหมาะสม ภายใต้การแนะนำของที่ปรึกษาของค่ายพักแรม

2.4 ค่ายพักแรมแบบครอบครัว (Family Camp) หมายถึง ค่ายพักแรมที่สมาชิกครอบครัว ได้มีโอกาสประกอบกิจกรรมร่วมกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวโดยทางค่ายจะคอยอำนวยความสะดวกให้

2.5 ค่ายพักแรมแบบอนุรักษ์ธรรมชาติ (Conservation Camp) หมายถึง ค่ายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการปลูกฝังให้ชาวค่ายได้มีนิสัยรักธรรมชาติ เห็นคุณค่าและประโยชน์ของธรรมชาติ เพื่อช่วยกันอนุรักษ์ต่อไป

2.6 ค่ายพักแรมสุขภาพ (Health Camp) หมายถึง ค่ายพักแรมที่จัดเพื่อปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักการส่งเสริม รักษาสุขภาพร่างกายของตนเอง และส่วนรวม เพื่อส่งเสริมความรู้เบื้องต้นด้านสุขภาพและการปฏิบัติกิจกรรม ที่เน้นในค่ายนี้ ได้แก่ กิจกรรมด้านการออกกำลังกาย กิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น

2.7 ค่ายพักแรมสุดสัปดาห์ (Weekend Camp) หมายถึง ค่ายพักแรมที่จัดในวันสุดสัปดาห์ คือวัน เสาร์ – อาทิตย์ ค่ายแบบนี้นิยมใช้เพื่อฝึกอบรมเตรียมเจ้าหน้าที่ประจำค่ายเพื่อการวางแผนและทดลอง ก่อนจัดกิจกรรมจริง หรืออาจเป็นการจัดขึ้นเพื่อพักผ่อน การจัดค่ายลักษณะนี้เหมาะสำหรับผู้ที่มีเวลาน้อยและประหยัดเวลาค่าใช้จ่าย

2.8 ค่ายกลางวัน (Day Camp) หมายถึง ค่ายที่ชาวค่ายจะใช้เวลากลางวันที่ค่าย แต่ในเวลากลางคืนก็พักที่บ้านตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของค่ายลักษณะนี้ ค่ายแบบนี้เหมาะสำหรับเยาวชนที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้มากนัก กิจกรรมหลักของค่ายแบบนี้นิยมมากในหมู่นิสิตนักศึกษา และเป็นที่รู้จักในนามค่ายอาสาพัฒนาชนบท

2.9 ค่ายพักแรมสำหรับคนพิการ (Handicapped Camp) หมายถึง ค่ายพักแรมที่จัดสำหรับชาวค่ายที่มีความพิการทางร่างกาย ทางระบบประสาท ทางอารมณ์ หรือทางจิตใจ เพื่อให้เยาวชนได้รับความสนุกสนานจากกิจกรรมที่จัดขึ้น หน่วยงานที่มีการจัดค่ายลักษณะนี้ ได้แก่ กรมประชาสงเคราะห์ สมาคม Y.M.C.A. เป็นต้น

3. เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ (Gifted and Talented Children)

3.1 ความหมายเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

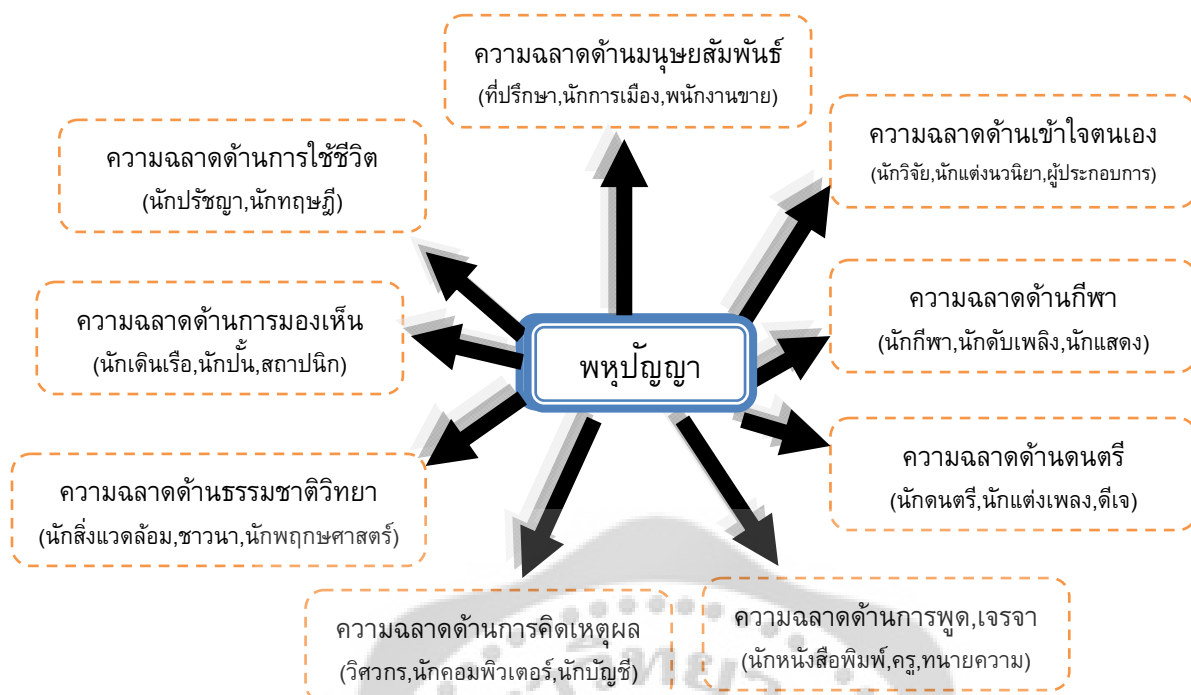
ปัจจุบันคำนิยามสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ คือเด็กที่มีพรสวรรค์ (Gifted) และมีความสามารถพิเศษ (Talented) ใช้กันประมาณ 10 กว่าความหมายทั่วโลก คำนิยามที่นิยมใช้เหล่านี้มาจากรากฐานจากคำนิยามของ ทบวงการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. Office Of Education. 1986: บทนำ) และ ฮาร์วาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner. 1985: 2) ดังนี้

ทบวงการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. Office Of Education . 1993: บทนำ) กล่าวถึง เด็กที่มีความสามารถพิเศษหมายถึง เด็กและเยาวชนที่แสดงออกถึงความสามารถอันโดดเด่น หรือแสดงถึงศักยภาพของความเก่งที่เป็นประจักษ์และประสบความสำเร็จแล้ว เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่อายุหรือประสบการณ์หรือสภาพแวดล้อมเดียวกันเด็กเหล่านี้แสดงออกถึงความสามารถและสมรรถภาพในด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และ/หรือ ความสามารถทางด้านศิลปะ มีลักษณะความเป็นผู้นำ หรือเป็นเลิศทางวิชาการ เด็กกลุ่มนี้ต้องการบริการ หรือกิจกรรมที่การศึกษาปกติในโรงเรียนไม่ได้จัดไว้ให้

เรนซูลิ (Renzulli. 1986: 4) กล่าวว่า เด็กที่มีความสามารถพิเศษ ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ 1. เป็นผู้มีความสามารถทางสติปัญญาสูงกว่าเด็กปกติ 2. เป็นผู้ที่มีการสร้างสรรค์อยู่ในเกณฑ์สูง และ 3. เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นในการทำงาน สามารถทำงานได้เป็นระยะเวลานาน และมีแรงจูงใจในการทำงานคงที่

การ์ดเนอร์ (Gardner. 1985: 8) กล่าวว่า เด็กทุกคนมีความฉลาดหลายด้านที่แตกต่างกัน และมีความเป็นอิสระจากกันในการแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์ผลงานต่างๆ ขึ้นอยู่กับคนๆ นั้นจะสามารถพัฒนาและใช้ความฉลาดด้านใดมากกว่ากัน ซึ่งความฉลาดมีด้วยกัน 8 ด้าน ต่อมาในปี 2004 Gardner ได้เพิ่มความฉลาดทางการดำรงอยู่ของชีวิต อัตถภาวนิยม หรือจิตนิยม ขึ้นมา รวมทั้งสิ้น 9 ด้าน ดังนี้

1. ความฉลาดทางการพูดหรือการใช้ภาษา (Verbal Linguistic Intelligence)
2. ความฉลาดทางด้านดนตรี (Musical Rhythmic Intelligence)
3. ความฉลาดด้านการคิดแบบมีเหตุผลหรือคณิตศาสตร์ (Logical Mathematical Intelligence)
4. ความฉลาดทางการมองเห็นหรือมิติสัมพันธ์ (Visual Spatial Intelligence)
5. ความฉลาดทางกีฬา และใช้กล้ามเนื้อต่างๆ (Bodily Kinesthetic Intelligence)
6. ความฉลาดทางธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence)
7. ความฉลาดด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)
8. ความฉลาดด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence)
9. ความฉลาดด้านการดำรงอยู่ของชีวิต อัตถภาวนิยม หรือจิตนิยม (Existentialist Intelligence)

ภาพประกอบ 3 ชาวปัญญาทั้ง 9 ด้านตามแนวคิดของ โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner. 1985: 26)

มลิวัลย์ ลับไพรี และคณะ (2549: 50) กล่าวว่า เด็กที่มีความสามารถพิเศษ หมายถึง เด็กและเยาวชนที่มีความฉลาด โดดเด่นกว่าเด็กและเยาวชนทั่วไปในระดับเดียวกัน ในด้านต่างๆ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ ดนตรี ศิลปะ พลศึกษา ฯลฯ ด้านใดด้านหนึ่ง หรือมากกว่านั้น

สำหรับคำนิยามของประเทศไทย ที่ได้รับการเสนอไว้เป็นครั้งแรก ในแผนพิจารณา การศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ และได้ผ่านความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2541 มีสาระสำคัญดังนี้

“เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ หมายถึง เด็กที่แสดงออกถึงความสามารถ อันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน ในด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา การเป็นผู้นำ การสร้างงานทางด้านทัศนศิลป์ และศิลปะการแสดง ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถด้านกีฬา และความสามารถด้านวิชาการในสาขาใด สาขาหนึ่ง อย่างเป็นที่ประจักษ์ เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กคนอื่นที่มีอายุในระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์เดียวกัน”

3.2 ลักษณะของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย (2549: 5) การพิจารณาว่า เด็กคนใดคนหนึ่งมีความสามารถ พิเศษ หรือไม่เป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนเนื่องจากความสามารถพิเศษ มีความหลากหลาย เด็กแต่ละ

คนมีลักษณะเฉพาะด้านและมีแบบแผนการพัฒนาเป็นของแต่ละคน เป็นความเข้าใจผิดอย่างมาก ที่ว่า เด็กที่มีความสามารถพิเศษต้องรอบรู้ทุกด้าน ความสามารถพิเศษ อาจครอบคลุมหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ เชาว์ปัญญา ศิลปะ ความสร้างสรรค์ ทักษะทางร่างกายและสังคม หรืออาจจะจำกัดอยู่ด้านใดด้านหนึ่งหรือสองด้านเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีความเข้าใจผิดอย่างมากว่า เด็กที่มีความสามารถพิเศษหรือมีพรสวรรค์ เป็นเพราะพันธุกรรมอย่างเดียว และความสามารถพิเศษนี้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดชีวิต แต่ผลศึกษาวิจัย นอกจากนักวิชาการทั่วโลกเห็นตรงกันว่า สถานการณ์ไม่ได้เป็นเช่นนั้นเด็กเหล่านี้ยังจำเป็นต้องได้รับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้านจนถึงระดับสูงกว่าปกติในสภาพแวดล้อมที่มีการจัดสรรทรัพยากรและในการที่จะเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมนั้นความสามารถที่เด็กเคยมีอาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นเด็กที่มีศักยภาพเช่นเดียวกับเด็กธรรมดาทั่ว ๆ ไปได้ สาเหตุสำคัญเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดู และสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กมากกว่า เป็นลักษณะเฉพาะของเด็กที่มีความสามารถพิเศษเอง

จากการศึกษาวิจัยของนักวิชาการทั่วโลกได้บ่งชี้ลักษณะของเด็กที่มีความสามารถพิเศษหรือมีความฉลาดปราดเปรื่องซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากเด็กคนอื่นในวัยเดียวกันในหลายทางในเรื่องต่อไปนี้

1. มีความอยากรู้อยากเห็น เด็กกลุ่มที่มีความอยากรู้อยากเห็นแบบ สุดซึ้งเกี่ยวกับสื่อต่างๆ
2. มีความจำดี สามารถจำสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตมาเป็นเวลายาวนาน และมีความสุขกับเรื่องที่ตนสนใจ
3. มีการเรียนรู้เร็ว สามารถเรียนรู้วิธีคิดต่างๆ อย่างรวดเร็วและสามารถใช้ความรู้ที่เรียนรู้มาปรับใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ
4. มีความตั้งใจสูง สามารถมุ่งอยู่สิ่งที่ตนสนใจได้เป็นเวลานานๆ
5. รู้จักใช้เหตุผล สามารถจะเข้าใจเหตุผล และมองเห็นความสัมพันธ์ของกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
6. มีความคล่องแคล่ว มีความคิดและวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดีมาก
7. จำคำศัพท์ได้มาก สามารถจะใช้คำ และวลีต่างๆ ได้มากกว่าและเร็วกว่าเด็กคนอื่นในวัยเดียวกัน
8. มีอารมณ์ขัน สามารถจะเข้าใจเรื่องขำขัน และคำถามปริศนาได้รวดเร็ว
9. ชอบจินตนาการ มีจินตนาการที่กว้างไกล แตกต่างจากเด็กทั่วไป
10. มีอารมณ์อ่อนไหว อาจมีอารมณ์อ่อนไหวต่อความรู้สึกของผู้อื่น โกรธง่าย หรือให้ความสำคัญต่อบางสิ่งบางอย่าง ขณะที่คนอื่นไม่เป็นเช่นนั้น
11. ต้องการแสวงหาเพื่อน อาจชอบเล่นกับเพื่อนที่มีอายุมากกว่า หรือแสวงหาเพื่อนที่มีสติปัญญาใกล้เคียงกัน

12. มีความรู้สึกไม่สบายใจกับพัฒนาการของตนเอง เนื่องจากพัฒนาการร่างกายของตนตามไม่ทันระดับสติปัญญา

อุษณีย์ โพธิสุข (2543: 25) ได้ประมวลลักษณะของเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านต่างๆ และจัดทำคู่มือวัดแววเด็กที่มีความสามารถพิเศษไว้ 10 ด้าน ได้แก่ แววผู้นำ แววนักคิด แววนักสร้างสรรค์ แววนักวิชาการ แววนักคณิตศาสตร์ แววนักวิทยาศาสตร์ แววนักภาษา แววนักกีฬา แววนักดนตรี และแววนักศิลปิน นอกจากนี้ พบว่าไม่ว่าเด็กจะมีบุคลิกลักษณะอย่างไร เด็กที่มีความสามารถพิเศษจะต้องมีความต้องการที่คล้ายคลึง 9 ประการ คือ

1. ต้องการการเรียนการสอนที่ทำทลายต่อศักยภาพและความสามารถของเขา
2. ต้องการงานที่ซับซ้อนและยากกว่าปกติ(ในสาขาวิชาที่เขาถนัด)
3. ต้องการใช้เวลาในสิ่งที่เขาเชี่ยวชาญน้อยกว่าเด็กอื่น
4. ต้องการเวลาที่เหลือหรือเวลานอกเหนือไปจากนั้นทุ่มเทให้กับสิ่งที่ลึกซึ้งกว่าที่สอน
5. ต้องการการยอมรับจากคนอื่น
6. ต้องการคบกับเพื่อนวัยเดียวกัน และเพื่อนต่างวัยที่มีความสามารถเท่าเทียมกัน
7. ต้องการแสดงออกซึ่งความสามารถภายในของตน
8. ต้องการพัฒนาความสามารถพื้นฐาน และสิ่งที่ตนสนใจ
9. ต้องการคำปรึกษาจากผู้ที่มีพียงได้

อุษณีย์ อนุรุทวงศ์ (2541: 35 – 39) ได้จัดกลุ่มความสามารถของมนุษย์ตามความเหมาะสมกับการปฏิบัติทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน ออกเป็น 10 ด้าน คือ

1. ความสามารถทางสังคม (Social Humanitarian Abilities) เป็นทักษะความสามารถที่เราจำเป็นต้องใช้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในการติดต่อสื่อสาร ทำความเข้าใจคนที่มีความสามารถทางด้านสังคมจะมีความสามารถที่เข้าใจผู้อื่นเร็วต่อความรู้สึกของผู้อื่น เห็นใจผู้อื่นมีความเมตตา กรุณา เอื้ออาทร เข้าใจภาษา กาย มีความสามารถในการบริหารจัดการ นอกเหนือไปจากการมองเห็นและเข้าใจทัศนะของคนอื่นได้ดี คนที่มีความสามารถทางด้านมนุษยธรรมจะมีความเอื้ออาทร ความเห็นใจ เข้าใจ เอาใจเขามาใส่ใจเรา มีมาตรฐานทางจริยธรรมสูง อยากเห็นโลกดีขึ้น บุคคลที่มีความสามารถด้านนี้เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่อาจเป็นผู้นำ นักธรรมรงค์สันติภาพ นักการเมือง นักบริหาร เป็นต้น

2. ความสามารถทางอารมณ์ (Sens-Abile Emotional Abilites) เป็นความสามารถในการบริหารจัดการเรื่องอารมณ์ มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเอง เข้าใจเกี่ยวกับความรู้สึกของตนเอง รับรู้ภาวะอารมณ์ของตนเอง มีความอดกลั้น อดทนทางอารมณ์ได้ดี รวมถึงความสามารถในการแสดงออกอย่างถูกต้อง เหมาะสมตามกาลเทศะรวมทั้งความสามารถในการระบายหรือกำจัดความรู้สึกในทางลบที่จะมีอิทธิพลต่อจิตใจในทางไม่ดีผู้ที่ใช้ความสามารถด้านนี้มาก เช่น ผู้นำ นักจิตวิทยา จิตแพทย์ นักบวช นักบริหาร ครู ฯลฯ

3. ความสามารถทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Rembolic Abilities) เป็นความสามารถที่ประกอบไปด้วยความสามารถในการคิดคำนวณ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่ง

ต่างๆ ที่เป็นสัญลักษณ์ทั้งรูปธรรมและนามธรรม แต่ไม่ใช่เป็นการแปลสัญลักษณ์ทางภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย เพราะเป็นภาษาที่ต้องอาศัยสัญลักษณ์ที่สัมพันธ์กับเสียง มากกว่าการใช้สัญลักษณ์รูปภาพ แต่ในภาษาจีน ญี่ปุ่น ภาษาอียิปต์โบราณ หรือภาษามือ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการใช้ความสามารถทางการแปลจากสัญลักษณ์ ตัวแทนของผู้มีความสามารถทางนี้ได้แก่ นักคณิตศาสตร์ นักตรรกศาสตร์ ประติษฐ์ วิศวกร ฯลฯ

4. ความสามารถทางการใช้กล้ามเนื้อ (Somatic Bodily Ability) เป็นความสามารถในการควบคุมกล้ามเนื้อ ควบคุมการเคลื่อนไหว ความยืดหยุ่น ทั้งกล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ รวมถึงการใช้กล้ามเนื้อร่างกายในการแสดงออกถึงความรู้สึก หรือความคิด เช่น นักกีฬา นาฏศิลป์ นักมายากล ฯลฯ

5. ความสามารถทางมิติสัมพันธ์ (Spatial Visual Abilities) เป็นความสามารถสร้างมิติจากการเห็นรูปแบบต่างๆ ในความคิด เช่น ความสามารถในการพลิกหมุนภาพที่เห็นเป็นมุมต่างๆ มองเห็นภาพต่างๆ อย่างทะลุปรุโปร่ง เช่น กลุ่มศิลปินที่สามารถรังสรรค์จากการที่เห็นให้เป็นผลงานที่เป็นนามธรรม ความงดงามหรือเป็นตัวแทนของความรู้สึกนึกคิดเช่น กลุ่มศิลปิน นักประติษฐ์ ฯลฯ

6. ความสามารถทางเสียงและการได้ยิน (Sonance Auditory Abilities) เป็นความสามารถในการรับรู้ทางการได้ยินเสียงที่ละเอียดอ่อน เจ็บไว ถ่ายโยงความสามารถในการรับรู้ทางการได้ยินที่ลึกซึ้งทั้งความสูงต่ำของเสียง ความถี่ของเสียง จังหวะของเสียงไปสู่จิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดมาถักทอเป็นรูปแบบความสามารถที่เกี่ยวข้องกับเสียง เช่น ดนตรี การร้องเพลง การแต่งเพลง การพากย์หนัง การเลียนเสียงสัตว์ หรือพวกที่ฝึกนกเขาชวา หรือตัดสินความสามารถในการขันของนกเขาชวาต้องมีความสามารถในการรับรู้ทางเสียงที่เฉียบคม เป็นต้น

7. ความสามารถทางภาษา (Verbal Linguistic Abilities) เป็นความสามารถในการทำ ความเข้าใจความหมายทางภาษา การใช้ภาษาในรูปแบบต่างๆ เพื่อมาถ่ายทอดความคิด จินตนาการ ความรู้ อารมณ์ หรือความตื้นต่ำ ลึกซึ้งทางความคิด อารมณ์ ตลอดจนจินตนาการอัน หลากหลาย ที่อาจเป็นความสามารถในการใช้ภาษาทางด้านการเขียน หรือการพูด เช่น นักเขียน นักแปล นักภาษาศาสตร์ จินตกวี นักพูด โฆษก ฯลฯ

8. ความสามารถทางช่างเทคนิคและอิเล็กทรอนิกส์ (Mechanical Technical Abilities) เป็นความสามารถในเรื่องการรับรู้เกี่ยวกับเครื่องจักรกล ที่ต้องใช้ทักษะ กลไก เรื่องของอุปกรณ์ และการทำงานของเครื่องจักร เครื่องยนต์ เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ หรือเครื่องมือต่างๆ สามารถมองเห็นองค์ประกอบหรือการทำงานของอุปกรณ์ สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ อย่างรวดเร็วและง่ายดาย เช่น ช่าง นักอิเล็กทรอนิกส์ มีทักษะในการใช้มือตาประสานประกอบอุปกรณ์ หรือสร้าง ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ได้อย่างดี

9. ความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Realistic Abilities) เป็นความสามารถในการสังเกต วิเคราะห์ พิสูจน์ คัดแยก ศึกษา อธิบาย รวมถึงความเข้าใจในปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ หรือการเกิดปรากฏการณ์สิ่งต่างๆ ทางธรรมชาติ ความสามารถในการมองเห็นโครงสร้างของระบบธรรมชาติ ความเข้าใจในความสัมพันธ์และผลกระทบที่จะเกิด เช่น

ความสัมพันธ์ระหว่าง พืช สัตว์ บุคคลที่มีความสามารถในด้านนี้ เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักธรรมชาติวิทยา เกษตรกร นักวิจัย นักภูมิศาสตร์ ฯลฯ

10. ความสามารถทางจิตวิญญาณและญาณปัญญา (Spiritual Ability) เป็นความสามารถทางการรับรู้ทางจิต ความสามารถทางความคิดโดยภาษาธรรมชาติ เช่น เรื่องของความรู้สึกที่ละเอียดอ่อน ความคิดที่คิดออกมาได้ โดยไม่อาจรู้ที่มาที่ไป ภาษาแห่งความเข้าใจ หรือภาวะรับรู้เหนือธรรมชาติต่างๆ การตระหนักรู้ถึงตัวตนในระดับลึก ซึ่งภาวะการรับรู้นั้นเป็นการสะท้อนตัวตนภายในที่แท้จริง ความสามารถนี้รวมไปถึงความตั้งใจปรารถนาในสิ่งที่เป็นคุณค่าทางคุณธรรม หรือสัจธรรมที่สูงกว่าเรื่องวัตถุธรรมทั่วไป คนกลุ่มที่มีความสามารถด้านนี้อยู่มักมีความรู้สึกว่าโลกทั้งผองเป็นเพื่อนพ้องกัน มีความอิสระที่หาขอบเขตไม่ได้ เกิดความงดงามทางจิต คนที่มักมีความสามารถด้านนี้อยู่ ได้แก่ นักปราชญ์ นักคิด นักปรัชญา นักบวช นักศาสนา ผู้ทรงศีลต่างๆ เป็นต้น

3.3 การบ่งชี้เด็กที่มีความสามารถพิเศษ

เด็กโดยทั่วไปจะมีปัญหาทางร่างกาย สังคมและเชาวน์ปัญญาที่แตกต่างกันซึ่งเป็นอุปสรรคในการปรับตัวของเด็กเมื่อเข้าโรงเรียนหรืออยู่ในสังคม อาจเป็นอุปสรรคกับครูที่ต้องปรับตัวให้ตอบสนองตามความต้องการของแต่ละคน การทดสอบความสามารถจะช่วยให้เข้าใจที่มาของปัญหานั้น และนำไปสู่วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพได้

จากผลงานวิจัยของ ฟรีแมน (Freeman, 1991: 3) พบว่า วิธีการบ่งชี้เด็กที่มีความสามารถพิเศษที่นิยมใช้มากที่สุด ประกอบด้วย 4 วิธี ด้วยกัน คือ

1. การวัดความสามารถทางเชาวน์ปัญญา(Intelligence Quotient : I.Q.) การทดสอบความสามารถทางเชาวน์ปัญญาเป็นการวัดความสามารถด้วยแบบทดสอบ I.Q. ซึ่งใช้กันมานานกว่า 1 ศตวรรษ แบบทดสอบบางฉบับเช่น แบบทดสอบ Stanford Binet ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ให้สำคัญด้านการใช้ความสามารถด้านภาษา มากกว่าการกระทำส่วนแบบทดสอบ Wechsler ให้สำคัญทั้งการตอบที่ต้องใช้ภาษา และการกระทำ อย่างไรก็ตามแบบทดสอบทั้ง 2 ชนิด มีจุดอ่อนเพราะได้รับอิทธิพลจากความเชื่อต่างๆ รวมถึงคุณค่าทางสังคมและจริยธรรมด้วย นอกจากนี้ ระดับคะแนนสูงสุดที่กำหนด อาจต่ำกว่าการจำแนกความโดดเด่นของผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดที่มีอยู่เพียงไม่กี่ร้อยละ คะแนนสูงสุดอาจต่ำกว่าความสามารถของเด็กที่ทำแบบทดสอบได้ เพราะเชาวน์ปัญญาเป็นเพียงส่วนหนึ่งของผลการวัดที่ซับซ้อนของการแสดงความสามารถในระดับสูง ซึ่งรวมหลายๆ องค์ประกอบไว้ด้วยกัน เช่น ความเคารพตนเอง การสนับสนุน แรงจูงใจ และโอกาส นอกจากนี้แบบทดสอบ I.Q. ไม่อาจตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้ และการคิด หรือไม่สามารถทำนาย ความคิดสร้างสรรค์ได้ อย่างไรก็ตามยังมีแบบทดสอบเชาวน์ปัญญาในรูปแบบอื่นอีก เช่น แบบ Matrices ของ Raven ซึ่งเป็นแบบทดสอบข้ามวัฒนธรรมเป็นการจับคู่ภาพ แต่ก็มีข้อจำกัดเช่นเดียวกัน เพราะไม่บ่งบอกคะแนน แต่นำเสนอเป็นร้อยละเปอร์เซ็นต์ไทล์ หากพิจารณา

ถึงคะแนน I.Q. ด้วยความเข้าใจแบบทดสอบที่นำมาใช้วัดและถือเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน ก็จะเป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ และเชื่อถือได้อย่างหนึ่งในการบ่งชี้เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางวิชาการ

2. การเสนอชื่อจากครู(Teacher Nomination) โดยธรรมชาติแล้ว ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคนจะมีผลกระทบจากการคาดหวัง และประสบการณ์ของครูที่มีต่อเด็กคนนั้น ซึ่งในเวลาเดียวกันก็จะมีผลกระทบต่อทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการศึกษาด้วย เมื่อนักเรียนต้องทำงานที่มีความท้าทายมากเพียงใด ความคาดหวังทั้งของครูและนักเรียนก็เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ทัศนคติของครูที่มีต่อนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ แตกต่างกันไป ครูบางคนอาจประเมินความสามารถของเด็กสูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง ครูบางคนอาจตัดสินศักยภาพของนักเรียนโดยพิจารณาจากความสามารถทั่วไปมากกว่าเฉพาะด้าน ดังนั้นในการพิจารณาเสนอชื่อครู ควรใช้รายการตรวจสอบคุณลักษณะเด็กที่มีความสามารถพิเศษประกอบ การตัดสินใจด้วยซึ่งฟรีแมน (Freeman. 1991: 22) ได้รวบรวมผลงานวิจัย และเสนอแนะการปฏิบัติของครูในการบ่งชี้เด็กที่มีความสามารถพิเศษไว้

การเสนอชื่อโดยครู ควรดำเนินการ ดังนี้

1. พิจารณาผลงานของเด็กที่ครูมอบหมายให้แทนที่จะพิจารณาจากคะแนนการทดสอบทั่วไป
2. ใช้การตรวจสอบเพื่อพิจารณาหาคุณลักษณะของเด็ก
3. ให้ความสำคัญกับความถนัดมากกว่าเขาวนปัญญาทั่วไป
4. ลดอคติหรือให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
5. ควรมีผู้สังเกตการณ์ คนที่ 2 ช่วยพิจารณาเป็นระยะร่วมกัน
6. ตรวจสอบว่าการคัดเลือกไม่มีการลำเอียงกันเนื่องจาก ฐานะทางสังคม เชื้อชาติ เพศ หรือความบกพร่องทางร่างกาย ฯลฯ
7. นักเรียนทุกคนได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกที่โรงเรียนมี
8. มองหานักเรียนที่มีความพยายามและมีวิธีการในการเอาชนะอุปสรรค
9. ใช้กระบวนการประเมินผลให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
10. มองหาแรงจูงใจ และความสนใจของนักเรียน
11. พิจารณานักเรียนจากกลุ่มใหญ่ แทนที่จะพิจารณาแต่นักเรียนที่มีความโดดเด่นและมองหาความแตกต่างในเชิงบวก รวมทั้งพิจารณาความสามารถในสาขาวิชาอื่นด้วยเพื่อค้นหานักเรียนที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน
12. ใช้การตัดสินใจในรูปของคณะกรรมการ แต่ต้องระมัดระวัง การตัดสินใจด้วยการใช้เสียงข้างมากไม่อาจถูกต้องเสมอไป
13. เด็กอาจมีความสามารถพิเศษแต่อาจมีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าความเป็นจริงก็ได้
14. ครูควรพูดคุยให้คำปรึกษากับตัวนักเรียนด้วย

3. เสนอชื่อจากผู้ปกครอง (Parents Nomination) ผู้ที่ทราบข้อมูลของเด็กได้ดีที่สุดคือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ดังนั้นถ้าพ่อแม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถของเด็ก จึงจะสมเหตุสมผล แต่จากการวิจัยพบว่า พ่อแม่จะตกอยู่ในสถานะเดียวกันกับครูคือ มักจะมีอคติถ้าไม่มีการทดสอบเด็ก โดยเฉพาะประเทศตะวันออกที่มีอคติทางเพศ ชอบเด็กผู้ชายมากกว่าเด็กผู้หญิง เหตุผลน่าจะมาจากเด็กผู้ชายมีปัญหาพฤติกรรมมากกว่าเด็กผู้หญิงและเรียกร้องความสนใจซึ่งสอดคล้องกับภาพลักษณ์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษตามความเชื่อของผู้ปกครอง จากการวิจัยของสมาคมเด็กที่มีความสามารถพิเศษแห่งชาติ(National Association For Gifted Children) ได้ศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่ได้รับการเสนอชื่อจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง (โดยไม่ผ่านการทดสอบ) และขอความช่วยเหลือจากสมาคม กับนักเรียนที่มีความสามารถทัดเทียมกัน พบว่าเด็กที่มีปัญหาด้านอารมณ์รุนแรง เครียด เรียกร้องความสนใจ นอนไม่หลับ และมีเพื่อนน้อย แต่เด็กที่มีความสามารถทัดเทียมกัน แต่ไม่แสดงปัญหาพฤติกรรมก็จะไม่ถูกบ่งบอกว่ามีคุณลักษณะของ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ นอกจากนี้ยังพบว่าประมาณร้อยละ 10 ของเด็กที่พ่อแม่เสนอชื่อ มีระดับ I.Q. ในเกณฑ์เฉลี่ยและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลางเท่านั้น อย่างไรก็ตามเด็กส่วนใหญ่ที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ที่มีความสามารถพิเศษ และผ่านการทดสอบ I.Q. แล้วมักจะพบว่าเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษจริง แม้ว่าครูจะไม่ยอมรับศักยภาพที่โดดเด่นของเด็กก็ตาม

4. การเสนอชื่อจากเพื่อนร่วมชั้น (Peer Nomination) ผู้ที่ใกล้ชิดเด็กที่มีความสามารถพิเศษอีกฝ่ายหนึ่ง คือเพื่อนร่วมชั้นเรียน จากผลการวิจัยพบว่าการตัดสินความสามารถพิเศษของเพื่อนร่วมชั้นมีความถูกต้องระดับหนึ่ง แต่ในการที่เพื่อนร่วมชั้นจะค้นพบศักยภาพที่ซุกซ่อนอยู่ในตัวเด็กนั้นดูเหมือนจะน้อยมาก นอกจากนี้เด็กผู้ชายมักจะได้รับการเล็งดูให้มีความเป็นเลิศด้านการแสดงออกของความเป็นชาย เช่น ด้านร่างกายเครื่องยนต์ หรือทางธุรกิจ ขณะที่เด็กผู้หญิงจะได้รับการคัดเลือกให้มีความเป็นเลิศทางด้านภาษา สังคม และศิลปะ นอกจากนี้งานวิจัยหลายชิ้นยังพบว่าเพื่อนร่วมชั้นและครูมีการเสนอชื่อและครูมีการเสนอชื่อเด็กนักเรียนไม่แตกต่างกันเลย

3.4 ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะของการเป็นผู้ที่มีความสามารถพิเศษในเด็ก

1. สถาบันครอบครัว ขณะนี้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันทั้งจากการวิจัยและภาคปฏิบัติว่าสถาบันครอบครัวมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ การศึกษาตลอดชีพ ฯลฯ ให้กับบุตรหลานโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระยะก่อนวัยเรียน ที่เป็นส่วนสำคัญที่สุดของชีวิตเด็ก และเป็นวัยเด็กส่วนใหญ่จะอยู่ในความดูแลของครอบครัว

จะเห็นได้ว่าในหลายประเทศได้ออกกฎหมายสนับสนุนให้ผู้ปกครองเลี้ยงบุตรหลานอย่างถูกวิธีตั้งแต่ปฏิสนธิจนโต เพื่อได้ประชากรที่มีคุณค่า และบางประเทศมีการจำกัดจำนวนบุตรธิดาเพื่อพัฒนาคุณภาพประชากรแทนปริมาณ

อุษณีย์ โพธิสุข (2537: 51) พบว่ารายงานวิจัยหลังปี ค.ศ. 1985 จำนวนนับร้อย นับพันชิ้นทั่วโลกได้เสนอแนะแนวทางที่พ่อแม่จะสร้างหนทางความสามารถอันโดดเด่นของลูก

ในสภาพสังคมไทยเริ่มมีความเคลื่อนไหวชัดเจนในทางดี โดยเฉพาะสิบปีหลังได้มี นโยบายจากรัฐบาลทั้งแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 และแผนการพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 8 มี หน่วยงานหลายหน่วยทั้งรัฐและเอกชนเกิดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กไทย อาทิ มูลนิธิ สดศรี-สฤษดิ์ วงศ์ สถาบันวิจัยโภชนาการ และสถาบันแห่งชาติเพื่อพัฒนาเด็กและครอบครัว มูลนิธิสาธารณสุข แห่งชาติ มูลนิธิเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กและเยาวชนและมูลนิธิส่งเสริมเด็กปัญญาเลิศ เป็นต้น

ในประเทศไทยมีชมรมพัฒนาพรสวรรค์เด็ก ที่ได้รับการสนับสนุนจากภาควิชาการ การศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้ผู้ปกครองรวมตัวกันเพื่อหา แนวทางพัฒนาพรสวรรค์เด็กรวมทั้งหาหนทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบุตรหลานที่อยู่ใน ความปกครอง นับเป็นกลุ่มแรกที่มีความพยายามสร้างกลไกการพัฒนาผู้ปกครองของเด็กที่มี ความสามารถพิเศษที่ครบวงจรเป็นแห่งแรกในประเทศไทย ลักษณะจุดประสงค์และการทำงาน คล้ายกับประเทศแคนาดา

สถาบันต่าง ๆ ยังขาดการประสานงานและการรณรงค์ให้เกิดการขยายองค์ความรู้ ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากกว่านี้หลายสิบเท่าตัวที่จะเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจให้แก่ครอบครัว ต่าง ๆ หากรัฐให้มีการสนับสนุนอย่างมีทิศทาง และมีงบประมาณเพียงพอจะทำให้การดำเนินงานมี ประสิทธิภาพชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองจำนวนมากสามารถเป็นกำลังสำคัญได้เป็นอย่างดี ดี ประเทศจะได้อัจฉริยะบุคคลและผู้นำระดับชาติเพิ่มขึ้นอีกหลายสิบเท่าตัวภายในระยะเวลาอันสั้น

2. สภาพแวดล้อม

จากผลการวิจัยและรายงานทางวิชาการทั่วโลก ทำให้เราทราบว่า เด็กเรียนรู้ทุก วินาทีทั้งยามหลับยามตื่น เด็กอยู่ในโรงเรียนประมาณร้อยละ 17.8 ของเวลา (คณะกรรมการศูนย์ พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน. 2538; อ้างอิงจาก อุษณีย์ โพธิสุข. 2541: 25) ในอเมริกา ประมาณร้อยละ 13.4 ยุโรปประมาณร้อยละ 12.3-14.2 ดังนั้นเวลาที่เหลือกว่าร้อยละ 80 ของเวลา จึงเป็นการเรียนรู้ที่ไม่อยู่ในระบบการศึกษาที่รัฐจัดให้ เป็นการเรียนรู้จากชุมชน สื่อมวลชน กิจกรรม ทางสังคม เพื่อน และการอบรมที่บ้าน ฯลฯ มีการวิจัยหลายชิ้นที่ระบุให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมใน ประเทศไทย โดยเฉพาะในเมืองใหญ่นั้นเด็กและเยาวชนในทุกระดับอายุ อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการ เจริญเติบโตเพื่อเป็นพลเมืองของชาติที่มีคุณค่า ดังนั้นนโยบายของรัฐจึงเริ่มให้การสนับสนุน กิจกรรมที่พัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชนโดยการจัดธุรกิจที่อาจมอมเมาเยาวชน อาทิ การ กำหนดภาษี การปรับกฎเกณฑ์ในการดำเนินการที่เต็มไปด้วยอุปสรรค และขั้นตอนทำให้ ผู้ประกอบการขาดแรงจูงใจที่จะดำเนินการ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันยังมีธุรกิจที่ส่งผลเสียแก่เยาวชน มากมายในสังคมไทย

ในสังคมแห่งการเรียนรู้ ทรัพยากรด้านสื่อโทรคมนาคม เป็นเครื่องมือ เครือข่ายการ เรียนรู้จัดหาแหล่งวิชาการ และเชื่อมโยงผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิตด้วยการเข้าถึง สืบค้น

และแสวงหาความรู้เองจากแหล่งความรู้และประสบการณ์ที่แปลกหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อความสุขและความมั่นคงในครอบครัว

สื่อมวลชนนับเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อเยาวชน และผู้ปกครองเป็นอย่างมากในขณะนี้ ซึ่งเป็นระยะที่สังคมไทยต้องการสื่อที่มีประสิทธิภาพ สื่อที่ช่วยสร้างปัญญาให้คนไทย แต่การลงทุนมากมายและมีผลกำไรมหาศาลจากกลุ่มสื่อต่างๆกลับไม่ได้ช่วยสร้างเด็กและเยาวชนไทยเท่าที่ควรจะเป็น และสื่อหลายอย่างทำลายเด็กไทยทั้งทางปัญญาและจริยธรรม

กล่าวโดยสรุปจากการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของประเทศไทย ที่เกี่ยวกับการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ พบว่า ยังมีความสับสนในเรื่องเกี่ยวกับคำนิยาม ขาดการวางแผนและกลไกการจัดการ การจัดการการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้ ก็ไม่มีกระบวนการที่มีคุณภาพเท่าที่ควรจะเป็น แม้ว่าบางโครงการจะมีการทุ่มเทงบประมาณไปอย่างมากมาแล้วก็ตาม นอกจากนี้โครงสร้างเรื่องสถาบันครอบครัว การจัดการเด็กก่อนวัยเรียน การสร้างความเป็นเลิศทางองค์ความรู้ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่ไม่ส่งผลดีต่อการเรียนรู้ของเยาวชนเท่าที่ควร รวมถึงสิทธิทางกฎหมายยังไม่เคยระบุในกฎหมายฉบับใดๆ

3.5 จุดด้อยของเด็กปัญญาเลิศและความจำเป็นในการจัดศึกษาพิเศษแก่เด็กกลุ่มนี้

ด้วยความเข้าใจทั่วไป คนส่วนมากมักคิดว่าเด็กปัญญาเลิศเป็นเด็กที่มีสติปัญญาดีอยู่แล้ว สามารถช่วยตัวเองได้ดี ไม่จำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่ดูแลมากนัก ในทางกลับกันผู้ปกครองและครูบางท่าน ก็ให้ความสนใจในความเป็นปัญญาเลิศของเด็กอย่างมาก มีความชื่นชมและภูมิใจว่าเป็นบุคคลพิเศษ จึงพยายามผลักดัน เร่งรัด โดยวิธีการต่างๆ ซึ่งทั้ง 2 แนวทางเป็นการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมต่อเด็กที่มีความเป็นพิเศษด้านความเป็นเลิศ จนอาจกลายเป็นเด็กมีปัญหาได้ เช่น เด็กกลุ่มแรกอาจกลายเป็นเด็กพาลเกร มีปัญหาทางอารมณ์ หรืออาจจะกลายเป็นเด็กซึมเศร้า มีความหมกมุ่นกับคนตนเองมากเกินไป ในขณะที่เด็กกลุ่มหลัง อาจเป็นเด็กที่หมกมุ่นในการแสวงหาเกียรติยศ รางวัล และชื่อเสียงให้กับตนเองจนไม่คิดถึงบุคคลอื่น และสังคม อาจกลายเป็นเด็กที่ไม่น่ารัก ไม่น่าคบ เพราะความเย่อหยิ่งอวดดีอวดเด่นของตน เด็กทั้ง 2 กลุ่มมีแนวโน้มที่จะมีความบกพร่องในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ดังนั้นการจัดการศึกษาที่เหมาะสมให้กับเด็กทั้ง 2 กลุ่มนี้ จึงมีความสำคัญและจำเป็น ดังที่ รัตนา ศิริพานิช (2542: 298) ได้กล่าวว่า

“พวกสติปัญญาเด่นไม่ใช่จะมีแต่ข้อได้เปรียบคนอื่นไปเสียหมด มีบางเรื่องที่เป็นปัญหาอยู่เหมือนกัน ประการแรก พวกเพื่อน ๆ มักจะเบื่อความปราดเปรื่องของพวกนี้ พวกนี้จึงต้องหันไปคบเด็กที่โตกว่าเพื่อจะได้มีความใกล้เคียงกันทางด้านสติปัญญา แต่ขณะเดียวกันพวกนี้ก็จะแตกต่างกับพวกที่คบในเรื่องอื่นๆ มาก โดยปกติพวกนี้ก็จะเรียนด้วยกันกับเด็กธรรมดาในโรงเรียน และสอนโดยครูธรรมดาๆ ทำให้เกิดปัญหาอันเนื่องมาจากความแตกต่างกับเพื่อนร่วมชั้น ทั้งในเรื่องของความรู้และการแก้ปัญหา ครูไม่รู้ถึงความเด่นทางสติปัญญาของเด็ก มักจะมองเด็กพวกนี้ว่าเป็นเด็กอวดดี ขี้อวด ขี้โอ้อ และมักจะมีปฏิกิริยาที่ไม่ดีต่อพวกนี้ เด็กสติปัญญาเด่นบางคนเมื่อต้องเรียนใน

สิ่งที่ตนเห็นว่าง่ายเกินไป ก็เลยเบื่อและหมดความสนใจในการเรียน จนกลายเป็นปัญหาของโรงเรียนไป เรื่องการจัดการสอนแบบเฉพาะสำหรับพวกเด่นทางปัญญาเป็นเรื่องใหญ่ที่ควรจะหาทางพิจารณาต่อไป”

ดุษฎี บริพัตร ณ อยุธยา (2535: 12-14) และ Robinson & Clinkenboard (1998: 122-134) อธิบายถึงจุดด้อยของเด็กปัญญาเลิศ ซึ่งทำให้ต้องมีการได้รับการศึกษาเป็นพิเศษดังต่อไปนี้

1. เด็กประเภทนี้มีความสนใจและความสามารถหลายอย่างจึงต้องการความช่วยเหลือที่จะเรียบเรียงความคิด หรือจัดระเบียบเวลา เพื่อสนองตอบต่อความสนใจและความสามารถ รวมทั้งจัดโปรแกรมการศึกษาต่างๆ ให้เหมาะสมกับความสนใจและความเหมาะสมด้วยวัย และเหมาะสมกับความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล

2. เด็กประเภทนี้ชอบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทั้งด้วยการอ่านและการสืบค้นข้อเท็จจริงต่างๆ การศึกษาที่เน้นการบอกให้จดและจำ ทำให้เด็กมีความเบื่อหน่ายในการศึกษา

3. เด็กประเภทนี้ชอบบทเรียนที่ท้าทาย มีความยากมากกว่าบทเรียนของเด็กวัยเดียวกันโดยทั่วไป เด็กเหล่านี้ที่เรียนร่วมกับเด็กที่มีปัญญาปกติ จึงอาจจะมีปัญหากับเพื่อน กับครู กับการเรียน อาจกลายเป็นเด็กที่เบื่อหน่ายการเรียน สอบตกซ้ำแล้วซ้ำอีกก็ได้

4. เด็กประเภทนี้ชอบใช้เวลาตรึงตรอง ค้นคว้าสิ่งที่เขาชอบและสนใจอย่างลึกซึ้ง จึงดูเหมือนจะเป็นเด็กเลื่อนลอย หรือฝันกลางวันในห้องเรียนเป็นบางครั้งบางคราว ดังนั้นผู้ใหญ่จึงควรพยายามเข้าใจพฤติกรรมของเด็กประเภทนี้

5. เด็กประเภทนี้บางคนมีความถนัดในบางสิ่งบางอย่างสูงมาก มักขาดความสนใจในการเรียนวิชาสามัญ ผู้ใหญ่ต้องให้ความช่วยเหลือ โดยชักจูงเขาให้เห็นความสำคัญของความรู้พื้นฐาน ว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต

6. เด็กกลุ่มนี้บางคนจะมีความสามารถในด้านต่างๆ ต่างระดับกันมากมาย เช่น อ่านหนังสือได้เร็วเกินวัย เข้าใจเรื่องได้รวดเร็ว แต่อาจด้อยความสามารถในการบอกเล่าสิ่งที่ตนรู้ และเข้าใจให้ผู้อื่นทราบ หรือเขียนหนังสือลายมือหวัดมาก หรืออาจมีอารมณ์ร้อนมาก ดังนั้นผู้ใหญ่และระบบการศึกษาจะต้องช่วยปรับระดับความสามารถให้เขาในด้านที่บกพร่องกว่าเกณฑ์ปกติ

7. เด็กปัญญาเลิศ อาจมีปัญหาทางกาย เช่น พิกการบางอย่าง ปัญหาทางอารมณ์ เช่น อารมณ์ขึ้นลงรวดเร็ว ปัญหาทางด้านสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ หรือ และเพื่อนร่วมวัย ปัญหาในการใช้มือทำกิจกรรมบางอย่าง ฯลฯ ดังนั้นผู้ใหญ่จึงควรที่จะให้ความสนใจ ช่วยเหลือแก้ไขจุดบกพร่องเหล่านี้ Barbara Clark (1982: 57) ได้นำเสนอปัญหาของเด็กปัญญาเลิศในมิติต่างๆ ดังตาราง

ตาราง 1 ปัญหาเด็กปัญญาเลิศในมิติต่างๆ

มิติ	ลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ	ลักษณะปัญหา
ความคิด (Cognitive, Thinking)	- มีจำนวนข้อมูลมากเกินไปจนจำเป็น - จดจำรายละเอียดได้มากเกินไปจนจำเป็น - ภาษาพัฒนาดีมาก - มีความมุ่งมั่นไปสู่จุดประสงค์ที่วางไว้	- เบื่อหน่ายซ้ำซากจำเจ - รอคอยเพื่อทำอะไรพร้อม ๆ กันเป็นกลุ่มไม่ได้ - เพื่อนๆ ในวัยเดียวกันมักมีความเห็นว่าเป็นคนชอบโอ้อวด อยากดัง อยากเด่น - มักไม่พอใจที่ถูกขัดจังหวะ - มักถูกมองว่าเคร่งครัดเกินไป - เบื่อการทวนซ้ำ
ความรู้สึก (Affective, Feeling)	- รู้สึกไวต่อความคาดหวังของผู้อื่นมากเกินไป - มีความรู้สึกลึกซึ้งและเข้มข้นต่อสิ่งต่างๆ มากเกินไป - มีความรู้สึกต่อความยุติธรรมและคุณค่าทางศีลธรรมจรรยาหลักซึ่งกว่าคนทั่วไป	- ทนถูกวิพากษ์วิจารณ์ไม่ค่อยได้ - มีความต้องการความสำเร็จและการได้รับการยกย่องมากกว่าเด็กปกติธรรมดา - ชอบวิจารณ์ผู้อ่านในเชิงขำขัน ซึ่งทำลายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล - ชอบต่อว่าต่อขานตำหนิผู้อื่น - เพื่อนทนเขาไม่ค่อยได้
ความรู้สึก (Affective, Feeling)	- รู้สึกไวต่อความคาดหวังของผู้อื่นมากเกินไป - มีความรู้สึกลึกซึ้งและเข้มข้นต่อสิ่งต่างๆ มากเกินไป - มีความรู้สึกต่อความยุติธรรมและคุณค่าทางศีลธรรมจรรยาหลักซึ่งกว่าคนทั่วไป	- เพื่อนร่วมกลุ่มไม่ค่อยเข้าใจเขา - ถูกปฏิเสธจากเพื่อนร่วมวัย ทำให้รู้สึกโดดเดี่ยว - ไม่ค่อยมีเพื่อน - ทนเพื่อนไม่ค่อยได้

ตาราง 1 (ต่อ)

มิติ	ลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ	ลักษณะปัญหา
ร่างกาย (Body)	- มีความไม่ไปด้วยกันระหว่างสมรรถภาพทางกายและความสามารถทางสติปัญญา - ทนไม่ค่อยได้ต่อความคาดหวังเชิงกีฬาที่วางไว้กับทักษะทางกีฬาที่ทำได้จริง (ในเชิงทักษะเชิงศิลป์อื่นๆ ก็เช่นกัน)	- กาย – ใจ ขาดความกลมกลืนกัน เช่น เขียนหนังสือได้ไม่ทันความคิด - นำความคิดมาสู่การกระทำไม่ค่อยได้ ทำให้ขาดทักษะเชิงปฏิบัติการ เช่น อาจรู้สึกถึงเสียงเพลงที่ไพเราะได้ แต่เล่นเปียโนตามเสียงที่ได้ยินในมโนนึกไม่ได้ - ไม่ยอมทำกิจกรรมที่รู้ว่าตนเองไม่สามารถบรรลุถึงความเป็นเลิศได้ ทำให้ไม่ได้ทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเบิกบานรื่นรมย์หรือกิจกรรมทางกายในเชิงสร้างสรรค์
ความสามารถในการหยั่งรู้ (Intuitive)	- สามารถหยั่งรู้หรือคาดเดาเหตุการณ์ต่างๆ ได้ล่วงหน้า - มีความคิดสร้างสรรค์ในด้านต่างๆ ที่ตนเองมีความชอบและสนใจ	- เพื่อนร่วมวัยเยาะเย้ย - ผู้โตกว่าไม่ค่อยยอมรับ - ถูกมองว่ามีอะไรแปลกๆ - ถูกมองว่ามีอะไรแตกต่างจากคนอื่นอยู่เรื่อย เมื่อหน่ายอะไรๆ ที่จำเจ - ถูกมองว่าเป็นบุคคลเจ้าปัญหา
สังคม (Social)	- ถูกกระตุ้นโดย Self – Actualized Need - มีความเป็นผู้นำ - มองเห็นเหตุ – ผล ทางแก้ปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	- รู้สึกอึดอัดถ้าไม่มีสิ่งท้าทาย - รู้สึกสูญเสียถ้าความสามารถไม่ได้เป็นที่ประจักษ์รู้ - หากขาดโอกาสที่จะได้ใช้ความสามารถเชิงสังคมอาจกลายเป็นคนทำลายสังคมโดยวิธีการต่างๆ เช่น หัวหน้านักลุ่มอันธพาล ผู้นำโจร นักการเมืองที่ทำลายล้างสังคม, ประเทศ - สังคมจะสูญเสียผลงานของเขา ถ้าไม่ได้พัฒนาอบรมให้การศึกษาแก่เขาอย่างถูกต้อง

ประเด็นต่างๆ จึงจะทำให้เห็นแล้วว่าถึงแม้เด็กพวกนี้ดูเหมือนว่า จะมีความเป็นเลิศทางสติปัญญา แต่พวกเขาก็มีจุดอ่อนหลายด้านที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือแก้ไข เพื่อให้เขาได้มีโอกาสได้ใช้ศักยภาพอันดีเลิศนั้นให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเอง แก่ครอบครัวและแก่สังคม

ประเด็นที่สำคัญยิ่งที่ทำให้การศึกษาเด็กปัญญาเลิศได้รับความสนใจมากก็คือ เพื่อลบจุดด้อยและเสริมจุดเด่นแก่เด็กเหล่านี้ เพื่อว่าเขาจะได้พัฒนาคุณสมบัติอันเลิศในตัวเขาออกมาให้เป็น

คุณแก่ทั้งตัวเอง และแก่สังคม หนึ่งความเป็นเลิศที่ไม่ได้ถูกใช้หรือนำไปใช้อย่างผิดวิธีนั้น อาจนำโทษภัยมาสู่ทั้งตัวเด็ก และต่อสังคม ทั้งในสถานภาพที่ยังเป็นเด็กอยู่ และเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ อีกทั้งผู้ใกล้ชิดที่ไม่เข้าใจเด็กหรือปฏิบัติ/อบรมเลี้ยงดูเด็กเหล่านี้อย่างผิดวิธี ก็จะทำให้เกิดโทษภัยแก่ตัวผู้อบรมเลี้ยงดู แก่สังคม และแก่ตัวเด็กเองด้วย งานวิจัยเรื่องเด็กปัญญาเลิศที่กระทำกันทุกวันนี้ก็เพื่อศึกษาค้นคว้าวิธีการต่างๆ ที่จะเป็นการเอื้อประโยชน์แก่เด็กปัญญาเลิศกลุ่มต่างๆ ให้เขาได้พัฒนาได้เต็มที่มากที่สุด และแนะนำช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาประการต่างๆ ที่เกิดจากความเป็นผู้มี “ปัญญาเลิศ” ของเขา (Marland. 1971: 57)

3.6 สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ (สสอ.)

สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ (2552: ออนไลน์) เป็นหน่วยงานแห่งชาติ ทำหน้าที่สร้างและส่งเสริมการจัดการสภาพแวดล้อม ในสังคมไทยและสถาบันต่างๆ ในสังคม ให้ส่งเสริม และพัฒนาเด็กและเยาวชนตามลำดับขั้นพัฒนาการของสมอง แต่ละช่วงวัยอย่างเต็มตาม ศักยภาพ รวมถึงเป็นศูนย์กลางในการวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย และองค์ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ สำหรับนำมาประยุกต์ใช้ในสังคมไทยอย่างเหมาะสม เพื่อยกระดับคุณภาพของเด็กและเยาวชนไทยอย่างกว้างขวาง ตลอดจนสร้างศักยภาพของคนไทยที่จะแข่งขันในระดับสากล โดยมีวัตถุประสงค์ของสถาบันดังต่อไปนี้

1. สร้างและส่งเสริมการจัดการสภาพแวดล้อมในสังคมไทยและสถาบันต่างๆ ในสังคม
2. ส่งเสริมและพัฒนาเด็ก และเยาวชนตามลำดับขั้นพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัยอย่างเต็มตามศักยภาพ
3. วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการศึกษา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษและองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสังคมไทยอย่างเหมาะสม เพื่อยกระดับคุณภาพของเด็กและเยาวชนไทยอย่างกว้างขวาง ตลอดจนสร้างศักยภาพที่จะแข่งขันในระดับสากล
4. เป็นศูนย์กลางในการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการเสาะหา พัฒนา และใช้ศักยภาพของผู้มีความสามารถพิเศษ ในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ เพื่อทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศ
5. เป็นศูนย์ประสานความร่วมมือกับองค์กรและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง กับการส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ และนวัตกรรมการเรียนรู้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ เป็นองค์กรระดับชาติที่มีบทบาทสำคัญในการเร่งให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามพัฒนาการของสมอง เสาะหา รวบรวม ส่งเสริมและ พัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ เป็นแหล่งข้อมูลวิชาการด้านการเรียนรู้ของสมอง (Brain-Based Learning: BBL) และความสามารถพิเศษ (Gifted and Talented: G&T)

ตลอดจนร่วมมือประสานงานกับเครือข่ายรัฐ และทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้เต็มศักยภาพ และสนับสนุนให้ผู้มีความสามารถพิเศษ ได้มีบทบาทในการร่วมสร้างความรู้ สร้างสังคมที่จะเพิ่มศักยภาพและคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน

ในเดือนเมษายนและเดือนตุลาคม สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเข้าค่าย เพื่อสร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนจากหลายพื้นที่ในจังหวัดต่างๆ ที่มีพื้นฐานความเป็นอยู่แตกต่างกัน ได้มาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน โดยสสอ.จะคัดเลือกเยาวชนที่ผ่านการเสาะหาราว 700 คน จาก 30 จังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่มาจากจังหวัดที่มีการจัดตั้งศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น (Gifted and Talented Exploring Center: GTX-Center) และเนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์ GTX ยังไม่เพียงพอที่จะตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าว สสอ.จึงได้จัดค่ายในช่วงปิดภาคเรียน คัดเลือกเด็กที่คาดว่าจะมีแววมีความสามารถพิเศษจากศูนย์ GTX ต่าง ๆ มาร่วมกิจกรรมในค่าย ซึ่งได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป้าหมายหลักนอกจากจะเป็นการจัดสภาพแวดล้อม และสร้างสถานการณ์เพื่อกระตุ้นศักยภาพหรือความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัว ให้นายแวออกมาแล้ว ยังเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเต็มเต็มผู้เข้าค่ายทั้งด้านกาย ใจ สังคมและสติปัญญา เยาวชนจะได้เรียนรู้ในหลักสูตรที่มีวิทยากรถ่ายทอดความรู้ และมีพี่เลี้ยงให้การดูแลเอาใจใส่ ซึ่งนอกจากประสบการณ์ชีวิต ที่เยาวชนจะได้กลับไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน แล้ว เยาวชนยังได้พบเพื่อนใหม่ ที่จะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายที่จะแลกเปลี่ยนความรู้ ที่หลากหลายต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์หลักในการจัดค่ายมีดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพเยาวชนที่มีแววความสามารถพิเศษ หรือคาดว่าจะมีแววมีความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ
2. เพื่อกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจ ให้เยาวชนที่คาดว่าจะมีแววมีความสามารถพิเศษ ให้นายแวศักยภาพ ความสามารถพิเศษของตนเองออกมา
3. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาเต็มเต็มความเป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์แก่เยาวชนทั้งทางด้านการร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา
4. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายบุคคล องค์กร สถาบัน สำหรับการดำเนินงานด้านการเสาะหา และพัฒนาเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษของประเทศไทย
5. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์การจัดกระบวนการเรียนรู้ การสร้างสถานการณ์ และการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับการเสาะหา พัฒนาเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ทุกปีในเดือนเมษายนและเดือนตุลาคม สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเข้าค่าย เพื่อสร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนจากหลายพื้นที่ในจังหวัดต่างๆ ที่มีพื้นฐานความเป็นอยู่แตกต่างกัน ได้มาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน โดยสสอ.จะคัดเลือกเยาวชนที่ผ่านการเสาะหาราว 700 คน จาก 30 จังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่มาจากจังหวัดที่มีการจัดตั้งศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น (Gifted and Talented Exploring Center: GTX-Center) และเนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์ GTX ยังไม่เพียงพอที่จะตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าว

สสอน.จึงได้จัดค่ายในช่วงปิดภาคเรียน คัดเลือกเด็กที่คาดว่าจะมีแว้วมีความสามารถพิเศษจากศูนย์ GTX ต่าง ๆ มาร่วมกิจกรรมในค่าย ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง เป้าหมายหลักนอกจากจะเป็นการจัดสภาพแวดล้อม และสร้างสถานการณ์เพื่อกระตุ้นศักยภาพหรือความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัว ให้นายแวออกมาแล้ว ยังเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเต็มเต็มผู้เข้าค่ายทั้งด้านกาย ใจ สังคม และสติปัญญา เยาวชนจะได้เรียนรู้ในหลักสูตรที่มีวิทยากรถ่ายทอดความรู้ และมีพี่เลี้ยงให้การดูแลเอาใจใส่ ซึ่งนอกจากประสบการณ์ชีวิต ที่เยาวชนจะได้ฝึกกลับไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้ว เยาวชนยังได้พบเพื่อนใหม่ ที่จะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายที่จะแลกเปลี่ยนความรู้ ที่หลากหลายต่อไปในอนาคต

4. แผนและการวางแผน (Plan and Plan Mangement)

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: ออนไลน์) จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานปี พ.ศ. 2525 ไม่ได้บอก ความหมายของคำว่าวางแผน คำนี้โดยตรง แต่จะให้ความหมายของคำแต่ละคำ ดังนี้ วาง หมายถึง กำหนด, ตั้ง แผน หมายถึงสิ่งที่กำหนด คือ เป็นแนวดำเนินการ ดังนั้น หากแปลความหมายรวม ๆ กัน คงจะหมายถึง การกำหนดสิ่งที่จะยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงาน การวางแผน คือ กระบวนการขั้นหนึ่งในการบริหารงานให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ และนโยบายที่กำหนดไว้แผนเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้ความรู้ทางวิทยาการ และการวินิจฉัยเหตุการณ์ในอนาคต แล้วกำหนดวิธีการโดยถูกต้องและมีเหตุผล เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไปโดยเรียบร้อย สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การวางแผนว่า เป็นเรื่องของการวินิจฉัย เพื่อเลือกกำหนดวิธีปฏิบัติงานที่เห็นว่าดีที่สุด โดยพิจารณาจากข้อมูล ข่าวสารและกรณีแวดล้อมต่างๆ การวางแผนเป็นการใช้จินตนาการ คาดคะเนวิธีการเพื่อเลือกแนวทางที่ดีที่สุด เพื่อกำหนดเป้าหมายและวางโครงการในการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

โดยสรุป การวางแผน เป็นการนำข้อมูล (สารสนเทศ) ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้ม (Trends) มาคิดวิเคราะห์ เพื่อหาวิธีการที่ดี และเหมาะสมที่สุด เพื่อการดำเนินการสำหรับอนาคต โดยการพิจารณาวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ทรัพยากรที่พอมีรวมทั้งปัญหาที่มี หรือ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

4.1 กระบวนการวางแผน

กระบวนการวางแผนโดยทั่วๆ ไป จะประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญๆ ดังนี้

4.1.1 การเตรียมการ จะเป็นการกำหนดวิธีการวางแผน กำหนด โครงสร้าง และกลไกการทำงาน รวบรวมข้อมูลที่จำเป็น กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนา การศึกษา

4.1.2 การวางแผน เป็นขั้นตอนที่สำคัญ ซึ่งนักวางแผนจะต้องคำนึงถึงกิจกรรมหลักของขั้นตอนนี้ครอบคลุมถึง การศึกษาวินิจฉัยสถานการณ์ต่างๆ การกำหนดนโยบายเพื่อแก้ไข

ปัญหาในภาคการประมาณการวงเงินค่าใช้จ่าย การกำหนดเป้าหมายและจัดลำดับความสำคัญ ทดสอบแนวทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

4.1.3 การจัดทำแผน เป็นการเตรียมเอกสารแผนที่ระบุการทำงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและนโยบาย เพื่อให้หน่วยงานหรือผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายให้ฝ่ายปฏิบัตินำไปจัดทำแผนละเอียดต่อไป

4.1.4 การจัดทำรายละเอียดของแผน เนื่องจากการจัดทำแผนไม่ได้ระบุดำเนินการไว้พอที่จะนำไปปฏิบัติได้ หลังจากที่มีการอนุมัติแผนแล้ว หน่วยงานที่รับผิดชอบจำเป็นต้องจัดทำรายละเอียดเป็นแผนงานโครงการ ตลอดจน พื้นที่ปฏิบัติการต่อไป

4.1.5 การนำแผนไปปฏิบัติ ได้แก่การจัดทำแผนประจำปี เพื่อประกอบในการของบประมาณและแผนปฏิบัติการประจำปีหลังจากที่ได้รับอนุมัติงบประมาณแล้ว ซึ่งหมายถึงการบริหารและการจัดการนั่นเอง

4.1.6 การติดตามประเมินผลและปรับปรุงแผน เมื่อมีการนำแผนไปปฏิบัติแล้วจะต้องมีการติดตาม ประเมินผลเพื่อตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และรวบรวมข้อมูลสำหรับปรับปรุงหรือเตรียมการวางแผนในวงจรหรือกระบวนการต่อไป

4.2 องค์ประกอบของแผน

เมื่อมีการวางแผนงาน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการแล้ว ก็จะมีการกำหนดโครงการ เพื่อบรรลุแผนงานดังกล่าว ดังนั้น โครงการจึงเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนพัฒนาซึ่งช่วยให้เห็นภาพ และทิศทางการพัฒนา ขอบเขตของการพัฒนาที่สามารถติดตามและประเมินได้ โครงการต่างๆ จะเกิดจากลักษณะความพยายามที่จะจัดกิจกรรม หรือดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อบรรเทา หรือลด หรือขจัดปัญหา และตอบสนองความต้องการในการพัฒนาสำหรับปัจจุบัน และอนาคต

องค์ประกอบพื้นฐานในโครงการแต่ละโครงการนั้นควรมีดังนี้

1. ชื่อแผนงาน เป็นการกำหนดชื่อให้ครอบคลุมโครงการเดียวหรือหลาย โครงการที่มีลักษณะงานไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อแก้ไขปัญหา หรือ สนองวัตถุประสงค์หลัก ที่กำหนดไว้
2. ชื่อโครงการ ให้ระบุชื่อโครงการตามความเหมาะสม มีความหมายชัดเจน และเรียกเหมือนเดิมทุกครั้ง จนกว่าโครงการจะแล้วเสร็จ
3. หลักการและเหตุผล ชี้แจงรายละเอียดของปัญหาและความจำเป็นที่ต้องมีโครงการ
4. วัตถุประสงค์ เป็นการบอกให้ทราบว่า การดำเนินงานตามโครงการนั้นความต้องการให้อะไรเกิดขึ้น วัตถุประสงค์นี้จะต้องมีความชัดเจนปฏิบัติได้ สามารถวัดและประเมินผลได้
5. เป้าหมาย เป็นการระบุว่าดำเนินการสิ่งใด โดยพยายาม แสดงให้ปรากฏ เป็นรูปตัวเลข หรือจำนวนที่จะทำได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

6. วิธีดำเนินการ งานหรือภารกิจที่จะต้องดำเนินโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในระยะเตรียมโครงการจะต้องรวบรวมกิจกรรมทุกอย่างไว้แล้วนำมาจัดลำดับว่าควรจะทำสิ่งใดก่อน-หลัง หรือ พร้อม ๆ กัน แล้วเขียนไว้ตามลำดับ จนถึงขั้นสุดท้ายที่ทำให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์

7. ระยะเวลาการดำเนินโครงการ จะระบุระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนเสร็จสิ้นโครงการ

8. งบประมาณ เป็นประมาณการค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของโครงการ ซึ่งควรจำแนกรายการค่าใช้จ่ายได้อย่างชัดเจน

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ หมายถึง หน่วยงานระดับ กอง กรม หรือ เอกชน

10. พื้นที่ดำเนินการ ซึ่งอาจจะมีระบุไว้ได้มากกว่า 1 พื้นที่ ในจังหวัด อำเภอ หรือ หน่วยงานใด เป็นต้น

11. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนและประสานงาน

12. การประเมินผล จะระบุแนวทางว่าการติดตามประเมินผลควรทำอย่างไร ในระยะเวลาใด และใช้วิธีการอย่างไรจึงจะเหมาะสม

13. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เมื่อโครงการนี้เสร็จสิ้นแล้ว หากไม่มีอุปสรรค

5. การวัดและประเมินผลกิจกรรม

การจัดกิจกรรมนั้นหนทางการประเมินผลที่ดีจะต้องสามารถประเมินผลได้ตั้งแต่ การเริ่มต้น โครงการ ระหว่างปฏิบัติงาน จนกระทั่งเสร็จสิ้นโครงการ ครบทุกขั้นตอนของการประเมิน กล่าวคือ การประเมินจะต้องเริ่มต้น จากการวางแผน วัตถุประสงค์ แนวทางของกิจกรรม จนกระทั่งผลที่ได้รับ โดยใช้การประเมิน แบบก้าวหน้าต่อเนื่อง (Formative Evaluation) และแบบสรุปผลงาน (Summative Evaluation) เมื่อโครงการสิ้นสุดลง

กระบวนการในการประเมินผลแบบครบวงจร หรือครบขั้นตอนนั้น โฮว (Howe. 1980: 61) ได้เสนอไว้ดังนี้

1. ศึกษาทัศนคติ ความต้องการและความสนใจของชุมชน เพื่อเป็นตัวเลือกกิจกรรมตามความสนใจ และความต้องการ
2. ขั้นพัฒนาและวางแผนโครงการ
3. ขั้นดำเนินงานโดยมีการวัดผล ขณะที่กำลังดำเนินงานและเสร็จสิ้นโครงการ
4. ขั้นปรับปรุงโครงการ เมื่อโครงการได้เสร็จสิ้นลง การประเมินจะต้องคำนึงถึงความต้องการที่จะต้องการประเมินและวิธีการที่ใช้ในการประเมินผล เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนในการประเมินผล

ในการวัดประเมินผลโครงการนั้นหนทางการจะต้องขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การตั้งวัตถุประสงค์ในการวัดและประเมินผล
2. ประเมินผลจากผู้ที่มีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้อง

3. การจัดตั้งคำถามย่อย
4. การหาแหล่งข้อมูล
5. การเลือกข้อมูล ข่าวสารและเหตุการณ์ หลักฐาน
6. เลือกรวบรวมข้อมูล
7. การนำเสนอผลการรายงานที่เหมาะสม

ลักษณะของแบบประเมินผล

การประเมินผลโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การประเมินผลแบบวัดปริมาณ
2. การประเมินผลแบบวัดคุณภาพ

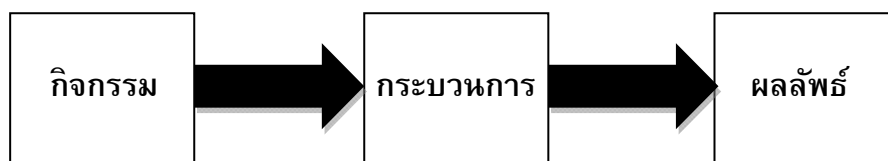
ทั้งสองวิธีนี้ ยังเป็นที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางในขณะนี้ การประเมินผลแบบปริมาณมีข้อดีคือสามารถวิเคราะห์ และเสนอผลโดยใช้วิธีการทางสถิติ บอกปริมาณตัวเลขที่เกี่ยวข้องออกมาในรูปของจำนวน หรือทางรูปธรรมได้ เป็นการโน้มน้าวจิตใจให้ผู้บริหาร หรือผู้นำเห็นพ้องหรือคล้อยตามได้ดี ส่วนการประเมินผลแบบคุณภาพ ก็มีข้อดีพอสรุปได้ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลง่าย เจ้าหน้าที่ และบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถเก็บข้อมูลได้ง่าย
2. เป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย ไม่สิ้นเปลืองมาก
3. สามารถใช้ควบคู่กับการประเมินผลแบบวัดปริมาณได้
4. ไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิคคำนวณทางสถิติขั้นสูง

วิธีการประเมินผลแบบคุณภาพ โอลสัน (Olson, 1978: 17) ได้อธิบายว่า การเก็บข้อมูลสำรวจโดยตรง ต้องมีการสนทนาแบบกันเอง และจะต้องอาศัยการวิเคราะห์ตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ การเก็บข้อมูลสำรวจโดยตรง อาจใช้เครื่องมือต่าง ๆ ช่วย เช่น กล้องถ่ายรูป วีดีโอเทป แล้วนำมาบรรยายแบบละเอียด โดยมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

โนแลน (Nolan, 1978: 37) ได้อธิบายว่า การประเมินผลต้องเน้นที่คุณค่า และประโยชน์ของผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ไม่ใช่เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นเพราะนักนิเทศการต้องการจัดขึ้นเท่านั้น ดังนั้น จึงมีการวัดประเมินคุณค่าและประโยชน์ ดังนี้

1. กิจกรรมที่จัดขึ้นซึ่งหมายถึง ค่าใช้จ่าย ความมีชื่อเสียง การประชาสัมพันธ์ หรือการโฆษณา การว่าจ้างงาน
2. กระบวนการ ขั้นกระบวนการในขณะจัดดำเนินการโปรแกรม
3. ผลลัพธ์ ผลที่ได้รับจากพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมกับเป้าหมายของโปรแกรม

แผนภาพ 4 มโนภาพ การประเมินผลของ โนแลน (Nolan)

ตัวอย่าง การประเมินผลโครงการนันทนาการ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2542: 25)

การวัดและประเมินผลโครงการนันทนาการให้ดูจากความสามารถในการจัดกิจกรรม การใช้อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และการจัดการ การวางแผน โดยตั้งเป็นคำถาม ตัวอย่างต่อไปนี้

1. กิจกรรมนันทนาการพิจารณาในแง่ความสนใจ ความต้องการ และความสามารถในการบริการหรือไม่
2. กิจกรรมนันทนาการมีคุณค่าต่อร่างกาย จิตใจ และอุปนิสัยของประชาชนหรือไม่
3. กิจกรรมนันทนาการแสดงถึงวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และอุปนิสัยของประชาชนหรือไม่
4. กิจกรรมนันทนาการเป็นการวางแผนงานร่วมกัน ฝึกการเป็นผู้นำ ความสนใจของกลุ่ม และการมีส่วนร่วมสนุกหรือไม่
5. กิจกรรมนันทนาการเป็นที่ยอมรับในการใช้เป็นกิจกรรมมาตรฐานหรือไม่
6. กิจกรรมนันทนาการมีการเตรียมกิจกรรมในด้านทักษะความสามารถหรือไม่
7. กิจกรรมนันทนาการได้รับการสนับสนุนในการเป็นผู้นำ การนำมาใช้และความก้าวหน้าหรือไม่
8. กิจกรรมนันทนาการเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นประโยชน์หรือไม่
9. กิจกรรมนันทนาการได้เปิดโอกาสให้แสดงความสามารถระดับบุคคล หรือกลุ่มหรือไม่
10. กิจกรรมนันทนาการที่จะดัดแปลงได้ตามความต้องการหรือไม่
11. กิจกรรมนันทนาการทำให้สุขภาพแข็งแรงและปลอดภัยแก่ผู้เข้าร่วมหรือไม่
12. กิจกรรมนันทนาการช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีความกล้าและความประพฤติดีหรือไม่
13. กิจกรรมนันทนาการมักใช้เวลาได้ดีเท่ากับกิจกรรมที่น่าสนใจในขณะนั้นหรือไม่
14. คุณค่าของกิจกรรมได้มาจากนันทนาการหรือไม่
15. ทำให้ผู้เข้าร่วมหรือกลุ่มมีความกล้าหาญหรือไม่
16. ผู้เข้าร่วมได้รับความพอใจหรือไม่
17. กิจกรรมนันทนาการมีการประเมินผลหรือไม่

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ซังค์ (Schunk.1987: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่อยู่ในชั้นเรียนปกติ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กอื่น ๆ คอยกระตุ้น หรือสร้างแรงจูงใจให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษต่ำกว่าให้เป็นเด็กที่เก่งขึ้น พบว่า เด็กที่ไม่เก่งจะไม่สนใจการเรียนรู้ รูปแบบจากเด็กเก่ง หรืออยากเรียนเร็วขึ้น พวกเขาจะเลียนแบบจากกลุ่มที่มีความสามารถใกล้เคียงกันกับความสามารถของเขา และเด็กไม่เก่งบางคนจะมีความหวาดกลัวเมื่อเด็กเก่งมาเรียนด้วย

โพลอสกี(Polasky. 1990: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองและความกังวลใจว่ามีความสัมพันธ์กับความสามารถและความสำเร็จของเด็ก 3 กลุ่มคือเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และเด็กปกติที่ไม่มีความสามารถพิเศษ กับผลกระทบของการเห็นคุณค่าในตัวเองและความกังวลใจของพ่อแม่ของเด็กที่มีต่อความสำเร็จของเด็กที่กำลังเรียนอยู่ระดับเกรด 3 – 6 ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความกังวลใจต่ำกว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เด็กที่มีความสามารถพิเศษมีคะแนนความกังวลใจสูงกว่าเด็กปกติที่ไม่มีความสามารถพิเศษ เด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีคะแนนความกังวลใจสูงที่สุด เด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคะแนนความกังวลใจต่ำสุด การเห็นคุณค่าในตัวเองไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของเด็ก แม่ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีการเห็นคุณค่าในตนเอง สูงกว่าแม่ของเด็กปกติ พ่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าพ่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

เฟลด์ฮูเซน และครอลล์ (Feldhusen; & Kroll. 1991: บทคัดย่อ) ได้สำรวจนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีความสามารถพิเศษเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อโรงเรียน จำนวน 227 คน พบว่านักเรียนทุกคนมีทัศนคติในทางบวก เมื่อเริ่มต้นเข้ามาเรียน แต่จะบั่นทอนความเบื่อหน่ายเนื่องมาจากการเรียนการสอนที่ไม่ท้าทาย

คาร์สัน (Cason. 1993: บทคัดย่อ) ได้ศึกษากรณีศึกษาเรื่อง การเพิ่มพูนประสบการณ์ (Enrichment) สำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง โดยใช้โปรแกรมเพิ่มพูนประสบการณ์ของ เรนซูลี และรูปแบบความคิดสร้างสรรค์ของ เทรฟฟิงเกอร์ กับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 9 คน ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมเพิ่มพูนประสบการณ์สามารถทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น

ฟรีแมน (Freeman. 1996: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลกระทบจากการเร่งเวลาเรียนของนักเรียนในประเทศอังกฤษ โดยการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองได้อธิบาย

ถึงความยุ่งยากที่ได้รับเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ไป เช่น เด็กจะกลับบ้านดึกแค่ไหน ขณะที่เพื่อนชั้นมีอิสระมากกว่า เด็กบางคนรู้สึกว่ตนเองตัวเล็กกว่าเพื่อร่วมชั้น ผู้ปกครองของเด็กกล่าวถึงการเรียนข้ามชั้นของลูกชายว่า ในขณะที่เพื่อนเขาเป็นหนุ่มแล้ว แต่เขายังเป็นเด็กอยู่ และเด็กสามารถให้ความคิดเห็นว่า การเข้าเรียนมหาวิทยาลัยเร็วเกินไป ทำให้พลาดโอกาสหลายๆ อย่าง

6.2 งานวิจัยในประเทศ

ชนาทิพย์ วัฒนวงศ์ (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูวิชาการต่อแนวโน้มการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศ ในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารและครูวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อแนวโน้มการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศในด้านความสนใจ หลักสูตรและการจัดโปรแกรมการศึกษา โดยส่วนรวมและแยกเป็นรายด้านอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก

บุศดี คุ่มบล (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการฝึกทักษะการคิดเชิงวิจยในเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่สอนโดยแบบฝึกทักษะการคิดเชิงวิจยกับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการคิดเชิงวิจยที่สอนโดยใช้วิธีฝึกทักษะการคิดเชิงวิจยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการคิดเชิงวิจยตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลลิตา เหล่าพานิช (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ลักษณะทางสังคม และทัศนคติต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียน มีทัศนคติต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศทั้งรายด้านและโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก และพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารและครูวิชาการกับทัศนคติต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศ ทั้งรายด้านและโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อาทร บัวสมบุรณ์ (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในชีวิต ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความเครียดของนักเรียนในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางการเรียน (สพพ.) โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในชีวิตแตกต่างกัน มีความเครียดไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีความเครียดไม่แตกต่างกัน

พัชรา จันทรา (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแบบการเรียนรู้ของเด็กปัญญาเลิศในโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.) จำนวน 94 คน ผลการศึกษาพบว่า แบบการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาและอิสระ อยู่ในระดับมาก

เพลินตา ประดับสุข (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษในโครงการศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน ผลการศึกษาพบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย มาตรการ กำกับ ดูแล อำนวยความสะดวก สร้างขวัญและกำลังใจ ติดตามและประเมินผล ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษา ผู้ปกครองทำตนเป็นต้นแบบในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และการพัฒนาหลักสูตร มีความแตกต่างจากหลักสูตรปกติมีการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และครู ใช้เทคนิคการสอนและการวัด และประเมินผลที่หลากหลายวิธี

รัศมี โพนเมืองหล้า (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง จากการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า เด็กได้คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน โดยก่อนการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ พบว่า เด็กได้คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ระหว่าง 17.37 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเท่ากับ 28.6 และหลังจากการได้รับการจัดกิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์ พบว่า เด็กได้คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ระหว่าง 29 – 40 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเท่ากับ 34.2 มีผลต่างระหว่างก่อนและหลังการได้รับการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่าง 1– 12 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยต่อผลคะแนนเท่ากับ 5.6 และผลการเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

สุเมตตา คงสง (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษโดยใช้ชุดการฝึกความคิด ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ หลังใช้ชุดฝึกความคิดเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โสภณ แยมทองคำ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ด้านกระบวนการเสาะหา โรงเรียนมีวิธีการรับนักเรียนโดนใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวกำหนดและสอบวัดความสามารถทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก ซึ่งจากผลการรับทำให้ได้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์เพียง 50 – 80% ของนักเรียนที่รับเข้ามา และด้านวิธีการจัดการศึกษา โรงเรียนมีการจัดห้องเรียนแบบคละกัน การจัดการเรียนการสอนเน้นการส่งเสริมพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ โดยคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก

ธนธร เจริญราช (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทักษะทางสังคมและความเครียดของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดกิจกรรมศิลปะ ผลการศึกษาพบว่า ทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจากการจัดกิจกรรมศิลปะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความเครียดของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมศิลปะลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อดิศักดิ์ ศรีวรกุล (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนโดยวิธีบูรณาการสอนของ Phimep กับการสอนแบบ 4 Mat System ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนโดยใช้วิธีบูรณาการสอนของ Phimep กับการสอนแบบ 4 Mat System อยู่ในระดับสูงขึ้น และจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการสอนโดยวิธีบูรณาการสอนของ Phimep กับการสอนแบบ 4 Mat System สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิราวรรณ เกิดผล (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดระดับสูงของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนโดยใช้กลยุทธ์การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดระดับปานกลางของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการสอนโดยใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับสูง และความคิดระดับสูงของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการสอนโดยใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาทางด้านคณิตศาสตร์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุภาพรณ สิงขรอาจ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถที่แท้จริงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดกิจกรรมค่ายภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถที่แท้จริงก่อนการจัดกิจกรรมค่ายภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน ที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาไทยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถที่แท้จริง หลังการจัดกิจกรรมค่ายภาษาไทยอยู่ในระดับสูงขึ้น และความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมค่ายภาษาไทยของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริงอยู่ในระดับดี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้มีความสามารถพิเศษว่า การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายด้วยกัน อาทิ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตัวนักเรียน นักวิชาการ นักการศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยา นักแนะแนว แพทย์ จิตแพทย์ และผู้เกี่ยวข้อง โดยร่วมมือกันจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับสิทธิและโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ในค่ายสุดสัปดาห์ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียว มีการวัดผลระหว่างเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนกิจกรรมนันทนาการ (One-Group Repeated Measure Design) ซึ่งมี ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง
2. กำหนดแบบแผนการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บและรวบรวมข้อมูล
5. การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ที่ผ่านการคัดเลือกจากศูนย์ค้นหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น (Gifted and Talented Exploring Center: GTX-Center) เข้าร่วมกิจกรรม ค่ายสุดสัปดาห์ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างวันที่ 20 – 23 ตุลาคม 2552 ระยะเวลา 4 วัน 3 คืน จำนวน 100 คน

2. กำหนดแบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ใน 7 ด้าน จึงกำหนดรูปแบบการศึกษาเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental research) โดยใช้แผนการทดลองแบบ One-Group Repeated Measure Design มีวิธีดำเนินการโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างมาศึกษา 1 กลุ่ม ทำการทดลองโดยตัวแปรทดลอง (Treatment) แล้ววัดตัวแปรระหว่างจากที่ให้สิ่งทดลองซึ่งสามารถแสดงได้ด้วยแผนภาพดังนี้

วันที่	20	21	22	23
กิจกรรม	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄
สังเกต	O ₁	O ₂		O ₃

โดยสัญลักษณ์ต่าง ๆ มีความหมายดังนี้

X_1, X_2, X_3, X_4 = การจัดกิจกรรมครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 4

O_1, O_2, O_3 = การสังเกตพฤติกรรม ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 3

3. การสร้างเครื่องมือวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการสร้างเครื่องมือวิจัยเป็น 2 ส่วน คือเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล พร้อมรายละเอียดของการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่แผนกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการการสร้างเครื่องมือวิจัยโดยมีขั้นตอนในการสร้างแผนกิจกรรมนันทนาการดังนี้

3.1.1 ศึกษาเอกสาร

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

3.1.1.1 ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ

3.1.1.2 ค้นคว้าข้อบ่งชี้ แนวทาง ของกิจกรรมนันทนาการ เพื่อนำไปสู่การเลือกกิจกรรมนันทนาการ ให้เหมาะสมกับค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ

3.1.1.3 ศึกษาแนวคิด หลักปรัชญาของค่ายพักแรม

3.1.1.4 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ของสถาบันส่งเสริมจริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ (สสอน.) รวมถึงการจัดค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษของสถาบันฯ

3.1.1.5 ศึกษาความต้องการที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการ ในค่ายเด็ก และเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ กับผู้เกี่ยวข้อง

3.1.2 จัดทำแผน

ผู้วิจัยนำความรู้ และข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาออกแบบแผนกิจกรรม ซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

3.1.2.1 ประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงาน จากสถาบันส่งเสริมจริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อขอข้อมูล กำหนดการค่าย เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

3.1.2.2 ศึกษาเป้าหมาย วิสัยทัศน์ รวบรวมข้อมูลขององค์กร ที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ขององค์กร กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรม เพื่อใช้ประกอบกับการวางแผนให้สอดคล้องกัน

3.1.2.3 จัดทำแผน ทำรายละเอียดแผน ออกแบบ กิจกรรมนันทนาการ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ความต้องการ เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ขององค์กร

3.1.2.4 จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์กิจกรรม ให้เพียงพอ และเหมาะสมกับกิจกรรม

3.1.3 ศึกษาภาคสนาม

มีขั้นตอนของการทำงานดังนี้

3.1.3.1 ติดต่อ ประสานงานผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดค่ายในพื้นที่ เกี่ยวกับรายละเอียดกิจกรรม

3.1.3.2 สำรวจสถานที่จัดกิจกรรม ภายในพื้นที่จริง

3.1.3.3 ร่วมประชุมเตรียมงานกับผู้ประสานงานค่าย หรือผู้อำนวยการค่ายในพื้นที่ และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจ ในแผนกิจกรรมนั้นๆ

3.1.3.4 นำผลสรุปที่ได้จากการ สำรวจ และประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้องจัดทำ เพื่อรวบรวมผลที่ได้ทั้งหมด ประกอบการจัดทำแผนกิจกรรมนั้นๆ

3.1.4 ปรับปรุงแผน

ผู้วิจัยนำแผนที่ได้จากการวางแผน มาปรับปรุงแผนกิจกรรมให้สอดคล้องกับการศึกษาภาคสนาม

3.1.5 ศึกษาร่องครั้งที่ 1 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก)

ผู้วิจัยนำแผนกิจกรรมมาศึกษากับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ศึกษาร่องครั้งที่ 1 ในค่ายเด็ก และเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดนครปฐม ระหว่างวันที่ 20 – 26 เมษายน 2551 โดยมีเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ชายและหญิง ที่ผ่านการคัดเลือกจากศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น (Gifted and Talented Exploring Center: GTX-Center) จำนวน 300 คน มีขั้นตอนการทำงานดังนี้

3.1.5.1 ผู้วิจัยเข้าร่วมประชุมเตรียมงาน และเตรียมความพร้อม กับผู้เกี่ยวข้องในการทำงาน

3.1.5.2 จัดอบรมให้กับ นักศึกษา ที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงประจำกลุ่ม เพื่อให้เข้าใจ ทิศทาง เป้าหมายร่วมกัน

3.1.5.3 ผู้วิจัยจัดกิจกรรมตามแผนกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ พร้อมสังเกตกระบวนการดำเนินงานค่ายเด็กและเยาวชน ระหว่างเข้าร่วมกิจกรรม

3.1.6 สังเกต ผู้วิจัยสังเกต ติดตาม ตรวจสอบ ลำดับการปฏิบัติกิจกรรม โดยใช้แบบสังเกต ดำเนินการดังนี้ (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก)

3.1.6.1 ตรวจสอบกระบวนการจัดกิจกรรมตามแผนที่ได้กำหนดไว้

3.1.6.2 สังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3.1.7 สะท้อนผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องของแผนดำเนินการดังนี้

3.1.7.1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปประเด็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งได้ผลดังนี้

จากผลของการศึกษานำร่องครั้งนี้ ที่ได้จากการสังเกตผู้เข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมที่จัดขึ้นได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมเป็นอย่างดีเป็นส่วนใหญ่ กิจกรรมแต่ละกิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสิ่งที่ควรปรับปรุง คือกิจกรรมนันทนาการในช่วงบ่ายแต่ละวัน ควรจัดกิจกรรมให้หลากหลายมากขึ้น ตามความต้องการ และเพียงพอ เปิดโอกาสให้มีกิจกรรมที่เป็นทางเลือกของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ เลือกตามความสนใจ ผู้เข้าร่วมยังได้เสนอแนะว่ากิจกรรมแอโรบิคควรจัดไว้ในช่วงเช้า หรือเย็นจะเหมาะสมมากกว่าการจัดในช่วงบ่าย กิจกรรมที่ได้รับความประทับใจมากจะเป็นกิจกรรมบายศรีสู่ขวัญ ผู้วิจัยจึงได้สรุปผลการศึกษานำร่องที่ได้ เพื่อใช้ในการปฏิบัติจริง

3.1.7.2 ประชุมผู้เกี่ยวข้อง แจงรายละเอียดผลการจัดกิจกรรม

3.1.7.3 ปรับปรุงแผน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษานำร่องครั้งที่ 2

3.1.8 ศึกษา นำร่องครั้งที่ 2 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก)

ผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษานำร่องครั้งที่ 2 ปรับแผนกิจกรรม จากนั้นได้นำแผนกิจกรรมที่แก้ไขแล้ว มาศึกษากับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ศึกษานำร่องครั้งที่ 2 ในค่ายเด็ก และเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 26 เมษายน - 2 พฤษภาคม 2552 โดยมีเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ชายและหญิง ที่ผ่านการคัดเลือกจากศูนย์ค้นหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น (Gifted and Talented Exploring Center: GTX-Center) จำนวน 250 คน มีขั้นตอนการทำงานดังนี้

3.1.8.1 ผู้วิจัยเข้าร่วมประชุมเตรียมงาน และเตรียมความพร้อม กับผู้เกี่ยวข้อง ในการทำงาน

3.1.8.2 จัดอบรมให้กับ นักศึกษา ที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงประจำกลุ่ม เพื่อให้เข้าใจ ทิศทาง เป้าหมายร่วมกัน

3.1.8.3 ผู้วิจัยจัดกิจกรรมตามแผนกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ พร้อมสังเกตกระบวนการดำเนินงานค่ายเด็กและเยาวชน ระหว่างเข้าร่วมกิจกรรม

3.1.9 สังเกต ผู้วิจัย สังเกต ติดตาม ตรวจสอบ ลำดับการปฏิบัติกิจกรรม โดยใช้แบบสังเกต ดำเนินการดังนี้ (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก)

3.1.9.1 ตรวจสอบกระบวนการจัดกิจกรรมตามแผนที่ได้กำหนดไว้

3.1.9.2 สังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3.1.10 สะท้อนผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุง แก้ไข ขอบกพร่องของแผนดำเนินการดังนี้

3.1.10.1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปประเด็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งได้ผลดังนี้

จากการศึกษานำร่องครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ปรับแผนกิจกรรมนันทนาการในค่ายครั้งนี้ ผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมจากการสังเกตพฤติกรรม ของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถ

พิเศษที่เข้าร่วมกิจกรรม และผลการสอบถามความพึงพอใจดี รวมถึงผลกิจกรรมสามารถพัฒนาเด็ก และเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษได้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้เป็นอย่างดี ซึ่งกิจกรรมควรปรับปรุงในรายละเอียดขั้นตอนใน เรื่องเวลา ในกิจกรรมยามว่าง ควรเพิ่มเวลามากขึ้น ผู้วิจัยจึงนำ ผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อใช้ เป็นแผนกิจกรรม ในการทดลองใช้จริงต่อไป

3.1.10.2 ประชุมผู้เกี่ยวข้อง แจงรายละเอียดผลการจัดกิจกรรม

3.1.10.3 ปรับปรุงแผน เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มทดลอง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรม เพื่อนำมาวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนกิจกรรม ซึ่งดำเนินการในภายหลังเสร็จสิ้น โดยมีผลที่ต้องประเมินผลต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 แบบสังเกต สังเกตกระบวนการจัดกิจกรรมนั้นทนาการ พร้อมทั้งสังเกต พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษที่เข้าร่วมค่าย ในแต่ละกิจกรรมต่าง ๆ โดยมี ขั้นตอนการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรม ดังนี้

3.2.1.1 กำหนดประเด็นหรือรายการที่ต้องการสังเกต ตามที่กำหนดไว้ใน วัตถุประสงค์

3.2.1.2 ทำการวิเคราะห์ว่าสิ่งที่ต้องการสังเกตมีเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมใดที่จะสามารถสังเกตได้

3.2.1.3 นำเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมที่จะสังเกตมา เรียงลำดับการเกิดก่อน – หลัง เพื่อให้ง่ายต่อการสังเกต

3.2.1.4 กำหนดระดับของการสังเกตให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะสังเกต โดย กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

3 หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเปิดเผย ในทุกครั้งได้ด้วยตนเอง

2 หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกในบางครั้ง ได้ ด้วยตนเองและแสดงออกได้ดี เมื่อได้รับการกระตุ้น

1 หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อได้รับการ กระตุ้น และแสดงออกในบางครั้ง

0 หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรมที่ไม่แสดงออก เมื่อได้รับการ กระตุ้น หรือไม่ได้รับการกระตุ้น และไม่กระทำพฤติกรรมนั้นเลย

3.2.1.5 จัดทำแบบสังเกตชั่วคราว

3.2.1.6 นำแบบสังเกตไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมที่จะสังเกต โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นตรวจสอบว่า เหตุการณ์

ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมที่จะสังเกตแต่ละอย่างนั้น วัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษา ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการศึกษาทั้งหมดหรือไม่ และแก้ไขตามคำแนะนำ

3.2.1.7 ปรับปรุงเหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมที่จะสังเกตให้เหมาะสม

3.2.1.8 นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อศึกษาว่ารายการของสิ่งที่ต้องการสังเกตเหล่านั้น สามารถสังเกตได้จริง โดยอาจมีผู้สังเกต 3 คนต่อเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษจำนวน 1 คน แล้วมาดูว่าให้ผลการสังเกตสอดคล้องหรือไม่

3.2.1.9 ปรับปรุงแบบสังเกตให้มีรายการของสิ่งที่สังเกตมีความชัดเจนขึ้น

3.2.1.10 จัดทำแบบสังเกตฉบับสมบูรณ์

3.2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการสำหรับค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ โดยมีขั้นตอนการสร้างสอบถามวัดความพึงพอใจ ดังนี้

3.2.2.1 ศึกษารายละเอียดจากเอกสารตำราวิชาการ และงานวิจัยรวมทั้งทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ตามแผนกิจกรรมนันทนาการ

3.2.2.2 สร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามกับเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมตามแผนกิจกรรมนันทนาการ โดยแบ่งแบบสอบถามเป็นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของเด็ก และเยาวชน ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่ศึกษา และจำนวนครั้งในการเข้าร่วมค่าย

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนน้ำหนักของคำตอบ ดังนี้

5 หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง ความพึงพอใจมาก

3 หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง ความพึงพอใจน้อย

1 หมายถึง ความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของเด็ก และเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษที่เข้าร่วมกิจกรรม มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) เกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการในค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ

3.2.2.3 นำแบบสอบถามไปหาคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเนื้อหา (Content Validity)

3.2.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.2.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและแก้ไขอย่างสมบูรณ์ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัท (Cronbach's alpha) (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2546: 68) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .986

3.2.2.6 นำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัย

4. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยตามแผนกิจกรรม ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่การปฏิบัติจริง เป็นค่ายสุดสัปดาห์ ณ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ เป็นเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ จำนวน 100 คน ที่ผ่านการคัดเลือกจากศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น (Gifted and Talented Exploring Center: GTX-Center) ที่เข้าร่วมกิจกรรม ค่ายสุดสัปดาห์ ระหว่างวันที่ 20 – 23 ตุลาคม 2552 ระยะเวลา 4 วัน จำนวน 100 คน มีรายละเอียดขั้นตอนการวิจัยดังนี้ (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ข)

4.1 ผู้วิจัยประชุมเตรียมงาน และเตรียมความพร้อม กับผู้เกี่ยวข้อง ในการทำงาน

4.2 จัดอบรมให้กับ อาจารย์ นักศึกษา ที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงประชุมกลุ่ม เพื่อให้เข้าใจ ทิศทาง และเป้าหมาย ร่วมกัน

4.3 ผู้วิจัยกำหนด ผู้ช่วยวิจัยจำนวน 10 คน สังเกตพฤติกรรมเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษจำนวน 100 คน โดยผู้สังเกต 1 คน สังเกต เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ 10 คน

4.4 ผู้วิจัยจัดกิจกรรมตามแผนกิจกรรมนันทนาการที่ได้กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดการจัดกิจกรรม ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ตาราง 2 กิจกรรมนันทนาการตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

วัตถุประสงค์ที่ต้องการ	กิจกรรมนันทนาการ
สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	กิจกรรมนันทนาการ เกม เพลง
อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน	กิจกรรมนันทนาการ เกม ผีกลิตใจ
ภาวะผู้นำ	กิจกรรมนันทนาการ เกม ธรรมชาติศึกษา
เคารพกฎและกติกา	กิจกรรมนันทนาการ เกม ด่านกีฬา
ทำงานร่วมกับผู้อื่น	กิจกรรมนันทนาการ เกม เพลง การแสดง
ความมั่นใจ กล้าแสดงออก	กิจกรรมนันทนาการ เกม เพลง
ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ	กิจกรรมนันทนาการ ศิลปะ วรรณกรรม

4.5 หลังเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรม ตามแผนกิจกรรม ผู้วิจัยให้เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษที่เข้าร่วมกิจกรรม ประเมินผลความพึงพอใจต่อกิจกรรมนั้น ทบทวนการจัดในค่าย สดุดีปดาร์ เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ

4.6 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ จากนั้นนำผลที่ได้มาสรุป

5. การจัดกระทำ และวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) รวบรวม และแยกแยะข้อมูล รวมทั้งการตีความหมาย จากการสังเกตสำหรับกระบวนการกิจกรรมนั้น ทบทวนการตามแผนกิจกรรมนั้น ทบทวนการที่เหมาะสมสำหรับค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ และผลของกิจกรรมนั้น ทบทวนการที่มีต่อเด็ก และเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ

5.2 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำเสนอด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมที่สังเกตแต่ละครั้ง ด้วยสถิติที (t-test) แบบ Dependent

5.4 การแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์การประเมินผลโดยการอิงเกณฑ์ หาค่าเฉลี่ย เมื่อทำการวิเคราะห์แปลผล (วิเชียร เกตุสิงห์. 2518: 8-11) มาแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย มีรายละเอียดดังนี้

5.2.3.1 การวัดผลความพึงพอใจ มีระดับผลการประเมินค่า ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
4.20 – 5.00	มาก
3.40 – 4.19	ค่อนข้างมาก
2.60 – 3.39	ปานกลาง
1.80 – 2.59	ค่อนข้างน้อย
1.00 – 1.79	น้อย

5.2.3.2 การวัดผลทางด้านพฤติกรรม มีระดับการประเมินค่า ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับพฤติกรรม
2.40 – 3.00	สูง
1.80 – 2.39	ค่อนข้างสูง
1.20 – 1.79	ปานกลาง
0.60 – 1.19	ค่อนข้างน้อย
0 – 0.59	น้อย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- n แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
 $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย
SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
p แทน ความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน
* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลของกิจกรรมนันทนาการ

ตอนที่ 2 ผลของความพึงพอใจ

ตอนที่ 1 ผลของกิจกรรมนันทนาการ

การศึกษาผลของกิจกรรมนันทนาการโดยสังเกตพฤติกรรมที่พบเห็น 7 ด้าน ในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 3 พฤติกรรมและรายละเอียดพฤติกรรมเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ในแต่ละด้าน

พฤติกรรม	รายละเอียดพฤติกรรมที่สังเกต
ด้านที่ 1 สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	1. การเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย 2. การพูดคุยกับผู้อื่น 3. ช่วยเหลือ เอื้ออาทรกับผู้อื่น 4. กล้าแสดงตนกับผู้อื่น 5. การยอมให้ผู้อื่นมีส่วนร่วม 6. สนใจและใส่ใจความรู้สึกผู้อื่น
ด้านที่ 2 อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน	1. แสดงออกในลักษณะเป็นมิตร 2. ยิ้มแย้ม แจ่มใส 3. การพูดคุย มีอารมณ์สนุกสนาน

ตาราง 3 (ต่อ)

พฤติกรรม	รายละเอียดพฤติกรรมที่สังเกต
ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำ	- กระตุ้น แนะนำผู้อื่น - กระตือรือร้น - รับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้รับมอบให้ปฏิบัติ - ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - แสดงออกในการแก้ปัญหาได้ - อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา แสดงความหนักแน่น - มีสื่อสาร พูดคุยสนทนา - การแบ่งงาน ไม่ทำกิจกรรมคนเดียว - อ่อนน้อม ถ่อมตน - จิตอาสา เสียสละตนเอง
ด้านที่ 4 เคารพกฎและกติกาก	- เชื่อฟังคำสั่ง - ปฏิบัติตามกฎและกติกาก - ยอมรับการตัดสิน - พึงพอใจในสิ่งที่ตนได้รับ
ด้านที่ 5 ทำงานร่วมกับผู้อื่น	- แสดงความคิดเห็น - ให้ความร่วมมือ - ช่วยเหลือผู้อื่น - เคารพ และให้เกียรติผู้อื่น - การตัดสินใจร่วมกันกับผู้อื่น - ไม่โต้เถียง ขัดแย้ง - แสดงให้เห็นถึงการประสานงาน
ด้านที่ 6 ความมั่นใจ กล้าแสดงออก	- กล้าแสดงตน - กล้าแสดงออก ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น - กล้าพูด กล้าทำ
ด้านที่ 7 ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ	- ความคิดแปลกใหม่ แตกต่างจากเดิม - มีความคิดได้มาก หลากหลาย - มีความคิดละเอียดลออ

การวัดผลของกิจกรรมนันทนาการ ที่มีต่อพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม และผู้ช่วยวิจัย จำนวน 10 คน แบ่งเป็นช่วงเวลาที่สังเกต ดังนี้

ครั้งที่ 1 สังเกตพฤติกรรมเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ระหว่างเข้าร่วมกิจกรรมในวันที่ 20 ตุลาคม 2552

ครั้งที่ 2 สังเกตพฤติกรรมเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ระหว่างเข้าร่วมกิจกรรมในวันที่ 21 และ 22 ตุลาคม 2552

ครั้งที่ 3 สังเกตพฤติกรรมเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ระหว่างเข้าร่วมกิจกรรมในวันที่ 23 ตุลาคม 2552

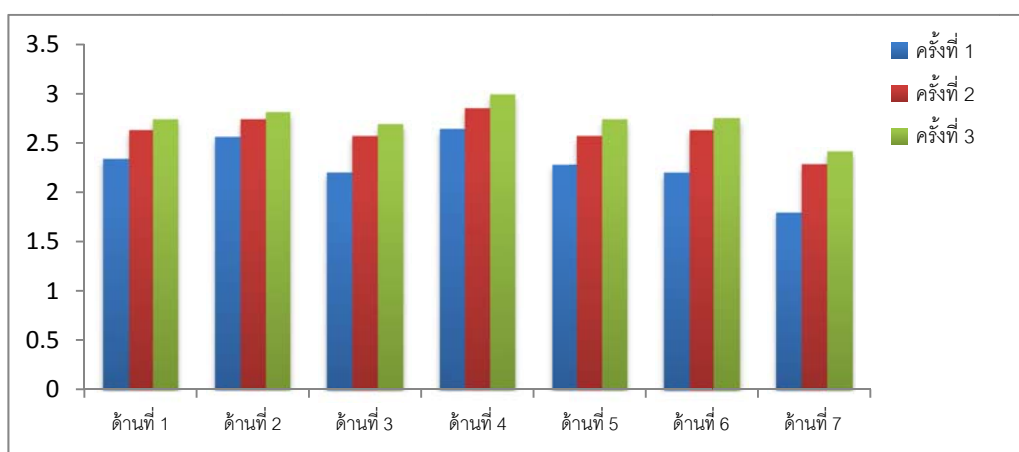
ซึ่งได้ผลดังนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมโดยรวมรายด้านของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ

พฤติกรรม	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2			ครั้งที่ 3			ผลครั้งที่ 1 เทียบกับ 2				ผลครั้งที่ 2 เทียบกับ 3				ผลครั้งที่ 1 เทียบกับ 3			
	X	SD	ระดับ	X	SD	ระดับ	X	SD	ระดับ	X	SD	t	p	X	SD	t	p	X	SD	t	p
ด้านที่ 1	2.34	0.58	ค่อนข้างสูง	2.63	0.41	สูง	2.74	0.36	สูง	0.24	0.42	5.67*	.000	0.12	0.31	3.88*	.000	0.36	0.56	6.53*	.000
ด้านที่ 2	2.56	0.66	สูง	2.74	0.43	สูง	2.81	0.38	สูง	0.18	0.53	3.36*	.001	0.07	0.34	2.18*	.032	0.25	0.65	3.87*	.000
ด้านที่ 3	2.20	0.61	ค่อนข้างสูง	2.57	0.38	สูง	2.69	0.37	สูง	0.37	0.48	7.71*	.000	0.12	0.29	3.95*	.000	0.49	0.57	8.62*	.000
ด้านที่ 4	2.64	0.50	สูง	2.85	0.35	สูง	2.99	0.79	สูง	0.21	0.39	5.38*	.000	0.14	0.90	1.61	.111	0.35	0.95	3.71*	.000
ด้านที่ 5	2.28	0.56	ค่อนข้างสูง	2.57	0.38	สูง	2.74	0.32	สูง	0.29	0.49	6.05*	.000	1.69	0.31	5.37*	.000	0.46	0.56	8.26*	.000
ด้านที่ 6	2.20	0.81	ค่อนข้างสูง	2.63	0.45	สูง	2.75	0.42	สูง	0.43	0.69	6.11*	.000	0.12	0.37	3.37*	.001	0.54	0.71	7.62*	.000
ด้านที่ 7	1.79	0.76	ปานกลาง	2.28	0.48	ค่อนข้างสูง	2.41	0.43	ค่อนข้างสูง	0.49	0.65	7.54*	.000	0.14	0.40	3.50*	.001	0.64	0.70	9.01*	.000
รวม	2.29	0.57	ค่อนข้างสูง	2.61	0.34	สูง	2.73	0.31	สูง	0.31	0.41	7.59*	.000	0.13	0.25	5.25*	.000	0.45	0.53	8.42*	.000

จากตาราง 4 แสดงว่า พฤติกรรมครั้งที่ 1 เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าพฤติกรรมอยู่ในระดับสูงได้แก่ พฤติกรรมด้านที่ 2 และพฤติกรรมด้านที่ 4 การสังเกตพฤติกรรมครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 พบว่า พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับสูงเกือบทุกด้านยกเว้น พฤติกรรมด้านที่ 7 ที่อยู่ระดับค่อนข้างสูง

จากการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลการเปลี่ยนแปลงของคะแนน ในการสังเกตพฤติกรรมแต่ละครั้ง พบว่า คะแนนพฤติกรรมแต่ละด้าน ส่วนมาก มีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นการเปรียบเทียบคะแนนครั้งที่ 2 กับ ครั้งที่ 3 พบว่า พฤติกรรมด้านที่ 4 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถแสดงแผนภาพคะแนนพฤติกรรมแต่ละครั้งได้ดังนี้

ภาพประกอบ 5 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมแต่ละด้าน จากการสังเกตแต่ละครั้ง

จากแผนภาพ 5 แสดงว่าพฤติกรรมแต่ละด้านที่ได้สังเกตแต่ละครั้ง มีการเปลี่ยนแปลงของระดับคะแนนเพิ่มมากขึ้นทุกครั้ง

ตอนที่ 2 ผลของความพึงพอใจ

2.1 ลักษณะทั่วไปของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ได้ผล ดังนี้

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ จำแนกเพศ ระดับชั้น และจำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ($n = 100$)

ตัวแปร		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	33	33.00
	หญิง	67	67.00
	รวม	100	100.00
ระดับชั้น	ป. 4	16	16.00
	ป. 5	39	39.00
	ป. 6	45	45.00
	รวม	100	100.00
จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมค่าย	1	60	60.00
	2	29	29.00
	3	9	9.00
	4	2	2.00
	รวม	100	100.00

จากตาราง 5 แสดงว่า เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งส่วนใหญ่ศึกษาในระดับชั้น ป.6 และเข้าค่ายครั้งนี้เป็นครั้งแรก

2.2 ความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการ จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นที่ศึกษาและจำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม พร้อมทำการเปรียบเทียบความพึงพอใจ โดยการทำสอบค่าที (t-test) สำหรับตัวอย่าง 2 กลุ่ม และค่าเอฟ (F-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจโดยรวมของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ จำแนกรายข้อ (n = 100)

กิจกรรมนันทนาการในค่าย เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย	4.66	0.66	มาก
2. กิจกรรมเกมกลุ่มสัมพันธ์	4.56	0.65	มาก
3. กิจกรรมมินิโอลิมปิก (Mini Olympics)	4.73	0.56	มาก
4. กิจกรรมรับขวัญชาวค่าย	4.54	0.68	มาก
5. กิจกรรมออกกำลังกาย	4.47	0.59	มาก
6. กิจกรรมธรรมชาติศึกษา	4.40	0.76	มาก
7. กิจกรรมโยคะ	4.25	0.69	มาก
8. กิจกรรมเตรียมความพร้อม (เกม เพลง)	4.84	0.39	มาก
9. กิจกรรมเกมไนท์ซาฟารี (Night Safari)	4.72	0.51	มาก
10. กิจกรรมเกม การแสดง มหกรรมงานวัด	4.85	0.43	มาก
11. กิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา	4.50	0.61	มาก
12. กิจกรรมนันทนาการด้านศิลปะ วรรณกรรม	4.36	0.71	มาก
13. กิจกรรมนันทนาการด้านการชมภาพยนตร์	4.27	0.83	มาก
รวม	4.54	0.63	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษที่มีต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ อยู่ในระดับมาก ทุกกิจกรรม

2.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ที่เข้าร่วมค่ายสุดสัปดาห์ มีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ต่อกิจกรรมนันทนาการ

ความคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
1. ประทับใจต่อกิจกรรมมาก	
2. มีความสุขมากๆ ชอบคนที่จัดกิจกรรมดีๆ	
3. อยากให้จัดกิจกรรมอีก ชอบทุกกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมงานวัดมากที่สุด	
4. ขยายเวลาในการจัดกิจกรรมมากขึ้น	
5. นำออกกำลังกายที่สนามฟุตบอลทุกวัน	
6. จัดกิจกรรมค่ายอีก ในช่วงปิดเรียนภาคฤดูร้อนอีก	
7. เพิ่มมีกิจกรรมด้านภาษาอังกฤษ	ควรจัดเสริมแทรกไว้ในกิจกรรมหลัก
8. กิจกรรมดูปลา จัดกิจกรรมเกม เพลงเยอะมากขึ้น	
9. ร้องเพลงมาก ๆ จัดกิจกรรมไปทัศนศึกษา	
10. จัดทัศนศึกษานอกสถานที่บ่อยๆ	
11. จัดให้มีกิจกรรมทางน้ำบ้าง	
12. มีความประทับใจ กับวิทยากรมาก	
13. อยากให้มีการแข่งขันเยอะๆ	
14. ควรมีการแสดงละครแต่ละกลุ่มมากขึ้น	
15. สถานที่จัดกิจกรรม ควรมีความสะอาดมากกว่านี้	ควรมีการทำความสะอาดทุกวัน เพื่อสุขภาพที่ดี
16. ครั้งต่อไปน่าจะจัดที่สถานที่อื่นๆ นอกโรงเรียน	
17. ควรเพิ่มหนังสือให้มากกว่านี้	
18. ควรจัดกิจกรรมเช่นนี้ขึ้นทุกๆ ปีการศึกษา	

จากตาราง 7 จะเห็นว่าเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ มีความพึงพอใจ และประทับใจต่อกิจกรรมนันทนาการ เกิดการเรียนรู้ใหม่ที่ไม่เคยสัมผัส ซึ่งส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงเรื่องสถานที่ และเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมขึ้น

จากการศึกษาผลของกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ในค่ายสุดสัปดาห์ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ผลคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ระหว่างเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ มีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมทั้ง 7 ด้านมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ไว้ทุกประการ เมื่อสอบถามถึงความพึงพอใจต่อกิจกรรมนันทนาการ พบว่ามีผลความพึงพอใจต่อกิจกรรมในระดับมากทุกกิจกรรม และตรงตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ทุกประการ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาผลของกิจกรรมนันทนาการ ที่จัดในค่ายสุดสัปดาห์ เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ สรุปสาระสำคัญและผลการวิจัยได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาใน 2 ประเด็น คือ
 - 1.1 ผลกิจกรรมนันทนาการตามวัตถุประสงค์ของแผนกิจกรรม
 - 1.2 ความพึงพอใจในกิจกรรมนันทนาการ
2. ขอบเขตพื้นที่การวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ในค่ายสุดสัปดาห์ ซึ่งจัดขึ้น ณ ค่ายโรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ
3. ขอบเขตกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่วิจัยเป็น เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ จำนวน 100 คน ที่ผ่านการคัดเลือกจากศูนย์ค้นหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น (Gifted and Talented Exploring Center: GTX-Center)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

- ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้
1. แบบแผนการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental research) โดยใช้แผนการทดลองแบบ One-Group Repeated Measure Design มีวิธีดำเนินการโดย จัดกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ในค่ายสุดสัปดาห์ ระหว่างวันที่ 20 – 23 ตุลาคม 2552 ระยะเวลา 4 วัน จำนวน 100 คน แล้ววัดผลระหว่างเข้าร่วมกิจกรรม
 2. การเก็บข้อมูล โดยเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย การดำเนินการตามแผนกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสังเกต เพื่อ

สังเกตกระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ และสังเกตพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ระหว่างเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการตามแผนกิจกรรมนันทนาการ และใช้แบบสอบถามเพื่อสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการ

3. วิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบคะแนน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการวัดผลแต่ละครั้ง โดยใช้การทดสอบที (t-test) ระหว่างครั้งที่ 1 เทียบกับครั้งที่ 2 ครั้งที่ 2 เทียบกับ ครั้งที่ 3 และครั้งที่ 1 เทียบกับ ครั้งที่ 3 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า

1. เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ มีการแสดงออกทางด้านพฤติกรรม ด้านสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน ภาวะผู้นำ เคารพกฎ กติกา ทำงานร่วมกับผู้อื่น ความมั่นใจ กล้าแสดงออก และความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ มีการแสดงออกทางพฤติกรรมมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมนันทนาการ ในระดับมากทุกกิจกรรม

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ มีการแสดงออกของพฤติกรรม ด้านสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน ภาวะผู้นำ เคารพกฎ กติกา ทำงานร่วมกับผู้อื่น ความมั่นใจ กล้าแสดงออก และความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น เป็นไปตามสมมุติฐาน ที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งเมื่อนำผลคะแนนที่ได้จากการสังเกตมาเปรียบเทียบ จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของผลคะแนนที่ได้จริง ซึ่งเป็นผลจากการที่เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้นในค่าย อย่างต่อเนื่อง ด้วยความหลากหลายของกิจกรรมนันทนาการ ในการเสริมสร้างประสบการณ์ต่างๆ ร่วมกับผู้อื่น ด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการที่กำหนดขึ้นเป็นขั้นตอน ตามลำดับกิจกรรมอย่างเหมาะสม ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ให้มีความหลากหลาย ทำทลายเปิดโอกาสได้แสดงศักยภาพของตนเองให้ได้มากที่สุด และกระตุ้น ส่งเสริม ให้แสดงพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับ จากกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย กิจกรรมเกมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมมินิโอลิมปิก (Mini Olympics) กิจกรรมรับขวัญชาวค่าย กิจกรรมออกกำลังกาย กิจกรรมธรรมชาติศึกษา กิจกรรมโยคะ กิจกรรมเตรียมความพร้อม (เกม เพลง) กิจกรรมเกมในท์ซาฟารี (Night Safari) กิจกรรมเกม การแสดง มหกรรมงานวัด กิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา กิจกรรมนันทนาการด้านศิลปะ วรรณกรรม และกิจกรรมนันทนาการด้านการชมภาพยนตร์ โดยกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้วิจัยจัดขึ้นนั้น ได้สะท้อนผลจากการศึกษานำร่องจำนวน 2 ครั้ง ก่อนนำผลที่ได้

จากการศึกษานำร่องมาปรับปรุง และทดลองจริง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ไพศาล ไกรสิทธิ์ (2524: 8) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้โดยด้วยกิจกรรมเกมนันทนาการ เป็นการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่จะนำมาสู่การปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติพฤติกรรมของคนสร้างสรรค์ประสบการณ์ฝึกทักษะ การติดต่อสื่อสารที่ดี รู้จักและตระหนักคุณค่าตนเอง เข้าใจผู้อื่น ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ และ ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคม

การจัดสภาพแวดล้อมของค่ายพักแรม และทีมงานที่มีส่วนช่วยสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ในค่ายนั้น เป็นส่วนสำคัญมากอีกส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้ เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อย่างชัดเจน และต่อเนื่อง ในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น เมื่อได้รับการกระตุ้นจากกิจกรรม และผู้ช่วยวิจัยที่อยู่ประจำกลุ่ม จะกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ เชิญชวน เข้าร่วมกิจกรรม กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการ ให้สะท้อน ความรู้สึก พฤติกรรมตนเอง ผู้วิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษบางคน มีการแสดงออก ทางด้านพฤติกรรมได้อย่างดี อีกยังพบว่าบางคนสามารถแสดงออกทางด้านพฤติกรรมได้ดีมากขึ้น โดยปราศจากการกระตุ้นจากกิจกรรม หรือผู้ช่วยวิจัย เช่นกล้าพูด กล้าคุย ออกความคิดเห็น เคารพ เชื่อฟังความคิดเห็นผู้อื่น กล้าแสดงออก เป็นต้น ดังนั้นการได้รับการกระตุ้นจากสถานการณ์ และ ผู้ช่วยวิจัยนั้นส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย (2549: 5) ที่กล่าวว่าเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ยังจำเป็นต้องได้รับการ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้านจนถึงระดับสูง กว่าปกติในสภาพแวดล้อมที่มีการจัดสรรทรัพยากรและในการที่จะเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มิฉะนั้นความสามารถที่เด็กเคยมี อาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นเด็กที่มีศักยภาพเช่นเดียวกับเด็กธรรมดา ทั่วๆ ไปได้ ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมของจัดกิจกรรม จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่มีส่วนช่วยพัฒนา พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษได้จริง สอดคล้องกับการศึกษาของ อุมพร ตรังคสมบัติ (2547: 155) กล่าวว่า กิจกรรมต่างๆ ในค่ายพักแรม เช่น กิจกรรมกีฬา การผจญภัย และการได้ใช้ชีวิตร่วมกับธรรมชาตินั้นเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กมีความฉลาดทางอารมณ์ดีขึ้น เนื่องจาก เด็กได้รู้จักการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ฝึกความอดทน ความกล้าหาญ ความมีระเบียบวินัย รู้จักหา วิธีการในการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญสถานการณ์ที่ยากลำบาก

2. เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมนันทนาการ อยู่ใน ระดับมากทุกกิจกรรม โดยอันดับความพึงพอใจของแต่ละกิจกรรม เป็นดังนี้คือ กิจกรรมมหกรรม งานวัด กิจกรรมเตรียมความพร้อม กิจกรรมมินิโอลิมปิก (Mini Olympics) กิจกรรมไนท์ซาฟารี (Night Safari) กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมรับขวัญชาวค่าย กิจกรรม นันทนาการด้านกีฬา กิจกรรมออกกำลังกาย กิจกรรมธรรมชาติศึกษา กิจกรรมนันทนาการด้านศิลปะ วรรณกรรม กิจกรรมนันทนาการด้านการชมภาพยนตร์ และกิจกรรมโยคะ ตามลำดับ จากการศึกษานำร่องจำนวน 2 ครั้ง ได้สะท้อนผลให้เห็นถึงความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม รูปแบบกิจกรรมที่ เหมาะสม ก่อนนำผลที่ได้มาปรับปรุง และทดลองใช้จริง ซึ่งได้ถูกออกแบบมาอย่างพิถีพิถัน แม้จะเป็น เพียงกิจกรรมรอง แต่ก็คาดหวังว่ากิจกรรมนี้จะช่วยเสริมให้ค่าย มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการ

สร้างความคุ้นเคยให้แก่ผู้เข้าร่วม การเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนรู้เนื้อหาหลัก การผ่อนคลาย ความล้าจากการเรียนรู้ในแต่ละช่วงแต่ละวัน รวมทั้งการเสริมสร้างและปลูกฝังคุณลักษณะตาม จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 17) กล่าวว่า นันทนาการเป็นกระบวนการพัฒนาประสบการณ์ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลหรือสังคม โดย อาศัยกิจกรรมนันทนาการเป็นสื่อในช่วงเวลาว่าง เวลาอิสระ ที่บุคคลเข้าร่วมด้วยความสมัครใจหรือมี แรงจูงใจ ล้วนส่งผลให้เกิดการพัฒนาด้านอารมณ์ และจิตใจ ผู้วิจัยจึงออกแบบกิจกรรมนันทนาการ เป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบแรกจัดขึ้นเพื่อสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามเป้าหมายที่ ต้องการ ด้วยการจัดช่วงเวลาของกิจกรรมให้เหมาะสม เช่น กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย กิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์ ที่ต้องวางแผนกิจกรรมไว้ในวันแรกๆ ของการจัดค่ายเพื่อสร้างความสนิทสนม ซึ่งกันและ กิจกรรมเตรียมความพร้อมจัดขึ้นช่วงเช้าของแต่ละวัน ที่มีเป้าหมายให้เตรียมพร้อมในการเรียนรู้แต่ละวัน เป็นต้น รูปแบบที่สอง จะเปิดทางโอกาสให้เลือกกิจกรรมตามความสนใจ จากกิจกรรมที่กำหนด ขึ้น ในช่วงเวลาว่าง หรือเวลาอิสระ ผู้วิจัยเลือกกิจกรรมโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ทรัพยากร ของ สถานที่ภายในค่ายที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมนันทนาการกีฬา กิจกรรม นันทนาการด้านภาพยนตร์ กิจกรรมนันทนาการด้านศิลปะ วรรณกรรม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ กรรณิการ์ ไวยสุรา (2549: 7-9) ได้สรุปว่า นันทนาการ คือกิจกรรมที่กระทำในเวลา ว่าง โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจและสมัครใจที่จะกระทำ ก่อให้เกิดความสนุกสนาน และ ผ่อนคลายจากสภาวะความเครียด และก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และ สังคม โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรม จากแนวทางการวางแผนการจัดกิจกรรม นันทนาการเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษมีความประทับใจต่อกิจกรรมเป็นอย่างมาก สร้าง ความสุข บรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกันอยากให้จัดกิจกรรมอีก โดยเฉพาะมีความประทับใจ กับ วิทยากรมาก ส่วนหนึ่งด้วยความละเอียดอ่อนในการออกแบบกิจกรรม ผู้นำกิจกรรมหรือวิทยากร เป็น ส่วนสำคัญที่ช่วยสร้างความประทับใจเป็นอย่างมากต่อกิจกรรม ด้วยบุคลิกที่เป็นคนสนุกสนาน เป็นผู้ที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ร่าเริงสนุกสนาน มีความเชื่อมั่นในตัวเอง แสดงออกอย่างเหมาะสม สอดคล้อง กับการศึกษาของ ธนวรรต ภูริสวัสดิ์ (2550: 47) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะผู้นำนันทนาการที่ดี ต้องเป็น ผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ร่าเริง สนุกสนาน มีความเชื่อมั่นในตัวเองแสดงออกอย่างเหมาะสม เป็นผู้ที่ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษเป็นเด็กที่ต้องการได้รับการ ทางการศึกษาพิเศษ ที่แตกต่างจากเด็กปกติทั่วไป บางคนมีปัญหา ด้านการปรับตัว จิตใจ ความเป็น เลิศไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยปราศจากความช่วยเหลือที่เหมาะสม เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีการ เรียนรู้ที่จะตอบสนองการอยู่ร่วมกัน ทำให้สังคมเติบโตและพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้า และสอดคล้อง กับการศึกษาของการวิจัยของ ทศนา แหมมณี และเยาวพา เดชะคุปต์ (2522: 7) ที่กล่าวว่า ประสบการณ์การเรียนรู้ จากการมีส่วนร่วมกระทำกิจกรรม ส่งเสริมการวิเคราะห์ ความรู้สึก ความ ต้องการ ตลอดจนพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งการฝึกเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาบุคลิกภาพของตนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ส่วนใหญ่ไม่ค่อยกล้าแสดงออก และไม่ชอบการถูกบังคับ กิจกรรมที่ส่งเสริมเกี่ยวกับการกล้าแสดงออก จึงควรแทรกไว้ในกิจกรรมอื่นๆ ที่แฝงไปด้วยการเปิดโอกาสให้แสดงออก ให้มากขึ้น

2. การศึกษาลักษณะพฤติกรรมโดยทั่วไปของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ มีส่วนช่วยในการออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสม ดังนั้นการออกแบบกิจกรรมต้องมีความละเอียดอ่อนในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้อง คล้อยตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ แต่ละกิจกรรมที่จัดขึ้นต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีแปลกใหม่ ทำทาย กระตุ้นความสนใจ

3. เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ส่วนใหญ่ไม่ค่อยกล้าแสดงออก และไม่ชอบการถูกบังคับ กิจกรรมเกี่ยวกับการกล้าแสดงออก จึงควรแทรกเสริมไว้ในกิจกรรมอื่นๆ ที่แฝงไปด้วยการเปิดโอกาสให้แสดงออก ให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษผู้ที่กำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) หรือ เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา เป็นต้น

2. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมในเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษในพฤติกรรม 7 ด้านคือ ด้านสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน ภาวะผู้นำ เคารพกฎและกติกา ทำงานร่วมกับผู้อื่น ความมั่นใจ กล้าแสดงออก และด้านความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการผลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในวัตถุประสงค์อื่นๆ ที่ต้องการ

3. ควรมีการติดตามผลของพฤติกรรม ของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษที่ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อศึกษาความคงทนของพฤติกรรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ ไวยสุรา. (2549). การศึกษาปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของพนักงาน
สายการผลิต บริษัทในเครือเซ็นทรัลมาร์เก็ตติ้งกรุ๊ป. ปรินซ์นิพนธ์ วท.ม. (การจัดการ
นันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). แผนและความหมายของแผน. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552.
จาก <http://www.moe.go.th/main2/article/edu-plan-ap.htm>, 48 Kb
- กำโชค เพือกสุวรรณ (2538). ผู้นำนันทนาการ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสันนันทนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย. (2549). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ.
นครปฐม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1.
- เกื้อ แก้วเกตุ. (2531). กิจกรรมเยาวชนด้านทัศนศึกษาและค่ายพักแรม เอกสารการสอนชุดวิชา
กิจกรรมและประสบการณ์เยาวชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- (2552). เอกสารประกอบการอบรม หลักสูตร ผู้จัดการค่าย. นครนายก:
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา.
ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. (2526). การศึกษาวิเคราะห์รูปแบบ
การจัดค่ายพักแรมสำหรับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเยาวชน
แห่งชาติ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). แผนพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มี
ความสามารถพิเศษ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- (2545). สภาพปัจจุบันและยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถ
พิเศษของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- คณิต เขียววิชัย. (2529). หลัคนันทนาการ. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2513). การจัดค่ายพักแรม. กรุงเทพฯ: บางสะแกการพิมพ์.
- (2525). นันทนาการชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จรินทร์ ตกแต่ง. (2513). คู่มือการจัดค่ายพักแรมเพื่อพัฒนาเยาวชน. กรุงเทพฯ.
- ชูชีพ เยาวพัฒน์. (2543). นันทนาการ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ทินกร นำบุญจิตต์; สมบัติ คุรุพันธ์; และวิจิต ชีเชิญ. (2547). *ชีวิตกับนันทนาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนากีฬาและนันทนาการ.

ทัศนา แวมมณี; และคนอื่น ๆ. (2522). *กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: บุรพาติลป์การพิมพ์.

ธนวรรต ฐิริสวัสดิ์. (2550). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนันทนาการตามทัศนะของนิสิตสาขาวิชานันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินญาณพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บรรเทิง เกิดปรางค์. (2540). *การบริหารจัดการนันทนาการ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

บ้งอร ภูวภิรมย์ขวัญ. (2522). *เอกสารประกอบการเรียน วิชาสถิติและการวิจัยเบื้องต้น*.

กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

บุญธรรม กิจปรีชาบริสุทธิ์. (2535). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 6.

กรุงเทพฯ: สามเจริญพาณิชย์.

ผ่องพรรณ ทรัพย์มงคล; และสุภาพ นัตรารณ. (2549). *การออกแบบการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พนัส หัสนาคินทร์. (2521). *การศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

พีระพงศ์ บุญศิริ. (2535). *นันทนาการเยาวชนและชุมชน*. เชียงใหม่: สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.

ฟอง เกิดแก้ว. (2527). *การจัดกีฬาเพื่อสันทนาการสำหรับนิสิตและนักเรียนส่วนใหญ่ ใน*

สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

มลิวัลย์ ลับไพร. (2549). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเด็กฉลาดและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ*

เฉพาะทาง. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ:

นานมีบุ๊คส์.

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2524). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ:

ทวีกิจการพิมพ์.

วรชาติ ชลาศัย. (2533). *การอยู่ค่ายพักแรม*. ปทุมธานี: วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพฯ.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). *คำเฉลยการแปลความหมาย: เรื่องง่าย ๆ ที่บางทีก็พลาดได้*. ใน *สารข่าว*

การวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2544). *จิตวิทยาเด็กพิเศษ แนวคิดสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: ภาควิชา จิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(ท่าพระจันทร์).
- สมควร โพธิ์ทอง. (2548). *เอกสารประกอบการสอน วิชาโปรแกรมแนะนันทนาการ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- (2548). *การอยู่ค่ายพักแรม*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). *นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ การกีฬา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาคม วาย เอ็ม ซี เอ. (2538). *คู่มือค่ายพักแรม*. กรุงเทพฯ: แผนกค่ายพักแรม สมาคม วาย เอ็ม ซี เอ.
- สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้. (2552). *ประวัติสถาบัน*. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2552, จาก <http://www.igil.or.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน องค์การสหประชาชาติ. *อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก* : กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน องค์การสหประชาชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ.2549-2559)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อนันต์ ศรีโสภณ. (2527). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2547). *สร้าง EQ ให้ลูกคุณ*. กรุงเทพฯ: ชันดำการพิมพ์.
- อุษณีย์ โพธิ์สุข. (2537). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชา กพ 554 วิธีสอนเด็กปัญญาเลิศ*. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- (2541). *การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ*. รายงานการวิจัยประกอบ ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: เซเว่น พริน ดิงกรุ๊ป.
- (2543). *แผนที่สู่การพัฒนาอัจฉริยภาพเด็ก มุลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์*. กรุงเทพฯ.
- Brightbill, K. Charless; & Mayer,D. (1969). *Haroad. Community Recreation*. Inc., Englewood Cliffs. Prentice Hall.
- Burn, Gerald P. (1954). *Program of the Modern Camp*. New York: Association Press.
- Butler. George D. (1982). *Introduction to Community Recreation*. New York: Mcgrow-Hill.
- Cohen, Louis and Lawrence Manion. (1992). *Research Methods in Education*. London: Croom Helm, Ltd..

- Dimnok, Hedley S. (1952). *Administration of the Modern Camp*. New York: New York Associate Press.
- Elliott, John; & Adelman, C. (1973). *Reflecting Where the action is: The design of Ford Teaching Project*, Education for Teaching.
- Gardner, H. (1985). *Frames of Mind: Theory of Multiple Intelligences*. New York: Basic Book.
- Gardner, H. (2004). *Changing Mind: The art and Science of Changing Our Own and Other People's Minds*. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Hopkins, James. (1994). *Workshop by and for Teacher : The Teacher as Researcher*, Educational Leadership.
- Kraus, G. Richard. (1984). *Recreation and Leisure in Modern Society*. Glenview, IL: Scott. Foresman and Co.,Ltd.
- Marsh, Colin; & Ken Stafford. (1984). *Curriculum Australia Practices and Issues Australia: Mc Graw-Hill Book Company Australia Limited*.
- Marland, S.P. (1972). *Education of the gifted and talented*, Washington D.C., U.S. Develment of Education.
- Renzulli, J.S. (1986). *The Tree Ring Conception of Giftedness: A Development Model for Creative Productivity*. Cambridge, MA: Cambridge University Press.
- U.S. Department of Education (1993). National Exellent: *The Case for developing Americans Tarlents*, Washington D.C.:Government Printing Office.
- (1997). *Individial with Disability Education Act-IDEA,Amendment of 1997*.Washington, D.C. : Government Printing Office.
- Viola, Mitchell A.; & Crawford Ida B. (1961). *Camp Counseling*. Philadelphia and London W.B. Saunders Company.
- Wiersma, William. (1991). *Research Methods In Education*. 5th ed., Boston Massachusetts: Allyn and Bacon a Divition of Simon & Schuster.

ภาคผนวก ก

กำหนดการการศึกษาท่าเรือครั้งที่ 1 ค่ายเด็ก และเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ

ระหว่างวันที่ 20 – 26 เมษายน 2551

ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จ.นครปฐม

20 เมษายน 2551

11.00 – 11.30 น.	รายงานตัว
11.30 – 12.00 น.	กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย (กิจกรรมนันทนาการ เกม เพลง)
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (กิจกรรมนันทนาการ เกม เพลง)
14.30 – 15.00 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
15.00 – 17.00 น.	ปฐมนิเทศ แยกตามหลักสูตรที่เลือก
	1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว 2. หลักสูตรอัจฉริยะโลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา 8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
17.00 – 18.00 น.	เข้าห้องพัก
18.00 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00 น.	รับขวัญชาวค่าย (กิจกรรมนันทนาการ วัฒนธรรม ประเพณี)
21.00 น.	พักผ่อน

21 เมษายน 2552

06.30 – 07.30 น.	กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา)
07.30 – 08.00 น.	กิจวัตรประจำวัน
08.00 – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 – 09.00 น.	กิจกรรมเตรียมความพร้อม
09.00 – 10.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร
	1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว 2. หลักสูตรอัจฉริยะโลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา

	4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา 8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
10.30 – 10.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
10.45 – 12.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว 2. หลักสูตรอัศจรรย์โลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา 8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว 2. หลักสูตรอัศจรรย์โลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา 8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
14.30 – 14.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
14.45 – 16.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว 2. หลักสูตรอัศจรรย์โลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา

	8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
16.00 – 17.00 น.	ทัศนศึกษา
17.00 – 18.00 น.	แอโรบิค, เล่นกีฬาฮาเฮ
18.00 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00 น.	ดีด สี ตี เป่า (กิจกรรมนันทนาการเพลง)
21.00 น.	พักผ่อน
22 เมษายน 2552	
06.30 – 07.30 น.	กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา)
07.30 – 08.00 น.	กิจวัตรประจำวัน
08.00 – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 – 09.00 น.	กิจกรรมเตรียมความพร้อม
09.00 – 10.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว 2. หลักสูตรอัครรยโลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา 8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
10.30 – 10.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
10.45 – 12.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว 2. หลักสูตรอัครรยโลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา 8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว

	2. หลักสูตรอัจฉริยะโลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา 8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
14.30 – 14.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
14.45 – 16.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรโลกจิวรอบตัว 2. หลักสูตรอัจฉริยะโลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา 8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
16.00 – 17.00 น.	ทัศนศึกษา
17.00 – 18.00 น.	แอโรบิค, เล่นกีฬาฮาเฮ
18.00 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00 น.	มินิวอล์คแรลลี่ (Mini Walk Rally) (กิจกรรมนันทนาการเกม)
21.00 น.	พักผ่อน
23 เมษายน 2552	
06.30 – 07.30 น.	กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา)
07.30 – 08.00 น.	กิจวัตรประจำวัน
08.00 – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 – 09.00 น.	กิจกรรมเตรียมความพร้อม
09.00 – 10.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรโลกจิวรอบตัว 2. หลักสูตรอัจฉริยะโลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย

	6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT
	7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา
	8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
10.30 – 10.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
10.45 – 12.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรโลกจั่วรอบตัว 2. หลักสูตรอัศจรรย์โลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา 8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรโลกจั่วรอบตัว 2. หลักสูตรอัศจรรย์โลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา 8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
14.30 – 14.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
14.45 – 16.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรโลกจั่วรอบตัว 2. หลักสูตรอัศจรรย์โลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา 8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
16.00 – 17.00 น.	ทัศนศึกษา

17.00 – 18.00 น.	แอโรบิค, เล่นกีฬาฮาเฮ
18.00 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00 น.	พิราบขาวสงฆ์กลับบ้าน(กิจกรรมนันทนาการด้านศิลปะ วรรณกรรม)
21.00 น.	พักผ่อน

24 เมษายน 2552

06.30 – 07.30 น.	กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา)
07.30 – 08.00 น.	กิจวัตรประจำวัน
08.00 – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 – 09.00 น.	กิจกรรมเตรียมความพร้อม
09.00 – 10.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร

1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว
2. หลักสูตรอัครรยโลกแมลง
3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา
4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช
5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย
6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT
7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา
8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง

10.30 – 10.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
------------------	--------------------------

10.45 – 12.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร
------------------	------------------

1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว
2. หลักสูตรอัครรยโลกแมลง
3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา
4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช
5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย
6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT
7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา
8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง

12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
------------------	-----------------------

13.00 – 14.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร
------------------	------------------

1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว
2. หลักสูตรอัครรยโลกแมลง
3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่

	4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช
	5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย
	6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT
	7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา
	8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
14.30 – 14.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
14.45 – 16.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร
	1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว
	2. หลักสูตรอัศจรรย์โลกแมลง
	3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา
	4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช
	5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย
	6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT
	7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา
	8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
16.00 – 17.00 น.	ทัศนศึกษา
17.00 – 18.00 น.	แอโรบิค, เล่นกีฬาฮาเฮ
18.00 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00 น.	ย่อบรรยากาศ (กิจกรรมนันทนาการ ศิลปะ)
21.00 น.	พักผ่อน
25 เมษายน 2552	
06.30 – 07.30 น.	กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการ เกม กีฬา)
07.30 – 08.00 น.	กิจวัตรประจำวัน
08.00 – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 – 09.00 น.	กิจกรรมเตรียมความพร้อม
09.00 – 10.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร
	1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว
	2. หลักสูตรอัศจรรย์โลกแมลง
	3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา
	4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช
	5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย
	6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT
	7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา

	8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
10.30 – 10.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
10.45 – 12.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว 2. หลักสูตรอัครรรยโลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา 8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว 2. หลักสูตรอัครรรยโลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา 8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
14.30 – 14.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
14.45 – 16.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว 2. หลักสูตรอัครรรยโลกแมลง 3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ แหล่งที่มา 4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช 5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย 6. หลักสูตร D2B” หรือ Dream to agro-BOT 7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา 8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง
16.00 – 17.00 น.	ทัศนศึกษา
17.00 – 18.00 น.	แอโรบิค, เล่นกีฬาฮาเฮ
18.00 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น

19.00 – 21.00 น. Talent Show (กิจกรรมนันทนาการเกม การแสดง)
 21.00 น. พักผ่อน

26 เมษายน 2552

06.30 – 07.30 น. กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา)
 07.30 – 08.00 น. กิจวัตรประจำวัน
 08.00 – 08.30 น. รับประทานอาหารเช้า
 08.30 – 10.30 น. นำเสนอผลการศึกษาแต่ละหลักสูตร
 10.30 – 10.45 น. อาหารว่าง
 10.45 – 12.00 น. กิจกรรมอ่าลา พิธีปิด มอบวุฒิบัตร
 12.00 – 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
 13.00 น. เดินทางกลับบ้าน

แสดงภาพกิจกรรมนันทนาการ ในค่ายนำร่องครั้งที่ 1

จากหลักสูตรในการจัดกิจกรรมหลักต่าง ๆ ของค่าย โดยเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ จะเลือกหลักสูตรที่ตนเองสนใจ เพื่อศึกษา เรียนรู้ ในหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาในการอยู่ค่าย ซึ่งมีรายละเอียดของหลักสูตรดังนี้

1. หลักสูตรโลกจิ๋วรอบตัว ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก เช่น จุลินทรีย์
2. หลักสูตรอศรรยโลกแมลง ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับแมลงชนิดต่างๆ
3. หลักสูตรเนื้อ นม ไข่ ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งที่มา ลักษณะ และคุณค่าทางอาหารของผลิตภัณฑ์
4. หลักสูตรมหัศจรรย์พรรณพืช ให้เยาวชนได้สัมผัสธรรมชาติ เรียนรู้จากชีวิตจริง ตระหนัก และเห็นคุณค่าของพรรณไม้ไทย
5. หลักสูตรคุณค่าข้าวไทย ให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงคุณค่าและกระบวนการผลิตข้าว และ 3 หลักสูตร สำหรับเด็กชั้นมัธยมศึกษา ได้แก่
6. หลักสูตร D2B หรือ Dream to agro-BOT เรียนรู้หลักการทำงานของหุ่นยนต์เบื้องต้น
7. หลักสูตรหลายชีวิตรอบตัวเรา มุ่งเน้นให้เรียนรู้ในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์กรรมสัตว์น้ำ พืช และแมลง
8. หลักสูตร ชลประทาน น้ำใสใจจริง เรียนรู้ความสำคัญของน้ำ โดยเฉพาะน้ำในระบบชลประทาน

ผู้วิจัย ได้ประยุกต์กิจกรรมนั้นหนทางการ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายหลักของค่าย และปฏิบัติกิจกรรมตามแผนกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการร่วมวางแผนและปฏิบัติกิจกรรมได้เป็นอย่างดี สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ตามเวลาอย่างเหมาะสม รวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม มีความเพียงพอเหมาะสมกับผู้เข้าร่วม จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ผลดังนี้

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความสนุกสนาน ร่าเริง ตื่นเต้นจากกิจกรรมเกมต่างที่เชื่อมโยง และเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักกันมากยิ่งขึ้น จากการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชน แสดงความรู้สึกดีใจ ที่ได้รู้จักและคุ้นเคยกับเพื่อนมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมบายศรีสู่ขวัญ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความซาบซึ้ง ประทับใจต่อการจัดกิจกรรมการต้อนรับ ด้วยการประยุกต์กิจกรรมในรูปแบบประเพณีไทย สิ่งสำคัญที่สุดจากการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ คือการได้รับโอกาสฟังข้อแนะนำ สั่งสอน จากครู อาจารย์ พี่เลี้ยง

กิจกรรมติด สี ดี เป่า เป็นกิจกรรมรูปแบบของการนั่งชมดนตรี ออร์เคสตรา ในช่วงแรกของกิจกรรมได้รับการสนใจชมดนตรีเนื่องจากแปลก และน่าสนใจ แต่พอดนตรีบรรเลงไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง ผู้เข้าร่วมเกิดความเมื่อยล้า จะส่งผลให้ไม่ค่อยได้รับความสนใจมากนัก

กิจกรรมเตรียมความพร้อมในแต่ละวัน เสริมสร้างความสนุกสนาน ในรูปแบบของของ เกม เพลง หลังจากการรับประทานอาหารเข้า กิจกรรมสามารถช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ ตื่นตัว กระตุ้นบรรยากาศ การเรียนรู้ประจำวัน

กิจกรรมการบริหารประจำวัน ได้รับความร่วมมือในการจัดกิจกรรมจากเด็กและเยาวชน ผู้ความสามารถพิเศษ ในแต่ละวันพอสมควร เนื่องจากเด็กและเยาวชน ผู้นำกิจกรรม มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาส สัมผัสบรรยากาศยามเช้า ผ่านกิจกรรมกีฬา การนั่งสมาธิยามเช้า

กิจกรรมแอโรบิค และแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยส่วนใหญ่ สนุกสนานกับกิจกรรม และปฏิบัติตามผู้นำกิจกรรมได้เป็นอย่างดี ถูกต้อง แต่มีบางส่วนที่มีอาการอ่อนล้า จากการเรียนตามหลักสูตร การแข่งขันกีฬาพื้นบ้านได้รับความสนใจ และสนุกสนานจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่งผลให้กิจกรรมได้รับการสนใจมาก

ย่อบุคคลหัวแหลมสามารถ รูปแบบกิจกรรมเป็นการสร้างชิ้นงานสัญลักษณ์ของค่ายในรูปแบบของพวก เด็กถูกแบ่งเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อสร้างชิ้นงานตามจินตนาการของตนเอง เด็กและเยาวชนให้ความสนใจกับการทำชิ้นงาน และออกแบบ จึงได้ชิ้นงานที่มีความหลากหลายสวยงาม

กิจกรรมการแสดง เด็กและเยาวชนช่วยกันออกแบบกิจกรรม การแสดงของแต่ละกลุ่ม ภายใต้ข้อจำกัดของเวลาของแต่ละกลุ่ม ที่ให้เวลาการแสดง กลุ่มละไม่เกิน 10 นาที ผลของการแสดงเด็กและเยาวชนสามารถคิดกิจกรรมการแสดง ได้อย่างสนุกสนาน ส่งผลให้บรรยากาศของกิจกรรมเกิดความคึกคัก หลากหลายอารมณ์ ทางการแสดง สนุกสนานเป็นอย่างมาก

พิธีเปิดได้รับความประทับใจ ผู้นำกิจกรรมจัดกิจกรรมการร้องรำทำเพลง ทบทวนเกม เพลง ในค่าย จบด้วยเพลงร้องประจำค่าย ส่งผลให้เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ประทับใจ และผูกพันกับ คณะครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ค่าย พี่เลี้ยงนักศึกษา และรับวุฒิบัตรการเข้าค่าย

กำหนดการการศึกษานำร่องครั้งที่ 2 ค่ายเด็ก และเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ
ระหว่างวันที่ 26 เมษายน - 2 พฤษภาคม 2552
ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่

26 เมษายน 2552

11.00 – 11.30 น.	รายงานตัว
11.30 – 12.00 น.	กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย (กิจกรรมนันทนาการ เกม เพลง)
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (กิจกรรมนันทนาการ เกม เพลง)
14.30 – 14.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
14.45 – 17.00 น.	ปฐมนิเทศ แยกตามหลักสูตรที่เลือก 1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช 2. หลักสูตรออร์คิด 3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ 4. หลักสูตรกลวิธาน 5. หลักสูตรเกษตรนารู้
17.00 – 18.00 น.	กิจวัตรประจำวัน
18.00 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00 น.	รับขวัญชาวค่าย (กิจกรรมนันทนาการ วัฒนธรรม ประเพณี)
21.00 น.	พักผ่อน

27 เมษายน 2552

06.30 – 07.30 น.	กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา)
07.30 – 08.00 น.	กิจวัตรประจำวัน
08.00 – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 – 09.00 น.	กิจกรรมเตรียมความพร้อม
09.00 – 10.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช 2. หลักสูตรออร์คิด 3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ 4. หลักสูตรกลวิธาน 5. หลักสูตรเกษตรนารู้
10.30 – 10.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
10.45 – 12.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช

	2. หลักสูตรออร์คิด
	3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ
	4. หลักสูตรกลวิธาน
	5. หลักสูตรเกษตรนารู้
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร
	1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช
	2. หลักสูตรออร์คิด
	3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ
	4. หลักสูตรกลวิธาน
	5. หลักสูตรเกษตรนารู้
14.30 – 14.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
14.45 – 16.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร
	1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช
	2. หลักสูตรออร์คิด
	3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ
	4. หลักสูตรกลวิธาน
	5. หลักสูตรเกษตรนารู้
16.00 – 17.30 น.	กิจกรรมนันทนาการ
17.30 – 18.30 น.	กิจกรรมประจำวัน
18.30 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00 น.	กิจกรรมไนท์ซาฟารี (Night Safari) (กิจกรรมนันทนาการเกม)
21.00 น.	พักผ่อน
28 เมษายน 2552	
06.30 – 07.30 น.	กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา)
07.30 – 08.00 น.	กิจกรรมประจำวัน
08.00 – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 – 09.00 น.	กิจกรรมเตรียมความพร้อม
09.00 – 10.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร
	1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช
	2. หลักสูตรออร์คิด
	3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ
	4. หลักสูตรกลวิธาน

10.30 – 10.45 น.	5. หลักสูตรเกษตรนาฏ พัก (รับประทานอาหารว่าง)
10.45 – 12.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช 2. หลักสูตรออร์คิด 3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ 4. หลักสูตรกลวิธาน 5. หลักสูตรเกษตรนาฏ
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช 2. หลักสูตรออร์คิด 3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ 4. หลักสูตรกลวิธาน 5. หลักสูตรเกษตรนาฏ
14.30 – 14.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
14.45 – 16.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช 2. หลักสูตรออร์คิด 3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ 4. หลักสูตรกลวิธาน 5. หลักสูตรเกษตรนาฏ
16.00 – 17.30 น.	กิจกรรมนันทนาการ
17.30 – 18.30 น.	กิจกรรมประจำวัน
18.30 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00 น.	กิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์ (กิจกรรมนันทนาการเกม)
21.00 น.	พักผ่อน
29 เมษายน 2552	
06.30 – 07.30 น.	กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา)
07.30 – 08.00 น.	กิจกรรมประจำวัน
08.00 – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 – 09.00 น.	กิจกรรมเตรียมความพร้อม
09.00 – 10.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร

	1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช 2. หลักสูตรออร์คิด 3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ 4. หลักสูตรกลวิธาน 5. หลักสูตรเกษตรนาฏ
10.30 – 10.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
10.45 – 12.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช 2. หลักสูตรออร์คิด 3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ 4. หลักสูตรกลวิธาน 5. หลักสูตรเกษตรนาฏ
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช 2. หลักสูตรออร์คิด 3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ 4. หลักสูตรกลวิธาน 5. หลักสูตรเกษตรนาฏ
14.30 – 14.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
14.45 – 16.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช 2. หลักสูตรออร์คิด 3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ 4. หลักสูตรกลวิธาน 5. หลักสูตรเกษตรนาฏ
16.00 – 17.30 น.	กิจกรรมนันทนาการ
17.30 – 18.30 น.	กิจวัตรประจำวัน
18.30 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00 น.	กิจกรรมมินิโอลิมปิก (Mini Olympics) (กิจกรรมนันทนาการเกม)
21.00 น.	พักผ่อน
30 เมษายน 2552	
06.30 – 07.30 น.	กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา)

07.30 – 08.00 น.	กิจวัตรประจำวัน
08.00 – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 – 09.00 น.	กิจกรรมเตรียมความพร้อม
09.00 – 10.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช 2. หลักสูตรออร์คิด 3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ 4. หลักสูตรกลวิธาน 5. หลักสูตรเกษตรนารู้
10.30 – 10.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
10.45 – 12.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช 2. หลักสูตรออร์คิด 3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ 4. หลักสูตรกลวิธาน 5. หลักสูตรเกษตรนารู้
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช 2. หลักสูตรออร์คิด 3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ 4. หลักสูตรกลวิธาน 5. หลักสูตรเกษตรนารู้
14.30 – 14.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
14.45 – 16.00 น.	ศึกษาตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช 2. หลักสูตรออร์คิด 3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ 4. หลักสูตรกลวิธาน 5. หลักสูตรเกษตรนารู้
16.00 – 17.30 น.	กิจกรรมนันทนาการ
17.30 – 18.30 น.	กิจวัตรประจำวัน
18.30 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
19.00 – 21.00 น.	ไปสการ์ดถึงบ้าน (กิจกรรมนันทนาการ ศิลป วรรณกรรม)

21.00 น.

พักผ่อน

1 พฤษภาคม 2552

06.30 – 07.30 น.

กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา)

07.30 – 08.00 น.

กิจวัตรประจำวัน

08.00 – 08.30 น.

รับประทานอาหารเช้า

08.30 – 09.00 น.

กิจกรรมเตรียมความพร้อม

09.00 – 10.30 น.

ศึกษาตามหลักสูตร

1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช
2. หลักสูตรออร์คิด
3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ
4. หลักสูตรกลวิธาน
5. หลักสูตรเกษตรนารู้

10.30 – 10.45 น.

พัก (รับประทานอาหารว่าง)

10.45 – 12.00 น.

ศึกษาตามหลักสูตร

1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช
2. หลักสูตรออร์คิด
3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ
4. หลักสูตรกลวิธาน
5. หลักสูตรเกษตรนารู้

12.00 – 13.00 น.

รับประทานอาหารกลางวัน

13.00 – 14.30 น.

ศึกษาตามหลักสูตร

1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช
2. หลักสูตรออร์คิด
3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ
4. หลักสูตรกลวิธาน
5. หลักสูตรเกษตรนารู้

14.30 – 14.45 น.

พัก (รับประทานอาหารว่าง)

14.45 – 16.00 น.

ศึกษาตามหลักสูตร

1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช
2. หลักสูตรออร์คิด
3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ
4. หลักสูตรกลวิธาน
5. หลักสูตรเกษตรนารู้

16.00 – 17.30 น.	กิจกรรมนันทนาการ
17.30 – 18.30 น.	กิจวัตรประจำวัน
18.30 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00 น.	มหกรรมงานวัด (กิจกรรมนันทนาการเกม)
21.00 น.	พักผ่อน

2 พฤษภาคม 2552

06.30 – 07.30 น.	กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา)
07.30 – 08.00 น.	กิจวัตรประจำวัน
08.00 – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 – 10.30 น.	นำเสนอผลการศึกษาแต่ละหลักสูตร
10.30 – 10.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
10.45 – 12.00 น.	กิจกรรมอำลา พิธีปิด มอบวุฒิบัตร
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น.	เดินทางกลับบ้าน

ภาพประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในค่ายนาร่องครั้งที่ 2

จากหลักสูตรในการจัดกิจกรรมหลักต่าง ๆ ของค่าย โดยเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ จะเลือกหลักสูตรที่ตนเองสนใจ เพื่อศึกษา เรียนรู้ ในหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาในการอยู่ค่าย ซึ่งมีรายละเอียดของหลักสูตรดังนี้

1. หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับพันธุ์ชนิดต่าง ๆ และการขยายพันธุ์พืช
2. หลักสูตรออร์คิด ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับกล้วยไม้ชนิดต่าง ๆ การดูแลและขยายพันธุ์
3. หลักสูตรโลกสัตว์น้ำ ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตของสัตว์น้ำ
4. หลักสูตรกลวิธาน ศึกษาเรียนรู้เครื่องจักร ที่ใช้ในการเกษตร อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ
5. หลักสูตรเกษตรนาฏ ศึกษาเรียนรู้พื้นฐานด้านการเกษตร วิวัฒนาการการเกษตรไทย

ผู้วิจัย ได้ประยุกต์กิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายหลักของค่าย และปฏิบัติกิจกรรมตามแผนกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ ได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการศึกษานำร่องเป็นอย่างดี ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ ผลการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มีดังนี้

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จากการสังเกตผู้เข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมส่งผลต่อเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ได้มีโอกาสได้คุ้นเคยกันมากขึ้น สร้างความสนิทสนมได้อย่างรวดเร็วภายในเวลาที่กำหนดไว้ กิจกรรมสนุกสนาน และพึงพอใจผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมบายศรีสู่ขวัญ รูปแบบกิจกรรมยังคงรูปแบบเดิมจากการศึกษานำร่องในครั้งที่ 1 การจัดกิจกรรมครั้งนี้ ส่งผลให้เกิดความรักความผูกพัน คงรักษาวัฒนธรรมไทยอันดีงาม

กิจกรรมไนท์ซาฟารี (Night Safari) รูปแบบกิจกรรมเพื่อสร้างความคุ้นเคย การสังเกตเด็กและเยาวชนผู้เข้าร่วมตื่นเต้นและสนุกสนาน ให้ความสนใจ และอยากจะทำซ้ำเบื้องหลังหน้ากากรูปสัตว์ เป็นใครที่ตนเองหรือกลุ่ม คาดเดา ส่งผลให้บรรยากาศของกิจกรรมสนุกสนาน ตื่นเต้น ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี

กิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยใช้กิจกรรมสะพานทอด เพื่อส่งเสริม พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นกลุ่ม เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน และแสดงออกซึ่งความคิดที่แปลก ใหม่ คาดไม่ถึง เอาชนะอุปสรรคจากกฎ กติกาที่ถูกกำหนดขึ้นได้เป็นอย่างดี มีความสนุกสนานในการทำกิจกรรม

กิจกรรมมินิโอลิมปิก (Mini Olympics) รูปแบบกิจกรรม เกม กีฬา รวบรวมหลากหลายทักษะด้านกีฬาเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ สนุกสนานในการเข้าร่วมกิจกรรม เรียนรู้การเคารพกฎและกติกาการแข่งขัน ส่งผลภาวะการเป็นผู้นำ ผู้ตามในทักษะกีฬาต่าง ๆ ที่ตนเองถนัด เพื่อแนะนำกับเพื่อนในทีมที่ไม่มีทักษะกีฬานั้น ๆ ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก

กิจกรรมทำโปสการ์ดถึงบ้าน เป็นกิจกรรมเพื่อสะท้อนความรู้สึก บรรยากาศต่าง ๆ ที่อยู่ร่วมกันในค่าย และส่วนหนึ่งเป็นการแสดงทักษะด้านศิลปะถ่ายทอดออกเป็นภาพศิลปะ เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ

มหกรรมงานวัด/ทาเรนต์โชว์(Talent Show) รูปแบบกิจกรรมได้พัฒนาเพื่อให้ เด็กและเยาวชนมีโอกาสด้านการแสดงออก ด้วยการแสดงของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งได้ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็นในการออกแบบร้านเพื่อจัดงานวัด อีกทั้งเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นบรรยายภาคความเป็นไทย สืบทอดวัฒนธรรมไทย การแสดงได้ความร่วมมือในการจัดการแสดงเป็นอย่างดี การออกร้านมีความหลากหลายช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้อง

กิจกรรมเตรียมความพร้อมในแต่ละวัน จากการสังเกตพฤติกรรมในแต่ละวัน กิจกรรมมีส่วนช่วยส่งเสริม และกระตุ้นความสนใจ พร้อมทั้งจะเรียนรู้ในแต่ละวัน สร้างความสนุกสนานให้กับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ในกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละวัน

กิจกรรมการบริหารประจำวัน ผู้วิจัยเลือกใช้กิจกรรมหลากหลาย เพื่อให้เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ได้มีกิจกรรมในการเข้าร่วมที่หลากหลาย สลับไปตามความเหมาะสม เช่นออกกำลังกาย ศีลธรรมชาติ ยามเช้า เป็นต้น ได้รับ

ภาคผนวก ข

โครงการ กำหนดการ ค่ายสุดสัปดาห์ เด็ก และเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ
โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ในชั้นการเก็บข้อมูล

รายละเอียดโครงการค่ายสุดสัปดาห์ และกำหนดการค่ายสุดสัปดาห์

โครงการค่ายสุดสัปดาห์

แผนงาน ฝ่ายวิชาการ
ลักษณะโครงการ โครงการต่อเนื่อง
ผู้รับผิดชอบ

1. นางบังอร กษมาพิศาล
2. นายสุเทพ รุ่งเรือง
3. นายเทิดศักดิ์ เพิ่มบุญ
4. นางประภาภรณ์ ไพบูลย์มั่งคั่ง
5. นางอุมาพร สุวรรณดี

ระยะเวลาดำเนินการ วันที่ 20 - 23 ตุลาคม 2552

หลักการและเหตุผล

ศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จัดตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือสถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีและโรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์ เสาะหาเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นคนดี มีความรู้ที่สมบูรณ์เต็มตามศักยภาพ และสนับสนุนให้มีโอกาสสร้างประโยชน์ให้ประเทศและสังคม เด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นทรัพยากรบุคคลของชาติ ที่ประมาณค่ามิได้ หากได้รับการส่งเสริมอย่างเต็มที่และถูกวิธี เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะสามารถสร้างคุณประโยชน์ ให้แก่ประเทศชาติได้อย่างอเนกอนันต์

การจัดค่ายเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของศูนย์ฯ มุ่งหวังให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลายจากครูผู้สอนจากภูมิปัญญา วิทยาการ และจากแหล่งเรียนรู้ที่แตกต่างจากห้องเรียน เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้แก่นักเรียน ในปีการศึกษา 2552 ศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย ตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ในจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งจังหวัดศรีสะเกษ เป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอารยธรรมสายเขมรและไทย-ลาว ปัจจุบันซึ่งถือเป็นสมัยภีววัฒน อันเป็นยุคที่วัฒนธรรมล้วนเป็นสากลและถูกครอบงำจากอิทธิพลตะวันตก เป็นผลให้เยาวชนมีความบกพร่องและหลงลืมรากเหง้าทางวัฒนธรรม ดังนั้นการส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้และรู้จักในวัฒนธรรมนั้นจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างเร่งด่วน ไม่เฉพาะแต่ในห้องเรียนเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิด กระบวนการเรียนรู้ ดังกล่าวและสอดคล้องกับเยาวชนอันเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการเรียนรู้ที่ทำให้เยาวชนได้สัมผัส มีประสบการณ์เกี่ยวเนื่อง และเป็นรูปธรรมที่จับต้องได้ ทั้งนี้สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือระบบ

นิเวศ ซึ่งเป็นบ่อเกิดของฐานทรัพยากร ที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต ความสมดุลทางธรรมชาติ และเป็น ทรัพยากรการท่องเที่ยว กิจกรรมการเรียนรู้ในค่ายสุดสัปดาห์ เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาความคิด ประสบการณ์ โดยจะมีวิทยากรที่มีความรู้จริงในเรื่องนั้นๆ เป็นผู้นำกิจกรรม นอกจากเด็กจะมีโอกาสได้รับความรู้โดยตรงแล้ว ตัวเด็กเองก็มีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ด้วยความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ครูศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จึงจัดค่ายสุดสัปดาห์ ให้กับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษที่เรียนอยู่ใน โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย ได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน ผสานกับองค์ความรู้ที่เป็นระบบ สร้าง มัคคุเทศก์เยาวชนที่มีความรู้ความสามารถและเข้าใจประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและระบบนิเวศ ตลอดจน สามารถสื่อความหมายในมิติการท่องเที่ยว และเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยวของจังหวัด ศรีสะเกษ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาประวัติทั่วไปในด้านต่างๆ ของจังหวัดศรีสะเกษและ รายละเอียดในมิติทางระบบนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม
2. เพื่อให้นักเรียนได้รับการถ่ายทอดทักษะการเป็นมัคคุเทศก์ จากวิทยากรผู้มีความรู้ ความสามารถ
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาพหุปัญญา 9 ด้าน ตลอดจนพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวา
4. เพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออก ได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงและได้รับประสบการณ์ตรงจาก การเรียนรู้ด้วยตนเอง
5. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้กฎ กติกาการอยู่ร่วมกัน พัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนาน

กลุ่มเป้าหมาย

1. เด็กและเยาวชนที่ศึกษาในช่วงชั้นที่ 2 ที่สอบได้ลำดับที่ 1 - 10 โรงเรียนอนุบาลอุทุมพร พิสัย อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ
2. เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้านภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

กำหนดการ ค่ายสุดสัปดาห์
เด็ก และเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ
ระหว่างวันที่ 20 – 23 ตุลาคม 2552
ณ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

20 ตุลาคม 2552

09.00 – 09.30 น.	ต้อนรับชาวค่าย
09.30 – 10.00 น.	พิธีเปิด แนะนำสถานที่และวิทยาการ
10.00 – 12.00 น.	กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย (กิจกรรมนันทนาการ เกม เพลง)
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (กิจกรรมนันทนาการ เกม เพลง)
14.30 – 14.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
14.45 – 17.00 น.	ปฐมนิเทศหลักสูตร 1. หลักสูตรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2. หลักสูตรมัคคุเทศน์น้อย
17.00 – 18.00 น.	กิจกรรมประจำวัน
18.00 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 20.00 น.	กิจกรรมมินิโอลิมปิก (Mini Olympics) (กิจกรรมนันทนาการ เกม)
20.00 – 21.00 น.	กิจกรรมรับขวัญชาวค่าย (กิจกรรมนันทนาการ วัฒนธรรม ประเพณี)
21.00 น.	พักผ่อน

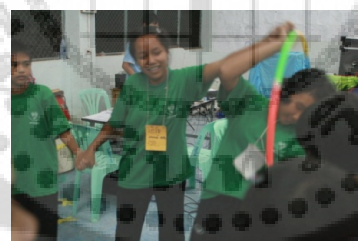
21 ตุลาคม 2552

06.30 – 07.30 น.	กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการ เกม กีฬา)
07.30 – 08.00 น.	กิจกรรมประจำวัน
08.00 – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 – 09.00 น.	กิจกรรมเตรียมความพร้อม (กิจกรรมนันทนาการ เกม เพลง)
09.00 – 10.30 น.	เรียนรู้ตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2. หลักสูตรมัคคุเทศน์น้อย
10.30 – 10.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
10.45 – 12.00 น.	เรียนรู้ตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2. หลักสูตรมัคคุเทศน์น้อย
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน

13.00 – 14.30 น.	เรียนรู้ตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2. หลักสูตรมัคคุเทศน์น้อย
14.30 – 14.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
14.45 – 16.00 น.	เรียนรู้ตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2. หลักสูตรมัคคุเทศน์น้อย
16.00 – 17.00 น.	กิจกรรมนันทนาการ (เลือกตามความสนใจ) 1. กิจกรรมกีฬา (ฟุตบอล แบดมินตัน วอลเลย์บอล เปตอง) 2. กิจกรรมด้านศิลปะ วรรณกรรม 3. กิจกรรมเกมหมากกระดาน 4. กิจกรรมชมภาพยนตร์ 5. กิจกรรมท่องเที่ยวโลกอินเทอร์เน็ต 6. กิจกรรมหนังสือความรู้ วรรณกรรมนำอ่าน
17.00 – 18.30 น.	กิจกรรมประจำวัน
18.30 – 19.30 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.30 – 21.00 น.	กิจกรรมไนท์ซาฟารี (Night Safari) (กิจกรรมนันทนาการเกม)
21.00 น.	พักผ่อน
22 ตุลาคม 2552	
06.30 – 07.30 น.	กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา)
07.30 – 08.00 น.	กิจกรรมประจำวัน
08.00 – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 – 09.00 น.	กิจกรรมเตรียมความพร้อม (กิจกรรมนันทนาการเกม เพลง)
09.00 – 10.30 น.	เรียนรู้ตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2. หลักสูตรมัคคุเทศน์น้อย
10.30 – 10.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
10.45 – 12.00 น.	เรียนรู้ตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2. หลักสูตรมัคคุเทศน์น้อย
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	เรียนรู้ตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

	2. หลักสูตรมัคคุเทศน์น้อย
14.30 – 14.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
14.45 – 16.00 น.	เรียนรู้ตามหลักสูตร 1. หลักสูตรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2. หลักสูตรมัคคุเทศน์น้อย
16.00 – 17.00 น.	กิจกรรมนันทนาการ (เลือกตามความสนใจ) 1. กิจกรรมกีฬา (ฟุตบอล แบดมินตัน วอลเลย์บอล เปตอง) 2. กิจกรรมด้านศิลปะ วรรณกรรม 3. กิจกรรมเกมหมากกระดาน 4. กิจกรรมชมภาพยนตร์ 5. กิจกรรมท่องโลกอินเทอร์เน็ต 6. กิจกรรมหนังสือความรู้ วรรณกรรมนำอ่าน
17.00 – 18.30 น.	กิจวัตรประจำวัน (เตรียมกิจกรรม มหกรรมงานวัด)
18.30 – 19.30 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.30 – 21.00 น.	มหกรรมงานวัด (กิจกรรมนันทนาการ เกม เพลง)
21.00 น.	พักผ่อน
23 ตุลาคม 2552	
06.30 – 07.30 น.	กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการ เกม กีฬา)
07.30 – 08.00 น.	กิจวัตรประจำวัน
08.00 – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 – 10.30 น.	เตรียมนำเสนอผลงานกลุ่มแต่ละหลักสูตร
10.30 – 10.45 น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
10.45 – 12.00 น.	นำเสนอผลงานกลุ่ม
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.00 น.	กิจกรรมอำลา พิธีปิด มอบวุฒิบัตร
15.00 น.	เดินทางกลับบ้าน

ประมวลภาพกิจกรรมนันทนาการ ในค่ายสุดสัปดาห์
เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

แผนการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ
ค่ายสุดสัปดาห์ เด็ก และเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ

ระหว่างวันที่ 20 – 23 ตุลาคม 2552

ณ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ

วันที่ 20 ตุลาคม 2552

เวลา 11.00 – 12.00 น. กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. สัมพันธ์ภาพที่ดี กับผู้อื่น 2. อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน	ทักทาย แนะนำตัว	1. ผู้นำกิจกรรมแนะนำตัว ทีมงาน กำหนดการอยู่ค่าย ชักชวนพูดคุย ทักทาย เพื่อสร้างความเป็นกันเอง
	ปรบมือตามจำนวน	2. ผู้นำกิจกรรมเชิญชวนให้ชาวค่ายปรบมือตามจำนวนที่ ผู้นำกิจกรรมบอก โดยเริ่มจากจำนวนน้อยไป ไปจำนวนที่ มากขึ้น สลับการพูดคุยให้เกิดความสนุกสนาน
	ปรบมือ 3-2-1-0	3. ผู้นำกิจกรรมนำให้ชาวค่ายปรบมือ 3-2-1-0 ซ้าย ขวา หน้า หลัง โดยการสาธิต และปฏิบัติในแต่ละชุดการปรบมือ มีรายละเอียดดังนี้ 3.1 ให้ชาวค่ายปรบมือ 3 ครั้งจากนั้นให้นำมือซ้ายชี้ไป ทางซ้ายพร้อมกับออกเสียงว่า “ซ้าย” 3.2 ให้ชาวค่ายปรบมือ 3 ครั้งจากนั้นให้นำมือขวาชี้ไป ทางขวาพร้อมกับออกเสียงว่า “ขวา” 3.3 ให้ชาวค่ายปรบมือ 3 ครั้งจากนั้นให้นำมือทั้งสอง ข้าง ชี้ไปข้างหน้าพร้อมกัน พร้อมกับส่งเสียงว่า “หน้า” 3.4 ให้ชาวค่ายปรบมือ 3 ครั้งจากนั้นให้นำมือทั้งสอง ข้าง ชี้ไปด้านหลังพร้อมกัน พร้อมกับส่งเสียงว่า “หลัง” 3.5 เมื่อสาธิตให้เห็นในทุกขั้นตอนแล้ว ให้ชาวค่ายได้ ลองปฏิบัติ 3.6 จากนั้นให้ปฏิบัติเช่นขั้นตอนดังกล่าว แต่ลดจำนวน การปรบมือลงจาก 3 ครั้งเป็น 2 ครั้ง 1 ครั้ง ในชุดสุดท้าย ไม่ต้องปรบมือ โดยให้นำมือทั้งสองข้างชี้ไปด้านซ้าย ขวา หน้า หลัง พร้อมกับออกเสียงตามขั้นตอนข้างต้น ผู้นำ กิจกรรมให้ ชาวค่ายได้ทดลองทำในทุกชุดพร้อมกัน

เวลา 10.00 – 12.00 น. กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. สัมพันธภาพที่ดี กับผู้อื่น 2. อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน		และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันระหว่างแถวที่ตนเองนั่ง สลับการพูดคุย สร้างความสนุกสนานระหว่างการทำ กิจกรรม
	เขียนความคาดหวัง	4. ผู้นำกิจกรรมแจกกระดาษ ที่มีขนาด 1/4 ของกระดาษ A4 ให้ชาวค่ายเขียนความคาดหวัง และกิจกรรม นันทนาการที่ต้องการให้จัดให้ในช่วงเวลาว่างหลังจาก การศึกษาตามหลักสูตร เมื่อชาวค่ายเขียนเสร็จแล้วให้นำ กระดาษของตนเองติดในบริเวณจุดที่ ผู้นำกิจกรรมกำหนด
	หน้าตาของน้อง สวัสดิ์นานาชาติ	5. ผู้นำกิจกรรมแจกกระดาษ A4 ให้กับชาวค่ายพร้อมกับสี ไม้ จากนั้นให้ชาวค่ายเขียน ชื่อ – นามสกุล ของตนเอง ใน ตำแหน่ง ขวามือ บนสุดในลักษณะแนวตั้งของกระดาษ ต่อจากนั้นให้ชาวค่ายจับคู่กับใครก็ได้ที่เราต้องการคู่ เมื่อ ได้คู่แล้ว ให้สวัสดิ์ทักทายกัน ด้วยการพนมมือหากเมื่อผู้นำ เกมกล่าวว่า “สวัสดิ์แบบคนไทย” พร้อมกับชาวค่ายก็ส่ง เสียงว่า “สวัสดิ์ครับ หรือคะ” เมื่อทักทายเสร็จสิ้น ให้นำ กระดาษที่มีชื่อของตนเองส่งให้เพื่อน และให้เพื่อนที่เป็นคู่ กัน มองที่ใบหน้าแล้ว ต่างคนต่างวาดภาพ ใบหน้าเพื่อน (เฉพาะขอบภายนอกของใบหน้าเท่านั้น) เมื่อเสร็จสิ้น แล้วให้ลงชื่อของตนเองบริเวณ ขวามือด้านล่างของ กระดาษ จึงส่งคืนเจ้าของชื่อ ผู้นำเกมกำหนดกติกาในการ เปลี่ยนคู่ใหม่ พร้อมกับเปลี่ยนการทักทายเป็นแบบชาติอื่น ๆบ้างเช่น ญี่ปุ่น จีน ฝรั่ง หรือชนเผ่าต่าง ๆ ในทุกครั้งที่ เปลี่ยนคู่ใหม่ ในขณะที่เริ่มพบหรือเปลี่ยนคู่ใหม่ทุกครั้ง ก่อนที่จะให้วาดภาพองค์ประกอบของส่วนต่างๆ เพิ่มเติม จากใบหน้าเช่น จมูก คิ้ว ปากจนครบทุกส่วนของใบหน้า ของสิ่งที่ผู้นำเกมต้องการ โดยมีข้อตกลงว่าการเปลี่ยนคู่ทุก ครั้ง จะวาดอะไรเพิ่มเติมให้ขึ้นอยู่กับผู้นำกิจกรรม และไป พร้อม ๆ กัน
	สรุป ประสพการณ์ นัดหมาย	7. ผู้นำกิจกรรมสรุปกิจกรรม ประสพการณ์ที่เข้าร่วม กิจกรรมร่วมกันกับชาวค่าย

เวลา 13.00 – 14.30 น. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. สัมพันธภาพที่ดี กับผู้อื่น 2. อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน 3. ความมั่นใจ กล้า แสดงออก	ทักทาย พุดคุย ย้ายสลับที่	1. ผู้นำกิจกรรมทักทาย พุดคุย กับชาวค่าย 2. ผู้นำกิจกรรมชี้แจงกติกาการแข่งขัน จากนั้นให้ชาวค่าย สลับย้ายที่นั่ง เปลี่ยนตำแหน่งที่นั่งในครั้งแรก และทำใน ลักษณะนี้อีกครั้ง แต่กำหนดระยะห่างจากที่นั่งเดิมเพิ่มเติม มากขึ้น สลับการพุดคุย จนกระทั่งให้ชาวค่ายย้ายตำแหน่ง ที่นั่งพร้อมกับหาเพื่อนใหม่เพื่อจับคู่กัน ในลักษณะการนั่ง หันหน้าเข้าหากัน
	เกมเครื่องบิน	3. ผู้นำกิจกรรมกำหนดกติกาให้สมาชิก 2 คนที่เป็นคู่กัน โดยกำหนดให้คนหนึ่งเป็น “กัปตันเครื่องบิน” และอีกคน เป็น “ผู้โดยสาร” แล้วให้ชาวค่ายนั่งในลักษณะที่แขนข้างใด ข้างหนึ่งชิดกันหรือไหล่เคียงกัน หลังจากนั้นคนที่เลือกเป็น “กัปตันเครื่องบิน” ยื่นแขนด้านที่หนึ่งชิดกับเพื่อนออกมา ด้านหน้า พร้อมกันให้ผู้ที่ถูกเลือกเป็น “ผู้โดยสาร” ยื่นมือ ประกบแขนของกัปตัน และเพื่อผู้นำกิจกรรมกำหนดให้เริ่ม กิจกรรม ผู้ที่เป็นกัปตันจะเคลื่อนที่ตำแหน่งของมือแกว่ง หรือหมุนไปตามต้องการ โดยขณะที่ผู้ที่เป็นผู้โดยสารต้อง แกว่งมือที่ประกบกันตามผู้ที่เป็นกัปตัน ทำในลักษณะ ดังกล่าว แล้วสลับให้คนที่เป็นกัปตัน เป็นผู้โดยสาร ผู้ที่ เป็นผู้โดยสารเป็นกัปตัน
	เกมส่องกระจก	4. ผู้นำกิจกรรมกำหนดกติกาให้ชาวค่าย เปลี่ยนคู่มือ และทักทายแบบนานาชาติ ตามผู้นำกิจกรรมกำหนด เมื่อได้ คู่มือแล้ว ให้ตกลงกันว่าคนใดจะเป็น “คนส่องกระจก” คน ใดเป็น “เงา” แล้วให้เลือกตามความต้องการ แล้ว กำหนดให้คนที่เป็นคนส่องกระจก ทำอะไรก็ได้แต่ให้คนที่ เป็นเงาทำตาม โดยใช้เวลา 15 วินาที ในการเริ่มกิจกรรม โดยให้ชาวค่ายทุกคนเริ่มพร้อมกัน สลับการพุดคุยสร้าง ความสนุกสนาน หลังจากนั้นให้ทำในลักษณะนี้แต่สลับกัน เป็น “คนส่องกระจก” และ “เงา” ผู้นำกิจกรรมยกตัวอย่างคู่ ที่มีท่าทาง ในการส่องกระจกต่างจากคู่อื่น ให้คู่อื่นได้ดู จากนั้นให้เปลี่ยนคู่มือ กับคนที่เราไม่คุ้นเคย

เวลา 13.00 – 14.30 น. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. สัมพันธภาพที่ดี กับผู้อื่น 2. อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน 3. ความมั่นใจ กล้า แสดงออก	เกมใช่หรือไม่ใช่	5. ผู้นำกิจกรรมกำหนดกติกาให้แต่ละคนของกลุ่มตนเอง เลือกหมายเลขระหว่างหมายเลข 1 หรือหมายเลข 2 เมื่อ แต่ละคนเลือกแล้วผู้นำกิจกรรมกำหนดให้ผู้ที่ถูกเลือก หมายเลข “1” พูดคำว่า “ใช่” และผู้ที่เลือกหมายเลข “2” พูดคำว่า “ไม่ใช่” จากนั้นให้แต่ละคู่พูดสลับกันตามที่ กำหนด ซึ่งให้เวลาพูดเป็นเวลา 15 วินาที และในขณะที่ พูดสามารถส่งเสียง หรือสีหน้าได้อย่างเต็มที่ โดยมีกำหนดไว้ ห้ามสัมผัสร่างกายของคนที่เป็นคู่ของเรา ทำในลักษณะนี้ แต่เปลี่ยนเป็นคำว่า “ชอบ” และ “ไม่ชอบ” และ “รัก” และ “ไม่รัก” ทำในลักษณะดังกล่าว สลับการพูดคุย
	เกมปะทะคารม	6. ผู้นำกิจกรรมกำหนดให้ชายค่ายเปลี่ยนคู่ใหม่ โดยไม่ซ้ำ กับคนเดิม เมื่อแนะนำตัว ผู้นำกิจกรรมกำหนดให้แต่ละคู่ แข่งขันกันโดยการพูดชื่อ “สี” สลับกันโดยใครจะเป็นผู้เริ่ม พูดก่อนก็ได้ แล้วสลับกันไป ซึ่งมีข้อกำหนดคือ ห้ามพูดซ้ำ สีที่พูดไป หรือกำลังจะพูดแล้วสัญญาณนกหวีดดังขึ้น จาก กติกาดังกล่าว หากผิดกติกาถือว่าผู้นั้น “แพ้” ผู้ที่แพ้ จะต้องเป็นผู้ที่ถูกขึ้นมามาเต้นในจังหวะสามช่า ผู้ชนะจะนั่ง พร้อมกับปรบมือตามจังหวะดนตรี หลังจากนั้นเปลี่ยนการ แข่งขันจาก “สี” เป็น จังหวัด อุปกรณ์การเรียน
	เป่าหยิงฉุบ	7. ผู้นำกิจกรรมกำหนดให้ชายค่ายเปลี่ยนคู่ใหม่ และให้ ชายค่ายแข่งขันเป่าหยิงฉุบ โดยกำหนดให้เลือกในแสดงมือ ทำสัญลักษณ์สามแบบคือ ค้อน กรรไกร กระดาด เท่านั้น กรณีการแข่งขันกำหนดกติกา ค้อนชนะกรรไกร กรรไกรชนะ กระดาด กระดาดชนะค้อน การแข่งขันให้แข่งขันเพียงครั้ง เดียวเท่านั้น คนใดชนะจะนั่งกับที่ตนเอง ผู้ที่แพ้จะลุกขึ้น เต้นในจังหวะสามช่า คู่ไหนเสมอต้องลุกขึ้นมามาเต้นทั้งสอง คน ทำในลักษณะดังกล่าว แล้วเปลี่ยนคู่จำนวน 2 ครั้ง และให้คนที่เป่ากันในกลุ่มสุดท้ายจับมือกันไปรวมกับชาย ค่ายอีก 1 คู่ ซึ่งจะได้อีกกลุ่มใหม่เป็น 4 คน แนะนำตัวซึ่งกัน และกัน

เวลา 13.00 – 14.30 น. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. สัมพันธภาพที่ดี กับผู้อื่น 2. อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน 3. ความมั่นใจ กล้า แสดงออก	เป่าหิงฉุบ (ต่อ)	8. ผู้นำกิจกรรมกำหนดกติกาให้คนที่เป่าหิงฉุบก่อนที่จะมารวมกัน 4 คน ถือเป่าหิงฉุบเดียวกันจะตกลงกันว่าในคู่ของตนเองจะเป่าหิงฉุบด้วยเลือกการออกสัญลักษณ์มือ ซึ่งในคู่เดียวต้องออกสัญลักษณ์เหมือนกัน คู่ที่ชนะนั่งกับที่ตนเอง คู่ที่แพ้ลุกขึ้นเดินจังหวะสามซ้ำ กรณีเสมอดึงลูกขึ้นเดินจังหวะสามซ้ำทั้งสองคู่ ทำในลักษณะดังกล่าวโดยการเพิ่มจำนวนจาก 4 คน เป็น 8 คน ซึ่งใน 4 คนให้เป็นทีมเดียวกัน พร้อมกับเปิดโอกาสให้แนะนำตัวซึ่งกันและกัน
	ยืนเรียงวงกลม	9. ผู้นำกิจกรรมกำหนดให้ชาวค่ายทั้งหมดยืนเป็นวงกลมวงเดียวกัน ซึ่งการยืนเป็นวงกลมวงเดียวกันต้องเรียงตามความสูง โดยผู้นำกิจกรรมกำหนดตำแหน่งการยืนของชาวค่ายที่สูงที่สุด ไปยังคนที่ตัวเล็กที่สุด เมื่อสิ้นสุดให้ส่งเสียง “เฮ้” เป็นสัญลักษณ์การสิ้นสุดกิจกรรม
	เกมขยับ	10. ผู้นำกิจกรรมกำหนดชาวค่ายส่งเสียงตอบ เมื่อผู้นำกิจกรรมบอกว่า “1” ให้เด็ก ๆ ทุกคนออกเสียงว่า “ซ้าย” แล้วขยับไปด้านซ้ายพร้อมกัน กรณีถัดไปหากผู้นำเกมบอกว่า “2” ให้ชาวค่าย ทุกคนออกเสียงว่า “ขวา” แล้วขยับไปด้านขวา และหากผู้นำกิจกรรมบอกว่า “3” ให้ชาวค่ายทุกคนก้าวมาด้านหน้าพร้อมกับบอกว่า “ลุย” หากผู้นำกิจกรรม บอกว่า “4” ให้ชาวค่ายทุกคนถอยหลัง ในลำดับสุดท้าย หากผู้นำกิจกรรมบอกว่า “5” ให้ชาวค่ายหาตำแหน่งยืนใหม่ แล้วเริ่มใหม่อีกครั้งในลักษณะดังกล่าวข้างต้น
	เกมจับกลุ่มตามสั่ง	11. ผู้นำกิจกรรมให้ชาวค่าย จับกลุ่มตามที่ผู้นำบอก หากใครได้ครบตามจำนวนที่ผู้นำบอก จากกลุ่มเล็กไปกลุ่มใหญ่ เมื่อได้กลุ่มตามกำหนด ให้ชาวค่ายส่งเสียง “เฮ้” เป็นการตอบรับเมื่อเสร็จสิ้น สัญญาณบอกความพร้อม ในลำดับสุดท้ายผู้นำกิจกรรมกำหนดให้รวมกลุ่มตามกลุ่มที่ ชาวค่ายได้กำหนดไว้ เป็นจำนวน 10 กลุ่ม

เวลา 13.00 – 14.30 น. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. สัมพันธภาพที่ดี กับผู้อื่น 2. อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน 3. ความมั่นใจ กล้า แสดงออก	เกมซีกกลุ่ม	12. ผู้นำกิจกรรมให้ชาวค่าย ช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม จากนั้นให้ จับมือสมาชิกที่อยู่ในกลุ่ม เมื่อผู้นำกิจกรรมชี้มือไปที่กลุ่ม ให้ยกแขนขึ้นพร้อมกับบอกชื่อกลุ่มพร้อมกัน 2 ครั้ง
	โซว์กลุ่ม	13. ผู้นำกิจกรรมกำหนดกติกาให้ชาวค่ายตั้งชื่อกลุ่มตนเอง พร้อมกันนำเสนอเพลงประจำกลุ่ม คำขวัญประจำกลุ่ม พร้อมท่าเต้น ให้เวลาในแต่ละกลุ่มประชุมกลุ่ม เมื่อหมด เวลาให้นำเสนอทีละกลุ่ม
	สรุป นัดหมาย	14. ผู้นำกิจกรรมสรุปประสบการณ์ แ่่มุมข้อคิดการอยู่ ร่วมกัน และนัดหมายกิจกรรมในช่วงต่อไป

เวลา 19.00 – 20.00 น. กิจกรรมมินิโอลิมปิก (Mini Olympics)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. สัมพันธภาพที่ดี กับผู้อื่น 2. ภาวะผู้นำ 3. เคารพกฎและ กติกา 4. ทำงานร่วมกับ ผู้อื่น	กิจกรรมเกม เพลง	1. ผู้นำกิจกรรมทำกิจกรรมเตรียมความ พุดคุย สร้าง บรรยากาศ เพื่อกระตุ้นเตรียมความพร้อมทั้งชาวค่าย
	เพลงจูงเตรียมตัว	2. ผู้นำสอนเพลงให้ชาวค่ายร้องเพลงตาม ดังนี้ จูงเตรียมตัวเอาไว้ อย่าให้ใจเลือนลอย เรามีความปล่อยใจเลือนลอย เลอะเลือน 1 2 3 4 5 6 7 3. ผู้นำกิจกรรม สอนให้ชาวค่ายทำท่าทางตาม ด้วยการ ค่อย ๆ ยืนขึ้นเมื่อนับ 1 2 3 4 5 6 เมื่อนับ 7 ให้ชาวค่าย ยืนในท่าตรง ในช่วงของการร้องเพลง “จูงเตรียมตัวเอาไว้” ให้ชาวค่ายมือตาม จังหวะ เพื่อกระตุ้นให้เกิด ความสนุกสนานและมีส่วนร่วมในการร้องเพลง
	กิจกรรมเกม พลังกลุ่ม	4. หลังจากนั้นให้ชาวค่ายแยกเป็นวงกลมตามกลุ่มของ ตนเอง แล้วให้สมาชิกแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม เลข และกลุ่มที่ได้กำหนดไว้จะแยกเข้าฐานกิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นลักษณะแบบฐานกีฬา โดยก่อนเข้าแข่งขันแต่ละทีม จะต้องฟังกติกาการแข่งขันในแต่ละฐาน จำนวน 10 ฐาน พร้อมกับให้เวลาในการวางแผนก่อนการแข่งขันจริง

เวลา 19.00 – 20.00 น. กิจกรรมมินิโอลิมปิก (Mini Olympics) (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. สัมพันธ์ภาพที่ดี กับผู้อื่น 2. ภาวะผู้นำ 3. เคารพกฎและ กติกา 4. ทำงานร่วมกับ ผู้อื่น		5. ผู้นำกิจกรรมเป่าสัญญาณนกหวีดเริ่มกิจกรรมให้ชาวค่ายแต่ละกลุ่มปฏิบัติในแต่ละกิจกรรมภายในเวลา 3 นาที ซึ่งกติกาแต่ละฐาน จะถูกกำหนดแตกต่างกันไป
	กิจกรรมเกม ต่อคอนโด	5.1 ตัวแทนกลุ่ม ครึ่งละ 1 คนเป็นตัวแทนต่อแ่งไม้ในแนวสูง ทีละคน จากนั้นให้ไปแตะมือเพื่อสลับให้สมาชิกคนอื่นมาต่อแ่งไม้ หากยังไม่หมดเวลา ทีมยังสามารถต่อให้สูงที่สุดเท่าที่ต้องการได้ คะแนนวัดจากแ่งไม้ในแนวตั้ง 1 แ่ง มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน ผู้นำกิจกรรมสรุปคะแนน
	กิจกรรมเกม พัตกอล์ฟ	5.2 ตัวแทนกลุ่ม ครึ่งละ 1 คนเป็นผู้พัตกอล์ฟให้ลงหลุมกอล์ฟ ที่กำหนดไว้ หากสามารถพัตกอล์ฟลงหลุม แต่ละครั้ง 1 ลูก มีค่าเท่า 1 คะแนน จากนั้นสลับให้สมาชิกคนอื่นพัตกอล์ฟ จนหมดเวลา ผู้นำกิจกรรมสรุปคะแนน
	กิจกรรมเกม โยนบอล	5.3 ตัวแทนกลุ่ม ครึ่งละ 1 คน โยนบอลให้ลงในภาชนะที่กำหนดไว้ หากสามารถโยนลงภาชนะได้ จะได้คะแนน 1 คะแนน จากนั้นสลับให้สมาชิกคนอื่น ผลัดกันโยนบอล จนหมดเวลา ผู้นำกิจกรรมสรุปคะแนน
	กิจกรรมเกม ฟุตบอล	5.4 ตัวแทนกลุ่ม ครึ่งละ 1 คน ใช้เท้าเตะฟุตบอลให้เข้าช่องที่กำหนดไว้ หากเข้าได้จะได้คะแนน 1 คะแนน จากนั้นสลับให้สมาชิกคนอื่นเตะทำคะแนน จนหมดเวลา ผู้นำกิจกรรมสรุปคะแนน
	กิจกรรมเกม ห่วงฮูลาฮูป	5.5 สมาชิกจับมือกันเป็นวงกลม จากนั้นให้นำห่วงฮูลาฮูปลอดผ่านร่างกายในแต่ละคน คะแนนนับจากการที่ห่วงฮูลาฮูปผ่านจากคนเริ่มต้นไปยังคนต่อไปจนกลับมาถึงคนเริ่มต้นอีกครั้งนับ 1 คะแนน โดยที่มือต้องไม่หลุดออกจากกัน จนหมดเวลา ผู้นำกิจกรรมสรุปคะแนน
	กิจกรรมเกมปาเป้า	5.6 ตัวแทนกลุ่ม ครึ่งละ 1 คน ปาลูกดอกแม่เหล็ก ไปยังกระดานปาเป้าที่มีคะแนนกำหนดไว้ คะแนนวัดจากปาโดนตำแหน่ง หรือจุดที่กรรมการกำหนด จากนั้นสลับให้สมาชิกคนอื่นปาทำคะแนน จนหมดเวลา ผู้นำกิจกรรมสรุปคะแนน

เวลา 19.00 – 20.00 น. กิจกรรมมินิโอลิมปิก (Mini Olympics) (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. สัมพันธภาพที่ดี กับผู้อื่น 2. ภาวะผู้นำ 3. เคารพกฎและ กติกา 4. ทำงานร่วมกับ ผู้อื่น	กิจกรรมเกม เขียนตัวเลข	5.7 สมาชิกทั้งหมดของทีมจะช่วยกันเขียนหมายเลขใน ช่องที่กรรมการกำหนดทั้งหมด 10 ช่องจากหมายเลข 1 จนถึงหมายเลข 10 เรียงลำดับ ด้วยปากกาที่มีเชือกขึงจาก ปากกา โดยมีกติกาให้จับได้เฉพาะที่ปลายเชือกเท่านั้น
	กิจกรรมจับคู่เหมือน	5.8 ตัวแทนกลุ่ม ครึ่งละ 1 คนจะเดินไปเปิดบัตรคำที่ ถูกปิดไว้ในตำแหน่งที่กรรมการกำหนด จากนั้นให้จับคู่ ภาพหรืออักษร ที่เหมือนกัน คะแนนจะวัดจาก จำนวนภาพ หรืออักษรที่เหมือนกัน 1 คู่ ได้ 1 คะแนน จากนั้นสลับให้ สมาชิกคนอื่นทำคะแนน จนหมดเวลา ผู้นำกิจกรรมสรุป คะแนน
	กิจกรรมเกมจานบิน	5.9 สมาชิกในกลุ่มจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ทีม เพื่อที่จะ ทำหน้าที่ในการรับและปา จานบินที่จะโยนมาจากแต่ละ ข้างทีละทีม หากรับจานบินได้จะได้คะแนน 1 คะแนน จากนั้นสลับคนลำดับต่อไปของแต่ละทีม เป็นฝ่ายโยนและ ฝ่ายรับ หมดเวลาผู้นำกิจกรรมสรุปคะแนน
	กิจกรรมเกมกีฬา แบดมินตัน	5.10 สมาชิกในกลุ่มจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ทีม เพื่อที่จะ ทำหน้าที่ในการตีแบดที่ถูกตีมาจากอีกทีม หากสมาชิก สามารถตีได้ไปและกลับมายังคนเดิม จะได้คะแนน 1 คะแนน จากนั้นสลับคนลำดับต่อไปของแต่ละทีม จนหมด เวลา ผู้นำกิจกรรมสรุปคะแนน
		6. สรุปประสบการณ์ ประกาศคะแนนการแข่งขัน นัดหมายกิจกรรมลำดับต่อไป

เวลา 20.00 – 21.00 น. กิจกรรมรับขวัญชาวค่าย (กิจกรรมนันทนาการ วัฒนธรรม ประเพณี)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
สัมพันธภาพที่ดีกับ ผู้อื่น	กิจกรรมรับขวัญ ชาวค่าย	1. ผู้นำกิจกรรมพูดคุย ชี้แจงข้อกำหนด ข้อตกลงใน กิจกรรมต่อไป เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมกับให้ชาวค่ายได้นั่งสมาธิ เพื่อปรับคลื่นสมอง

เวลา 20.00 – 21.00 น. กิจกรรมรับขวัญชาวค่าย (กิจกรรมนันทนาการ วัฒนธรรม ประเพณี) (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
สัมพันธ์ภาพที่ดีกับ ผู้อื่น	กิจกรรมรับขวัญ ชาวค่าย (ต่อ)	2. ผู้นำกิจกรรมจัดที่นั่งให้ชาวค่ายนั่งเป็นรูปแถวตามกลุ่ม 3. ผู้นำกิจกรรมกำหนดขั้นตอนของกิจกรรมดังนี้ 3.1 ขบวนเชิญพานบายศรี พร้อมร้องเพลง “กำลังใจ” 3.2 ตัวแทนครู อาจารย์ อ่านกลอนรับขวัญชาวค่าย 3.3 ทีมผู้นำกิจกรรมร้องเพลงรับขวัญชาวค่าย โอ เออ เออ ละเนื้อ เออ ..น้องเอย ลา ล้า หลา ลา ลา ล้า ลา ลา ลา ลา โอ้น้องเอย พี่นี่ขอชื่นเชยจะมีเลย แรมไกล รักเจ้า ตั้งดวงใจ มิคลาย หน่าย นา ลา ล้า หลา ลา ลา ลา ล้า ลา ลา ลา ลา ลา เราจะรับขวัญเจ้า เอามาเข้าเป็นขวัญจิต จะรักดังชีวิต ใจคิดกรุณา ลา ล้า หลา ลา ลา ล้า ลา ลา ลา ลา ขอจงหายโรค พ้นภัย หายโรค ให้มีโชคนี้ะน้องยา จะเอาด้ายยาว ขาวบริสุทธิ์ พันมัดผูกไว้ ที่ข้อมือ ของเจ้า ลา ล้า หลา ลา ลา ล้า ลา ลา ลา ลา เหมือนดัง ใจพี่ ผูกพันเจ้าไว้ ไม่หน่ายหนี เอ้อ เออ ใจผูกพัน 3.4 ผู้นำกิจกรรมเล่าถึงความเป็นมาของกิจกรรม รับขวัญชาวค่าย 3.5 ผู้นำกิจกรรม ให้ชาวค่ายมารับด้ายสีขาวจาก ประธานในพิธี และคณะครู อาจารย์ 3.6 ประธานในพิธี ให้ข้อคิด 3.7 สรุป นัดหมาย แจ้งรายละเอียดการนัดหมาย

วันที่ 21 ตุลาคม 2552

เวลา 06.30 – 07.30 น.

กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน 2. ความมั่นใจ กล้า แสดงออก	เกมออกกำลังกาย	ผู้นำกิจกรรม นำขาค่ายออกกำลังกายสร้างความอบอุ่นให้ ร่างกายจากนั้นให้เปิดการให้ขาค่ายแต่ละคน ได้นำออก กำลังกายทีละคน ในท่าทางที่ไม่ซ้ำกัน

เวลา 08.30 – 09.00 น.

กิจกรรมเตรียมความพร้อม (กิจกรรมนันทนาการเกม เพลง)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน 2. ความมั่นใจ กล้า แสดงออก	เพลงชาลาปัว	ผู้นำกิจกรรม ให้ขาค่ายร้องเพลง ชาลาปัว พร้อมกับทำ ท่าทาง ดังนี้ เพลงชาลาปัว ชาลาปัว อาญู ชากาลา ชากาลา ชาลาปัว อาญู เอนตี เอนนี้ง ชากาลา อุโก ชาลาปัว อาญู ผู้นำกิจกรรมสอนเพลงให้ขาค่ายร้องตามโดยพร้อม ทำท่าทางประกอบ ชาลาปัว(นำมือมาจับหัว) อาญู (นำมือมาจับท้อง) ชากาลา (นำมือแกว่งข้างลำตัว) ชากาลา (นำมือแกว่ง ข้างลำตัว) ชาลาปัว (นำมือมาจับหัว) อาญู (นำมือจับมาจับ ท้อง) เอนตี (ชี้นิ้วชี้ขวาไปข้างหน้า) เอนนี้ง (ยกฝ่ามือโบก ไปมา) ชากาลา(นำมือแกว่งข้างลำตัว) อุโก (ชี้นิ้วชี้ขวาลง ด้านล่าง) ชาลาปัว (นำมือมาจับหัว) อาญู (นำมือจับมาจับ ท้อง) ทำในลักษณะนี้ พร้อมร้องเพลงจำนวน 3 รอบ จากนั้นให้ตัดคำออกทีละคำ ไม่ต้องร้องเพลงเพียงแต่ให้ทำ ท่าทางอย่างเดียว

เวลา 16.00 – 17.00 น. กิจกรรมนันทนาการ (เลือกตามความสนใจ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรมนันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น 2. อารมณ์เบิกบานสนุกสนาน 3. ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ	1. กิจกรรมกีฬา (ฟุตบอล แบดมินตัน วอลเลย์บอล เปตอง) 2. กิจกรรมด้านศิลปะ วรรณกรรม 3. กิจกรรมเกมหมากกระดาน 4. กิจกรรมชมภาพยนตร์ 5. กิจกรรมท่องโลกอินเทอร์เน็ต 6. กิจกรรมหนังสือ นำรู้ วรรณกรรมน่าอ่าน	ผู้นำกิจกรรมเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ และสถานที่เพื่อรองรับในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ที่เป็นทางเลือก ให้กับชาวค่ายเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ เช่นอุปกรณ์กีฬา โดยกำหนดกีฬาที่เป็นทางเลือกดังนี้คือ 1. ฟุตบอล 2. แบดมินตัน 3. วอลเลย์บอล 4. เปตอง 5. หมากฮอส 6. หมากรูก 7. เตรียมไปรษณีย์บัตร สำหรับ วาดรูปหรือเขียนข้อความถึงคนที่ชาวค่ายต้องการ 8. เครื่องคอมพิวเตอร์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต 9. ห้องสำหรับชมภาพยนตร์ 10. หนังสือในการศึกษาค้นคว้าความรู้ทั่วไป

วันที่ 21 ตุลาคม 2552

19.30 – 21.00 น.

กิจกรรมไนท์ซาฟารี (Night Safari)

วัตถุประสงค์	กิจกรรมนันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. อารมณ์เบิกบานสนุกสนาน 2. ภาวะผู้นำ 3. เคารพกฎและกติกา 4. ทำงานร่วมกับผู้อื่น 5. ความมั่นใจ กล้าแสดงออก	กิจกรรมเกม Night Safari	1. ผู้นำกิจกรรมให้ชาวค่ายนั่งเป็นกลุ่มของตนเอง จากนั้นให้ชี้แจงกติกาการแข่งขัน 2. ระหว่างนั้นคณะครู และพี่เลี้ยงจะต้องแต่งชุดที่สวมหน้ากากเป็นรูปสัตว์ต่างๆ พร้อมกับมีชุดคลุมเพื่อปกปิดร่างกาย จากนั้น จะต้องไปหลบซ่อนอยู่ในบริเวณที่ ผู้นำกิจกรรมได้กำหนดไว้ 3. จากนั้นชาวค่ายต้องไปสำรวจในพื้นที่ ๆ ผู้นำกิจกรรมกำหนดเพื่อช่วยกันสำรวจว่า มีสัตว์ชนิดไหนบ้าง ที่อยู่ในบริเวณที่ถูกซ่อนไว้ พร้อมกับจับบันทึก โดยมีข้อตกลงให้แต่ละทีมต้องจับมือเดินไปด้วยกัน

19.30 – 21.00 น.

กิจกรรมไนท์ซาฟารี (Night Safari)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. สัมพันธภาพที่ดี กับผู้อื่น 2. อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน 3. ภาวะผู้นำ 4. เคารพกฎและ กติกา 5. ทำงานร่วมกับ ผู้อื่น 6. ความมั่นใจ กล้า แสดงออก	กิจกรรมเกม Night Safari (ต่อ)	4. หลังจากหมดเวลา แต่ละทีมต้องช่วยกัน ประชุมเพื่อ ช่วยกันจดบันทึกสัตว์ต่าง ๆ ที่ตนเองได้พบเจอ พร้อมกัน นำเสนอ 5. ในลำดับสุดท้าย ให้ชาวค่ายแต่ละกลุ่มต้องช่วยกันทาย ว่า เบื้องหลังหน้ากาก ที่เป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ นั้นใคร ครู หรือ พี่ ๆ คนใด พร้อมกับให้คะแนนความถูกต้อง

22 ตุลาคม 2552

06.30 – 07.30 น.

กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ (กิจกรรมนันทนาการด้านจิตใจ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน 2. ความมั่นใจ กล้า แสดงออก	กิจกรรมศึกษา ธรรมชาติ	ผู้นำกิจกรรม นำชาวค่าย ออกกำลังกายเบา จากนั้น ให้ ชาวค่ายแต่ละคน หาค้างเพื่อนนั่งสมาธิเพื่อศึกษา ธรรมชาติ

08.30 – 09.00 น.

กิจกรรมเตรียมความพร้อม (กิจกรรมนันทนาการเกม เพลง)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน 2. ความมั่นใจ กล้า แสดงออก	เพลง ฉ.ฉิ่ง ช.ช้าง	ผู้นำกิจกรรมสอนเด็กชาวค่ายร้องเพลง ฉ.ฉิ่งตีดัง “ฉ.ฉิ่งตีดัง (ท่าทางเหมือนการตีฉิ่ง แต่นำมือทั้งสองข้างไว้ ด้านซ้าย) ฉ.ฉิ่งตีดัง (ท่าทางเหมือนการตีฉิ่ง แต่นำมือทั้ง สองข้างไว้ด้านขวา) ช.ช้างวิ่งหนี (นำแขนทั้งสองข้างไว้ข้างลำตัว พร้อมกับส่าย ไหล่พร้อมกับโยกตัวไปด้านหลัง)

19.30 – 21.00 น.

มหกรรมงานวัด (กิจกรรมนันทนาการเกม เพลง)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน 2. ภาวะผู้นำ 3. เคารพกฎและ กติกา 4. ทำงานร่วมกับ ผู้อื่น 5. ความมั่นใจ กล้า แสดงออก 6. ความคิด สร้างสรรค์ จินตนาการ	กิจกรรมเกม ออกранจัดกิจกรรม กิจกรรมการแสดง ร้องเพลงลูกทุ่ง	1. ผู้นำกิจกรรมเตรียมอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม 2. แจกกติกาให้แต่ละทีมร่วมกันคิดการออกงานวัด 3. เตรียมการแสดงให้แต่ละทีม 1 ชุดการแสดง 4. หลังจากนั้นให้เวลาในการเตรียมซุ่มเกมของกลุ่มตนเอง และซ้อมการแสดง 5. เปิดมหกรรมงานวัด เล่นซุ่มเกม พร้อมกับสลับด้วยการ แสดงของแต่ละกลุ่ม 6. สรุปนัดหมาย ให้ข้อคิด

06.30 – 07.30 น.

กิจกรรมบริหารกาย (กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม นันทนาการ	กระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการ
1. อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน 2. ความมั่นใจ กล้า แสดงออก	เกมออกกำลังกาย	ผู้นำกิจกรรม นำชาวค่ายออกกำลังกายสร้างความอบอุ่นให้ ร่างกายจากนั้นให้เปิดการให้ชาวค่ายแต่ละคน ได้นำออก กำลังกายทีละคน ในท่าทางที่ไม่ซ้ำกัน

**แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ
ในค่ายสุดสัปดาห์ โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ**

ชื่อผู้ถูกสังเกต.....

ชื่อผู้สังเกต.....

ช่วงเวลาที่สังเกต ระหว่างวันที่ 20 – 23 ตุลาคม 2552

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าช่องหมายเลขที่แสดงการกระทำ หรือพฤติกรรมที่แสดงออก
ที่ผู้สังเกต สังเกตเห็น เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนาการ
ตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Score)

ระดับคะแนน	คำอธิบายเชิงพฤติกรรม
3 (ระดับสูง)	การกระทำ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเปิดเผย ในทุกครั้งได้ด้วยตนเอง
2 (ระดับปานกลาง)	การกระทำ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกในบางครั้ง ได้ด้วยตนเอง และแสดงออกได้ดี เมื่อได้รับการกระตุ้น
1 (ระดับต่ำ)	การกระทำ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อได้รับการกระตุ้น และแสดงออกในบางครั้ง
0 (ไม่แสดงพฤติกรรมนั้นเลย)	การกระทำ หรือพฤติกรรมที่ไม่แสดงออก เมื่อได้รับการกระตุ้น หรือไม่ได้รับการกระตุ้น และไม่กระทำพฤติกรรมนั้นเลย

จากเกณฑ์การให้คะแนน โปรดเลือกเพียง 1 ช่องที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

ข้อที่	การกระทำ หรือพฤติกรรม	ระดับการกระทำ หรือพฤติกรรม			
		3	2	1	0
สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น					
1.	การเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย				
2.	การพูดคุยกับผู้อื่น				
3.	ช่วยเหลือ เอื้ออาทรกับผู้อื่น				
4.	กล้าแสดงตนกับผู้อื่น				
5.	การยอมให้ผู้อื่นมีส่วนร่วม				
6.	สนใจและใส่ใจความรู้สึกผู้อื่น				
อารมณ์เบิกบาน สนุกสนาน					
1.	แสดงออกในลักษณะเป็นมิตร				
2.	ยิ้มแย้ม แจ่มใส				
3.	การพูดคุย มีอารมณ์สนุกสนาน				
ภาวะผู้นำ					
1.	กระตุ้น แนะนำผู้อื่น				
2.	กระตุ้นหรือรื้อ				
3.	รับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้รับมอบให้ปฏิบัติ				
4.	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
5.	แสดงออกในการแก้ปัญหาได้				
6.	อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา แสดงความหนักแน่น				
7.	มีสื่อสาร พูดคุยสนทนา				
8.	การแบ่งงาน ไม่ทำกิจกรรมคนเดียว				
9.	อ่อนน้อม ถ่อมตน				
10.	จิตอาสา เสียสละตนเอง				
เคารพกฎและกติกา					
1.	เชื่อฟังคำสั่ง				
2.	ปฏิบัติตามกฎและกติกา				
3.	ยอมรับการตัดสิน				
4.	พึงพอใจในสิ่งที่ตนได้รับ				

ข้อที่	การกระทำ หรือพฤติกรรม	ระดับการกระทำ หรือพฤติกรรม			
		3	2	1	0
ทำงานร่วมกับผู้อื่น					
1.	แสดงความคิดเห็น				
2.	ให้ความร่วมมือ				
3.	ช่วยเหลือผู้อื่น				
4.	เคารพ และให้เกียรติผู้อื่น				
5.	การตัดสินใจร่วมกันกับผู้อื่น				
6.	ไม่โต้เถียงความ ขัดแย้ง				
7.	แสดงให้เห็นถึงการประสานงาน				
ความมั่นใจ กล้าแสดงออก					
1.	กล้าแสดงตน				
2.	กล้าแสดงออก ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น				
3.	กล้าพูด กล้าทำ				
ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ					
1.	มีความคิดแปลกใหม่ แตกต่างจากเดิม				
2.	มีความคิดได้มาก หลากหลาย				
3.	มีความคิดละเอียดละออ				

**แบบสอบถามความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ
ที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการ ในค่ายสุดสัปดาห์
โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ**

คำชี้แจง แบบสอบถามความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งในแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้กรอกแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้กรอกแบบสำรวจ (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความต่อไปนี้)

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา

☐

ป.4

☐

ป.5

☐

ป.6

3. จำนวนครั้งที่เข้าค่าย

ตอนที่ 2 ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าช่องหมายเลขที่แสดงถึงระดับความพึงพอใจของตนเองมากที่สุด โดยมีข้อกำหนดระดับของความพึงพอใจดังนี้ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด (เลือกเพียง 1 ช่องที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุด)

ข้อที่	กิจกรรมนันทนาการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1.	กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย					
2.	กิจกรรมเกมกลุ่มสัมพันธ์					
3.	กิจกรรมมินิโอลิมปิค (Mini Olympics)					
4.	กิจกรรมรับขวัญชาวค่าย					
5.	กิจกรรมบริหารกาย (ออกกำลังกาย)					
6.	กิจกรรมบริหารกาย (ธรรมชาติศึกษา)					
7.	กิจกรรมบริหารกาย (โยคะ)					
8.	กิจกรรมเตรียมความพร้อม (เกม เพลง)					
9.	กิจกรรมเกมไนท์ซาฟารี (Night Safari)					
10.	กิจกรรมเกม การแสดง มหกรรมงานวัด					
11.	กิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา					
12.	กิจกรรมนันทนาการด้านศิลปะ วรรณกรรม					
13.	กิจกรรมนันทนาการด้านการชมภาพยนตร์					

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนศักดิ์ บุญสาส์ ข้าราชการบำนาญ
กรรมการผู้จัดการบริษัทศักดิ์สยามลิซซิ่ง จำกัด
(ในกำกับธนาคารแห่งประเทศไทย)
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมควร โพธิ์ทอง ภาควิชาสันทนการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อสกุล	นายอาคร ประมงค์
วันเดือนปีเกิด	11 พฤษภาคม 2518
สถานที่เกิด	จังหวัดสงขลา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้จัดการคณะบุคคลบ้านกิจกรรม (Home@Activity)
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	15/43 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2534	มัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนประจวบวิทยาลัย
พ.ศ.2537	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนประจวบวิทยาลัย
พ.ศ.2544	คณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาเทคโนโลยีการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ.2553	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ